Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 14

Ljubljana, petek 19. januarja 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Med Varšavo in Moskvo

Neposredna pogajanja Poljske in Nemčije, ki so ob svojem početku presenetila evropske politične kroge in se ponekod celo tolmačila kot nekako ohlajenje med Varšavo in Parizom, niso prinesla nobenih bistvenih rezultatov. To priznavajo tako Poljaki kakor Nemci. Vsa velika politična vprašanja so ostala nerešena, ali pa sploh niso bila načeta.

Tem intenzivneje pa napreduje zbliževanje Varšave in Moskve, ki je že zdavnaj prekoračilo okvir korektnega sosedskega razmerja. Istočasno politično sodelovanje Poljakov z nemškim in ruskim sosedom je spričo znanih Rosenbergovih načrtov pač stvar nemožnosti. Za nikogar namreč ni več skrivnost, da se je ravno vsled njih razmerje med Moskvo in Berlinom tako ohladilo, da se lahko brez pretiravanja govori o neprijateljski napetosti. Nedavne izjave Litvinova in Molotova o tem govorijo dovolj zgovorno.

Poljska je morala izbirati med svojima velikima sosedoma in njeni življenjski interesi so ji pokazali pot proti vzhodu. Nemški načrt, da bi se problem poljskega koridorja likvidiral na stroške ukrajinskega, torej ruskega ozemlja, je s tem pokopan.

Poljsko-ruski stiki so baš v zadnjem času posebno živahni. Posvetovanja o čim najtrdnejši izgraditvi solidarnega sodelovanja obeh držav so tako rekoč v permanenci.

Minule dni je podal poljski zunanji minister Beck o poljsko-ruskih odnošajih naslednjo pomembno in značilno izjavo:

»Naše razmerje z rusko vlado se je razvijalo logično in po etapah. Vsaka etapa se je zaključila z deklaracijo ali političnim dokumentom. V poslednjem letu smo podpisali celo vrsto teh aktov in vsaka taka politična manifestacija je bila rezultat evolucije, ki se vrši v popolni harmoniji s stvarnim razvojem. Ta akcija me navdaja z velikim zadovoljstvom, ker jo smatram za močan faktor na polju stabilizacije vzhodne Evrope. Srečno smo našli novo pot, ki jo bomo nadaljevali logično in metodično.«

Beckova izjava popolnoma odgovarja tudi stremljenjem ruskih vodilnih politikov po najtesnejši kooperaciji s Poljsko; ne iz teoretskih in ideoloških motivov, marveč zaradi praktičnih življenjskih potreb, zaradi samoohranitve in zavarovanja bodočega mirnega razvoja. Obe državi imata interes na ohranitvi miru, ki jima je potreben za konsolidacijo notranje političnih, gospodarskih in socialnih razmer. Vsaka motnja, ki bi bila neizbežna posledica nemškega prodiranja na vzhod, bi namreč uničila sadove dolgoletnega dela in truda obeh vzhodnih narodov. V tej točki je torej rusko-poljsko soglasje ravno tako samo ob sebi podano, kakor glede vprašanja teritorialne revizije sploh. Poljska kakor tudi Rusija se dobro zavedata, kako kruto resnična je Titulescova konstatacija, da pomeni vsaka revizija vojno in zato nimata razumevanja za snubitve Berlina in Rima. Poskusov ni bilo malo, toda Poljska je že takrat, ko je izšla od Mussolinija prva ofenziva v obliki njegovega načrta za direktorij velesil brez oklevanja izrekla svojo odklonitev in je na tem stališču brezkompromisno vztrajala tudi za naprej. Rusija sama pa je, odkar se je začela zopet aktivno udejstvovati v splošno evropski politiki. postavila nasproti rimskemu prizadevanju organizacijo evropskega vzhoda, katera se je že dozdaj razvila v pomemben protiutež vsakemu diktatu z zapada.

Popolnoma naravna posledica te ruske politične linije je bila tudi hladna nepristopnost Litvinova ob priliki njegovega rimskega sestanka z Mussolinijem, ki si je želel pridobiti Rusijo kot peto velesilo v krog direktorija. Naravna posledica, ali prav za prav druga oblika tega političnega stališča je sovjetska politika v vprašanju Društva narodov in njegove reforme. Znano je, da Rusija, čeprav ni članica Društva narodov, spremenitve njegovih osnovnih temeljev ne spremlja s simpatijami. Da se v tem pogledu rusko naziranje sklada s poljskim, je jasno, če se pomisli, da Poljska odločno odklanja Mussolinijeve reforme, zlasti v kolikor bi se dotikale pravic tako zvanih malih držav.

Iz navedenega je razvidno, da se gibljeje v vseh velikih aktualnih problemih poljsko in rusko naziranje v isti smeri in da so torej podani vsi idejni predpogoji za čim najožjo politično kooperacijo.

Ena praktičnih nalog te kooperacije bi bil brez dvoma baltski pakt, na katerem sta obe državi enako interesirani in bi pomenil novo etapo za politično konsolidacijo evropskega vzhoda, obenem pa trden branik proti prodiranju nemškega imperializma na vzhod.

Naravno je, da pri taki konformnosti političnih interesov ni moglo ostati med Varšavo in Moskvo samo pri bolj ali manj teoretskem izmenjavanju misli, temveč se je prilagodilo položaju tudi praktično življenje. Medsebojna solidarnost je dobila in še dobiva konkretne oblike na polju gospodarstva, tehnike, prometa. Trenutno se vršijo v Varšavi pogajanja za ureditev medsebojne trgovine za letošnje leto, ki naj pomeni napredek in nov razmah napram lanskemu. Istočasno se v Moskvi posvetujejo obojestranski strokovnjaki o moderniziranju in izpopolnitvi medsebojnega prometa. Ne gre samo za tarifna vprašanja in izboljšanje voznega reda, nego v glavnem za sporazumno izpopolnitev železniškega omrežja, ki v nobeni izmed obeh držav ne ustreza današnjim potrebam. Obenem razpravljajo o velikih ruskih naročilih pri poljski industriji, zlasti o poljskih dobavah za rusko letalstvo.

Skratka, vidi se, da prijateljska solidarnost med Varšavo in Moskvo ne obstoji samo na papirju ali v lepih besedah, nego v realnih činjenicah. To razmerje pomeni politično dejstvo, ki nikjer v Evropi ne bo moglo ostati brez upoštevanja.

Za mirovno politiko Evrope pomeni današnje rusko-poljsko razmerje aktivum, ki je v popolnem skladu s smermi, ki imajo svoj centrum v Ženevi in njenih institucijah.

Poljska je zvesta zaveznica Francije in v besedah kakor dejanjih razodeva, da je v tem pogledu ostala zvesta in dosledna svoji tradicionalni politiki. Orientacija sovjetov je tudi usmerjena v Pariz in zdi se, da se bližamo še večji utrditvi njenih prijateljskih stikov s Francijo. Nadejati se je torej, da bo konsolidacija vzhoda mnogo pripomogla k zadovoljivemu razpletu položaja, ki ga je v zadnjem času komplicirala politika Rima in Berlina.

RIMSKE SPLETKE NA DUNAJU

Poset Suvicha na Dunaju ima za glavni cilj preprečiti uspeh gospodarske Male antante in ustvariti proti njej nov gospodarski blok pod italijanskim vodstvom

Dunaj, 18. januarja. r. Davi ob 8.15 je prispel semkaj v spremstvu poslaniškega tajnika Cosmellija državni podtajnik italijanskega zunanjega ministrstva Suvich, čigar poset je bil že dalj časa napovedan in mu nekateri krogi pripisujejo izreden političen pomen.

V prvi vrsti so spravljali Suvichev poset v zvezo z italijanskim posredovanjem med Dunajem in Berlinom, upoštevajoč dejstvo, da je napetost med Avstrijo in Nemčijo zelo na škodo italijanski zunanji politiki. Nekateri inozemski listi so bili že celo natančno poučeni, da se mora do Suvichevega prihoda likvidirati spor med Dunajem in Berlinom in da pride Suvich na Dunaj samo zato, da da rimski blagoslov na spravni pakt, ki bo pri tej priliki svečano podpisan. Že dogodki zadnjega časa, najbolj pa poset g. Suvicha sam vse te trditve odločno demantirajo. O kaki spravi med Dunajem in Berlinom ni niti govora. Nasprotno, Suvichev poset še bolj jasno kaže, da je bila in bo vsaka posredovalna akcija Rima v tem pogledu zaman. Sprejem, ki so ga narodni socialisti kljub vsem ukrepom oblasti priredili g. Suvichu v avstrijski prestolnici, govori mnogo bolj zato, da nemški hitlerjevci slej ko prej odklanjajo vsako vmešavanje v avstrijsko-nemški spor.

Ni pa seveda nobenega dvoma, da ima ta poset italijanskega državnika in Mussolinijevega odposlanca svoje posebno politično ozadje. **Z oficielne avstrijske strani je dobil vaš dopisnik danes zagotovilo, da so docela iz trte izvite vse vesti, da je prišel Suvich na Dunaj s kakimi posredovalnimi predlogi za poravnavo med Berlinom in Dunajem. Pri tem naglašajo, da je Mussolini pojasnil svoje stališče zveznemu kancelarju dr. Dollfussu o priliki sestanka v Riccionu poleti 1933 in da se to stališče v ničemer ni izpremenilo. Italija polaga največjo važnost na to, da očuva neodvisnost Avstrije od oficielne politike Nemčije. Vtem smislu je tudi Suvich v današnjem razgovoru z dr. Dollfussom potrdil to stališče Italije z dostavkom, da postopa Italija docela v sporazumu z Anglijo in Francijo.**

Po informacijah iz teh krogov je bivanje Suvicha na Dunaju posvečeno v prvi vrsti razpravi o gospodarsko-političnih problemih, ki so sedaj v ospredju evropske politike sploh. Italija želi, da bi se doseglo čim tesnejše gospodarsko sodelovanje Avstrije in Madžarske, da bi se na ta način ustvaril v Srednji Evropi protiutež Mali antanti, ki je na zasedanju svojega gospodarskega sveta v Pragi baš te dni pokazala, da zasleduje velikopotezne načrte, ki morejo gospodarsko docela preobraziti Srednjo Evropo, kar ne bi ostalo brez velikih posledic tudi v političnem pogledu. Boječ se za svoj prestiž v Avstriji in na Madžarskem, ki bi, vklenjeni v gospodarski obroč Male antante, morali iskati nove orientacije v duhu zbližanja z Malo antanto, hoče Italija z dovolitvijo dalekosežnih koncesij Avstrijo in Madžarsko gospodarsko čim bolj združiti in prikleniti nase. To bi znova ojačilo stališče Italije v Srednji Evropi, obenem pa dalo Italiji v roke močno orožje, s katerim upa koncem koncev pridobiti tudi Nemčijo, da se priključi temu gospodarskemu bloku, ki bi bil naperjen v prvi vrsti proti gospodarskemu vplivu Male antante in političnemu vplivu Francije.

Na drugi strani smatrajo v političnih krogih poset Suvicha za velevažen tudi v pogledu notranjepolitične situacije v Avstriji. Znano je, da so heimwehrovci glavni eksponenti fašistične politike v Avstriji. Njihov vpliv na avstrijsko notranjo politiko je pripisati baš temu dejstvu. Nekaj časa sem pa izgleda, da je oficielna Italija odrekla svojo nadaljnjo podporo Heimwehru in ga prepustila usodi. Zato je zelo verjetno, da bo Suvich razpravljal na Dunaju tudi o teh vprašanjih in dal avstrijski vladi gotove nasvete, o katerih sodijo, da ne bodo najugodnejši za dr Dollfussa. Zaradi odklonilnega stališča Berlina zaenkrat ni misliti na sporazum z narodnimi socialisti, toda Italiji je mnogo na tem, da se odnošaji še bolj ne poostre. *Zato bo Suvich najbrže nasvetoval omiljenje notranjepolitičnega kurza, da bi se ne podrli vsi mostovi, ki vodijo v Berlin.* V narodnosocialističnih krogih priznavajo, da je imel Suvich o priliki svojega poseta v Berlinu razgovore z voditeljem avstrijskih hitlerjevcev Habichtom in da so se taki razgovori vršili tudi na Dunaju, toda brez uspeha. *Zato se zdi, da Italija nima več mnogo nad na sedanji režim, marveč hiti, da izkoristi situacijo in izbije zase največ, kar se da. Njen glavni cilj je, da prepreči približanje Avstrije k Mali antanti, ker bi bila na ta način odrezana tudi Madžarska, ki je poleg Avstrije glavni steber italijanske politike v Podunavju.*

Dunajski listi pozdravljajo prihod Suvicha na Dunaj in vidijo v tem obisku posebno važnost v današnjem času, ko se Avstrija bori za svojo neodvisnost proti hitlerjevskim nakanam.

Hitlerjevci so sprejeli Suvicha z bombami

Dunaj, 18. januarja. r. Italijanskemu državnemu podtajniku Suvichu, ki je davi prispel na Dunaj, so priredili svečan sprejem. Na kolodvoru so ga pričakovali zvezni kancelar dr. Dollfuss s podkancelarjem in ministrom za javno varnost majorjem Feyjem, dalje finančni minister dr. Bureš, vsi višji uradniki zunanjega ministrstva ter italijanski poslanik na čelu osobja svojega poslaništva. Ker so narodni socialisti že več dni napovedovali, da bodo Suvicha »primerno« počastili, so izdale oblasti najstrožje ukrepe. Zadnje dni sem so se vršile na Dunaju aretacije narodnih socialistov na debelo. Vsi znani voditelji so morali začasno v zapor.

Kljub temu pa je prišlo ob priliki današnjega sprejema do bučnih demonstracij. Od kolodvora so vso pot do Ballhaussplatza velike skupine pozdravljale Suvicha in njegovo spremstvo s klici »Heil Hitler!«, vmes pa na debelo metali papirnate bombe, ki so eksplodirale z močnimi detonacijami in izzvale mnogo strahu in razburjenja. Policija, ki je bila v strogi pripravljenosti, je takoj nastopila, vendar pa demonstracij ni mogla preprečiti, ker se jih je udeleževalo mnogo tisoč ljudi. Če jih je razgnala na enem koncu, so se brž zbrali na drugem in demonstrirali dalje. Bili so tako dobro organizirani ter so imeli na razpolago toliko avtomobilov, da je policija kljub tisočem demonstrantov aretirala vsega samo 60 oseb.

Tudi popoldne in še bolj v večernih urah so hitlerjevci vprizarjali velike demonstracije. V poznih večernih urah je bilo izvršenih cela vrsta sabotažnih dejanj. Povsod, koder se je kretal Suvich, so hitlerjevci povzročili kratek stik, tako da so bile ulice v popolni temi. Demonstranti so skušali prekiniti tudi dovod električnega toka v urad zveznega kancelarja, kjer se je zvečer vršil sprejem na čast italijanskemu gostu. Opozorjeni po prejšnjih demonstracijah so jim to v zadnjem hipu preprečili, sicer bi prišlo do nepopisne blamaže. Po cestah in ulicah v notranjosti mesta so v večernih urah švigali neštevilni avtomobili, iz katerih so hitlerjevci metali letake in petarde. Vtis prvega dne svojega bivanja na Dunaju za gospoda Suvicha potemtakem ni bil baš najugodnejši. Dunajskim listom je strogo zabranjeno o vsem tem poročati.

Prvi sestanki in razgovori

Dunaj, 18. januarja. r. Po svojem prihodu je Suvich najprvo posetil zveznega predsednika Miklasa in mu sporočil pozdrave Mussolinija. Nato se je sestal v zunanjem uradu z zveznim kancelarjem dr. Dollfussom in imel z njim nad eno uro trajajoč razgovor. Oba državnika sta se popoldne ponovno sestala in nadaljevala razprave. Zvečer je dr. Dollfuss priredil v zunanjem ministrstvu svečan sprejem na čast italijanskemu gostu. Sprejema so se udeležili poleg članov vlade tudi člani diplomatskega zbora in drugi odličniki.

Odmev Boncourjevega govora

Dunaj, 18. januarja. AA. **Listi so že včeraj** obširno komentirali govor, v katerem je francoski zunanji minister Paul Boncour predvčerajšnjim orisal v senatu francosko zunanjo politiko. Danes prinašajo nove članke in komentarje v zvezi s tem govorom. Tako naglaša »Reichspost«, da je Paul Boncour s tem govorom otvoril mednarodno diplomatsko kampanjo v letu 1934 ter pravi: Boncour je jasno orisal francosko stališče tako nasproti Nemčiji, kakor nasproti drugim državam. Naglasil je, da Franciji ne gre za izolacijo Nemčije, ne za politiko bloka nekaterih držav proti drugim državam, temveč za tesno sodelovanje z zavezniki, kakor z Italijo in Anglijo v okviru Društva narodov.

Čiščenje v Heimwehru

Dunaj, 18. januarja. s. Uradna objava tiskovnega urada avstrijskega Heimatschutza sporoča, da je vodja Heimatschutza knez Starhemberg zaradi objavljanja neresničnih vesti in zaradi kršitve izdanih poveli izključil iz Heimatschutza bivšega voditelja Albertija, arhitekta Kubatscheka in stavbenika Auerböcka.

Posaarje — nov poraz nemške politike

Svet Društva narodov soglasno odklanja nemške zahteve in vztraja na izvedbi mednarodnih dogovorov Svoboden plebiscit ali podaljšanje sedanjega režima

Pariz, 18. januarja. d. Ženevska razprava o Posaarju se je razvila v smeri, ki jo pariški diplomatski krogi označujejo kot zmago Društva narodov nad nemško zunanjo politiko. Nemška vlada je presenečena, ker sta se Italija in Anglija postavili na francosko stališče in se izrekli za ponovno izvolitev dosedanje vladne komisije v Posaarju. Razgovori med Rimom in Parizom so dovedli do popolnega soglasja, v kolikor je šlo za Posaarje. Francoska diplomacija opozarja na vzporednost posaarskega vprašanja in zaščite avstrijske neodvisnosti. Poudarjajo, da zastopa Italija enako stališče kakor Anglija in Francija, da se mora namreč posaarsko vprašanje obravnavati izključno v okviru obstoječih pogodb, zaradi česar odklanja razpravo o izročitvi Posaarja Nemčiji brez plebiscita. Glavni cilj Francije je za sedaj ojačenje mednarodne policije v Posaarju.

Poročevalec odbora Društva narodov za posaarsko vprašanje, italijanski delegat Aloisi, je imel včeraj popoldne več sestankov z drugimi delegati in se je z njimi posvetoval o položaju v Posaarju, da bi na osnovi svojih posvetovanj lahko sestavil izčrpno poročilo in predloge, ki jih namerava staviti na seji sveta Društva narodov. Seja, na kateri naj se končnoveljavno reši posaarsko vprašanje, se bo vršila brzkone v soboto. Na njej se imajo sprejeti vsi potrebni sklepi o odredbah, ki naj zajamčijo mir in red za časa plebiscita na posaarskem ozemlju. Delegat Aloisi je sprejel včeraj tudi dva člana delegacije tako zvane »nemške fronte iz Posaarja«, v kateri se zbirajo vsi oni elementi, ki se zavzemajo za povratek posaarskega področja Nemčiji. V Ženevo pa ni prispela samo delegacija nemške fronte, marveč tudi zastopniki drugih političnih skupin. Med ostalimi so prišli tudi posaarski socialisti, pristaši tako zvane »nemške svobodne fronte za svobodo posaarskega ozemlja«, ki jih vodi Maks Braun. Novinarjem je Braun izjavil, da se njegova stranka ne naslanja le na levičarske elemente, marveč tudi na delavske sindikate, na nemške sekcije Zveze za človečanske pravice in na celo vrsto manjših političnih skupin. Ta organizacija se zavzema za to, da bi se plebiscit v Posaarju odgodil in podaljšal mandat vladni komisiji Društva narodov vsaj še za 5 ali celo 10 let. To bi bilo po mnenju omenjene organizacije vsekakor bolje za posaarsko prebivalstvo, kakor da bi ga s plebiscitom, ki je sicer določen po mirovnih pogodbah, izpostavili narodno socialističnemu terorju v primeru, da bi Posaarje po plebiscitu pripadlo Nemčiji.

Predsednik vladne komisije Društva narodov v Posaarju, Anglež Knox, je med tem predložil predsedstvu sveta Društva narodov peticijo, ki mu jo je poslala neka posaarska delavska skupina, ki v njej ostro obtožuje narodno-socialistično propagando v Posaarju, češ da je postala že nasilna.

Teror hitlerjevcev v Posaarju

Ženeva, 18. jan. d. Včeraj je bila v svetu Društva narodov izročena nova peticija posaarskega prebivalstva, ki označuje stališče levičarskih krogov. Peticija poudarja, da izvajalo narodni socialisti v Posaarju tak teror, kakor so ga svojčas v Avstriji in da so v stalnem stiku z nemško vlado ter narodnimi socialisti v Nemčiji. Peticija navaja mnogoštevilne primere, v katerih so bili Posaarčani aretirani v Nemčiji zaradi ovadb in obdolžitev posaarskih narodnih socialistov. Zato zahteva peticija, naj se izdajo vladni komisiji izredna pooblastila, da bo mogla stornirati upravo Posaarja ter zajamčiti nevtralnost policije ter javnega pouka, obenem pa svobodo plebiscita. Vodja posaarskih socialnih demokratov, glavni urednik lista »Deutsche Freiheit«, ki se mudi v Ženevi, je izjavil, da bi bilo v sedanjih okoliščinah svobodno in čisto ljudsko glasovanje v Posaarju absolutno nemogoče. Če bi se hotelo zagotoviti tajno in svobodno glasovanje, bi moralo Posaarje zasesti vojaštvo. Braun je vnet pristaš ohranitve mednarodne uprave v Posaarju, ki je prinesla po zaslugi carinske unije s Francijo deželi velike gospodarske koristi. Zato se zavzema za odgoditev plebiscita za 5 do 10 let, kar zahteva tudi predložena peticija Društvu narodov.

Odločitev še le maja

Ženeva, 18. januarja. s. Kakor se govori, namerava italijanski zastopnik v svetu Društva narodov Aloisi v zvezi s pripravami za glasovanje v Posaarju predlagati svetu Društva narodov, naj imenuje odbor, ki naj bi do majskega zasedanja sveta izdelal poročilo o potrebnih pripravah za plebiscit v Posaarju. V tem odboru naj bi bila na predlog Aloisija argentinski zastopnik Cantilu in avstraleški zastopnik Bruce. Na francoski strani obstoja proti argentinskemu zastopniku odpor ter se predlaga na mesto njega češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš ali pa danski delegat Scavinius.

Žrtve potresa v Indiji

Število smrtnih žrtev cenijo na več tisoč — Potresu so sledile velike povodnji, ki so opustošile obširne pokrajine

Kalkuta, 18. jan. d. Obseg potresne katastrofe v Bengaliji se še vedno ne more pregledati, ker je bilo središče potresa brzkone v Nepalu in so nekatere pokrajine popolnoma odrezane od ostalega sveta. Posebno hudo je bila prizadeta okolica mesta Momghyr, ki jo označujejo kot vrt Indije. **V severnem Benaru je potres popolnoma porušil tvornice sladkorja. Samo v Darbhangahu so našteli nad 350 smrtnih žrtev.**

Letalski opazovalci, ki so včeraj vnovič izvedli polete nad potresnim ozemljem v pokrajini Behar, **cenijo število smrtnih žrtev potresa na 8000 do 10.000.** Njihovo cenitev potrjujejo tudi sporočila treh drugih poizvedovalnih letal, ki so poletela v okolico mest Patne, Jamalpura in Muzafarpura v pokrajini Behar. Vsi letalci izjavljajo, da so videli **povsod porušena mesta in vasi ter na cestah na stotine trupel.** V okolišu skoro 200 km niso opazili nobenega živega bitja. Pogosto so videli, kako leže **živalska in človeška trupla pomešana med seboj.** Med smrtnimi žrtvami mora biti vsekakor tudi mnogo Evropcev, ki so se naselili v gostejše naseljenih okrajih. Omenjena tri mesta Panta, Jamalpur in Muzafarpur so zgolj še razvaline. Samo v Muzafarpuru je 5000 do 6000 mrtvih žrtev. Železniške proge so na velike daljave porušene. V razvalinah so neštete železniške postaje ter železniški mostovi, katerih je podrtih nad 50.

Potresna katastrofa v severni Indiji je ena največjih, ki je kdaj zadela Indijo. Potres je povzročil velike razpoke na zemeljski površini, skozi katere je prodrla talna voda, ki brizga ponekod iz zemlje kar v curkih. Velike površine so poldrug meter visoko poplavljene ter so se napravila velikanska jezera, iz katerih mole le tu pa tam slemena hiš. Na tisoče ljudi je našlo v teh pokrajinah smrt v valovih. Kjer je voda odtekla, so ostale debele plasti blata, iz katerih ni več videti cest in potov. Železniške nasipe je na potresnem ozemlju voda skoro povsod izpodkopala, tako da je vsak železniški promet nemogoč. Kakor poročajo letalci, je mesto Katihan pogorelo in predstavlja samo še kup razvalin in podrtih hiš.

V jugozapadnem delu Prednje Indije je bil včeraj popoldne nov potres, ki pa ni zahteval mnogo človeških žrtev. Le mestece Kotayam, tik nad francosko obmorsko trdnjavo Mahe, je bilo nekoliko hujše prizadeto.

Francija odpovedala trgovinsko pogodbo z Nemčijo

Berlin, 18. jan. d. Francoski poslanik Francois Poncet je izročil včeraj v zunanjem uradu noto svoje vlade, s katero se odpoveduje francosko-nemška trgovinska pogodba iz l. 1927. in sicer z jutrišnjem dnem, ko stopi v veljavo nemška odredba o kontingentiranju uvoza francoskega blaga. Obenem je francoska vlada sporočila, da je pripravljena za pogajanja o novi ureditvi francosko-nemške izmenjave blaga. Francoskemu poslaniku so izjavili v zunanjem ministrstvu, da je tudi nemška vlada pripravljena za nova pogajanja. Ker določa dosedanja trgovinska pogodba iz l. 1927 odpovedni rok treh mesecev, bo prenehala njena veljavnost 20. aprila ter je torej tri mesece časa za pogajanja o zaključitvi nove trgovinske pogodbe.

Balkanski pakt

Pomen in cilji balkanskega pakta med Jugoslavijo, Rumunijo, Grško in Turčijo — Albanija in Bolgarska čakata

Balkanski pakt postaja stvarnost. To je sedaj dejstvo, ki o njem ne more biti več dvoma. Potrjujejo ga informacije iz najrazličnejših virov, ki so med njimi tudi prav kompetentna mesta; vse to dokazuje, da je pakt v osnovah sklenjena stvar, ki ji gre sedaj samo še za podrobnosti.

Da je akcija za balkanski pakt res že tako daleč dospela in dozorela, potrjujejo tudi vesti iz onih krogov in držav, kjer bi rajši videli vse kaj drugega, nego tako pogodbo med balkanskimi državami. Skepsa se je popolnoma umaknila ter se je skrila samo še za razglabljanje o tem, katere države bo vezal pakt. Posebno potovanja grškega vnanjega ministra Maksimosa so sprožila take komentarje, saj se je splošno spravljalo v zvezo s pripravami za pakt in njegovo nalogo, da se informira o razpoloženju nekaterih sil o toliko kot zaključenih dogovorih. Ne le londonski, marveč tudi rimski viri priznavajo, da je balkanski pakt samo še vprašanje časa, kar je pač znamenje, da diplomatski svet računa z balkansko pogodbo kot z dovršenim dejstvom.

Pakt o prijateljstvu in nenapadanju bo družil države na Balkanskem polotoku. Da bosta zraven Rumunija in Jugoslavija, je izven dvoma, saj je njuna politika stremela k temu cilju že od početka. Prav tako sta Turčija in Grčija zagovarjali že dolga leta misel, da se povežejo balkanske države v enoto ter se izločijo vse sporne zadeve, ki se morajo likvidirati z mirovnimi sredstvi, v prijateljskem razpoloženju. Ravno Turčija in Grčija sta sami najboljši vzgled, najlepši primer, kako se morajo poravnati nasprotstva, ker sta likvidirali stare medsebojne spore z daleč segajočo resignacijo, ki je velela odreči se celo mnogostoletni posesti. Sporazum med Ankaro in Atenami je zares presenetljivo prepričevalen primer miroljubnosti in spravljivosti, saj sta si državi končno slovesno garantirali celo skupne medsebojne meje. Tu so dani tedaj že sami po sebi najboljši pogoji za razširjenje iste miroljubnosti v obliki balkanskega pakta in nikakega dvoma ne more biti, da je v Turčiji ter Grčiji druga polovica osnovnih temeljev za balkansko pogodbo.

Med Grčijo in Turčijo, med Jugoslavijo in Rumunijo ni nikakih spornih točk, vse preveva ista težnja po mirnem razvoju, po medsebojnem prijateljstvu, ki naj zagotovi sedanje stanje za bodoče in s tem nudi osnovo za mirno politiko v tem delu Evrope. Soglasje med navedenimi štirimi državami je tedaj popolno, nikaki oblaki medsebojnega nezaupanja ne zastirajo neba med njimi.

Ostaneta pač še dve državi na Balkanskem polotoku, ki imata ali sta vsaj imeli dosedaj drugačno stališče. Albanija, najmanjša balkanska država, je tako tesno navezana na Italijo, da se more njena vnanja politika komaj premotrivati kot samostojna, zakaj tiranska pogodba je ustvarila toliko kot rimski protektorat nad njo. Pristop albanske vlade bi pomenil tedaj precej kočljivo situacijo. Težko bi bilo namreč tu postavljati mejo med varovancem in varuhom in težko bi bilo preprečiti uveljavljanje vnanjih izvenbalkanskih vplivov, kar pa je ravno eden poglavitnih nagibov ter eksistenčnih pogojev balkanskega pakta. Po drugi strani pa je zopet res, da se bodo balkanske države težko odrekle stremljenju, da slehernemu sosedu v tem delu Evrope omogočijo osamosvojitev ter ga privabijo v svojo sredo kot svobodnega in zares enakovrednega člana ter dovedejo s tem vodilno devizo balkanske politike dosledno in v polni veljavnosti do zmage. Zdi pa se, da bo to še ostala naloga za bodočnost.

Bolgarija stoji sicer zase, vendar v povsem drugačnem razmerju nego Albanija. V zadnji dobi se je marsikaj spremenilo okrog nje in mnogi momenti silijo na domnevo, da se bo tudi Bolgarija vključila v balkanski pakt. Zavisi pa to od nje same. Zakaj je pri sosedih tako razpoloženje, to je znano in očitno že davno. Sofijska vlada je postavila za pogoj ureditev nekaterih zadev, ki jih želi poprej likvidirati s svojimi sosedi. Pogajanja o tem se že vršijo in se bodo še nadaljevala, kajti tudi pri sosedih samih je razpoloženje za popolno likvidacijo vsega, kar moti in bi moglo motiti prijateljske odnošaje. Ako Bolgarija ne pristopi k balkanski zvezi, ki jamči balkanskim državam teritorialni status quo, bi pomenilo to nedvomno prav občuten udarec za njo in bi se morala po pravici smatrati za izolirano in oslabljeno povsem po lastni krivdi. Politična modrost Bolgarije zato veleva, da sprejme ponudeno ji roko sprave ob pravem času ter uredi svoje pomisleke v neposrednih pogajanjih, ki se morejo že v kratkem času uspešno zaključiti. Le tako je mogoče pripraviti vse potrebno, da se v balkanski pakt uvrsti tudi ona država, ki more postati kakor nalašč vezni člen med severnima ter južnima dvema členoma balkanskega področja.

Balkanski pakt pa bo vsekakor ostal mednarodno politična zgradba zase, ki se z institucijo Male antante sicer izpopolnjuje, vendar ne v ekvivalentni meri. Mala antanta je namreč trdnejša in tesnejša zveza in je zato čisto umljivo, da se morajo določbe balkanskega pakta z njenimi novimi statuti ujemati. Tega sicer ne bo težko doseči, vendar pa mora reprezentanca Male zveze najpoprej zaključiti svoje pritrdilo. Upamo, da ne bo preteklo mnogo časa, da naša diplomacija končno doseže ta toliko zaželeni cilj.

Demanti ministra dr. Stankovića

Beograd, 18. januarja. AA. Zadnje dni se širijo glasovi o predstoječih političnih izpremembah in se delajo nove kombinacije zlasti v zvezi z imenom prosvetnega ministra Radenka Stankovića. Zaradi tega smo pooblaščeni izjaviti, da so vse vesti o novih političnih kombinacijah in vesti v zvezi z imenom Stankovića izmišljene in brez podlage. Minister Stanković odločno demantira, da bi dal pobudo za te vesti ali da bi bil koga pooblastil, da v njegovem imenu govori s komurkoli ali da se pogaja o kakšni politični spremembi ali o novi politični kombinaciji.

Pred sestankom finančnega odbora

Beograd, 18. januarja p. V poslanskih krogih računajo s tem, da bo finančni odbor Narodne skupščine sklican za ponedeljek dne 22. t. m. Zatrjuje se, da bo finančni minister pri tej priliki predložil finančnemu odboru nove predloge v pogledu davčnih zakonov, ki so na dnevnem redu ter da bodo znatno omiljene trdote prvotnih predlogov.

Konferenca senatorjev in poslancev dravske banovine

Beograd, 18. jan. p. Za torek 23. t. m. ob 8. dopoldne je sklicana konferenca senatorjev in narodnih poslancev dravske banovine. Na konferenci bodo razmotrivali o aktualnih gospodarskih in političnih vprašanjih.

Rumunska kraljica-mati v Beogradu

Beograd, 18. jan. p. Davi je prispela v Beograd rumunska kraljica-mati Marija. Na kolodvoru so ju pričakovali Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija z dvornimi odličniki ter celokupno osobje rumunskega poslaništva s poslanikom dr. Guranescom na čelu. V spremstvu kraljevske dvojice se je visoki gost odpeljal z avtomobilom na Dedinje, kjer ostane nekaj dni

Napredovanja v diplomatski službi

Beograd, 18. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za zunanje zadeve so napredovali: za tajnika v 7. skupini na poslaništvu v Budimpešti Ljubiša Višavski; za vicekonzula 7. skupine na generalnem konzulatu v Milanu Peter Bingulac; za vicekonzula na generalnem konzulatu v Newyorku Nikola Petaržić; za vicekonzula 7. skupine v Zadru dr. Dragiša Glišić; za tajnika 7. skupine na poslaništvu v Vatikanu dr. Veljko Milenković; za tajnika 7. skupine na poslaništvu v Tirani Dimitrije Tošković in za tajnika 7. skupine v ministrstvu zunanjih zadev Vojislav Mirković.

Napredovanja v šolski službi

Beograd, 18. januarja. p. S kraljevim ukazom so napredovali v višjo skupino meščanskošolski učitelji(-ice): Oskar Mol v Trbovljah, Ana Ojstriž in Bratislav Jankovič v Ljubljani, Milica Senčar v Ptuju in Fran Vajda pri Sv. Lenartu ter ljudskošolski učitelji(-ice): Andrej Žvan na Koroški Beli, Marija Likar v Rušah, Terezija Lešnik v Podovi, Amalija Leskovec na Krki pri Litiji, Matilda Unger v Rušah, Andrej Zupančič v Mokronogu, Anton Uršič v Horjulu, Branko Omerza v Ljubljani, Ida Jaklič v Grlincih, Marija Apih v Hočah, Angela Ivanuša v Fišincih, Ivana Mahnič v Zagorju, Marta Mrak v Mengšu, Elza Podboj v Begunjah, Ivana Brezovnik v Mokronogu, Lea Bizjan v Tržišču pri Krškem, Marija Kuhar v Mokronogu, Marija Šobar v Toplicah, Anita Savnik v Tržiču, Dragica Damjanin v Celju, Gregor Novak na Vrhniki, Berta Štravs v Dobrni, Drago Klinc v Senovem, Marija Koricki v Šmartnem pri Litiji, Ladislav Furlan v Gornjem Jezerskem, Ana Gradišar v Brezovici, Roza Gselman v Cvenu, Pavla Svetek pri Šmarjeti in Jožef Lešnik v Podovi.

Prometne ovire

Zagreb, 18. jan. n. Tudi danes se je le z velikimi težavami razvijal telefonski in brzojavni promet. Zagreb je mogel dobiti zvezo z Beogradom le preko Osijeka. Proge med Brodom in Andrijevico še vedno niso popravljene, čeprav so na delu cele kolone delavcev. Tudi železniška proga med obema omenjenima postajama še ni docela očiščena snega. Prav tako popravljajo žične zveze med Zagrebom in Varaždinom Čakovcem ter Koprivnico.

Opozorilo redakcijam mesečnikov

Beograd, 18. januarja. AA. Centralna uprava Jugoslovenskega novinarskega udruženja poziva uredništva mesečnikov in časopisov, ki so imela lani vozne ugodnosti, da takoj pošljejo stare legitimacije in karte centralni upravi Jugoslovenskega novinarskega udruženja v Beogradu, Pašićeva ulica 25, ker se jim bodo nove legitimacije in karte dale samo, če vrnejo stare.

Zasedanja zagrebškega banovinskega sveta

Zagreb, 18. januarja. n. Ban dr. Ivo Perović je sklical banovinski svet na redno zasedanje, ki se bo pričelo 24. t. m. ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu je proračun za poslovno leto 1934./35., predlog o uvedbi banovinske trošarine na vino in uredba o občinskih uslužbencih v savski banovini.

Odklonjeno volilo

Varaždin, 18. januarja. n. Od banske uprave v Zagrebu je prispelo poročilo, da banovina ne sprejme volila Ludevita Kuhmerja, s katerim je odklonil banovini svoje imetje Popovac pri Krapini, vredno 3 milijone Din, z željo, da se na njem zgradi sadjarska in vinogradniška šola. Banska uprava je zavrnila volilo, ker so zakoniti dediči zahtevali previsok znesek za svojo osebno vzdrževanje, če bi omenjeno imetje v resnici prevzela banovina.

Vprašanje Daljnega vzhoda

Pred proglasitvijo mandžurskega cesarstva — Nove japonske spletke — Razmerje med Evropo in Daljnim vzhodom

Mukden, 18. januarja, d. Priprave za kronanje Pujia so v polnem teku. Vladni krogi izjavljajo, da bo nova država ostala strogo v okviru dosedanjih mandžurskih mej, kar pa naj bi v danem primeru ne bil noben prejudic za morebitne zahteve mongolskih ali severnih kitajskih pokrajin po priključitvi k Mandžuriji, ker bi bile sprejete z odprtimi rokami. Puji je sprejel te dni zastopnike inozemskega tiska v svoji prestolnici v Hsikingu ter je izjavil, da hoče tudi v bodoče pošteno in odkritosrčno sodelovati z vsemi državami sveta za ohranitev miru in da pozdravlja inozemske investicije v Mandžuriji. Bodoči mandžurski cesar je poudaril tudi prijateljstvo z angleško kraljevsko družino, ki ga smatra kot zvezo med najstarejšo in najnovejšo državo na svetu.

Peking, 18. januarja, d. Po kitajskih vesteh iz Kalgana so japonske in mandžurske čete zasedle prelaz Lungmensu v pokrajini Čičengu, vzhodno od Velikega zidu. Kitajska vlada je naročila podrejenim oblastem, naj se izogibajo vsem incidentom, dokler so v teku kitajsko-japonska pogajanja v Pekingu. Japonci tolmačijo sklenjeno premirje in njegove teritorialne določbe drugače kakor Kitajci ter hočejo spraviti pokrajino Čahar pod svoje interesno področje. Pokrajina Čahar predstavlja izhodno točko za morebitno jeponsko prodiranje proti mongolski ljudski republiki, ki je pod ruskim vplivom, zaradi česar je velikega strateškega pomena.

Anglija čaka

London, 18. januarja, d. V angleškem zunanjem uradu izjavljajo glede na napovedanje kronanja Pujia za mandžurskega cesarja, da mandžurske republike Anglija doslej še ni priznala in da angleška vlada doslej še ni bila oficielno obveščena o nameravanem kronanju.

Mussolini o rumeni nevarnosti

Milan, 18. januarja. ž. V »Popolo d' Italia« je objavil ministrski predsednik Mussolini daljši članek o položaju na Daljnem vzhodu in o italijanskih političnih smernicah glede na kakršenkoli razplet tamkajšnjih političnih dogodkov. Ob koncu leta, pričenja Mussolini svoj članek, je imel ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov govor, s katerim je skušal alarmirati evropski zapad zaradi položaja na azijskem vzhodu. Njegov borbeni govor je bil očitno naperjen proti dvema morebitnima sovražnikoma, Nemčiji in Japonski. Jasno je, da bi se v danem primeru zapletle v spor ne le omenjene tri države, marveč tudi Kitajska in Zedinjene države, pa tudi Anglija, Francija, Italija in Nizozemska.

Razpravljajoč o tej možnosti, ugotavlja Mussolini, da je Japonska danes v stadiju »imperialističnega dinamizma«, dvomi pa, da bi se mogel kitajsko japonski spor nadaljevati, ker se je tako zvano rumeno pleme znašlo pred evropsko-ameriškim sodelovanjem. Kitajska se bo nedvomno konsolidirala in bo še v tem stoletju postala velesila, ki jo bodo politični, kulturni in gospodarski vzroki tesno družili z Japonsko. To vsiljuje objektivnemu opazovalcu vtis rumene nevarnosti, ki pa vsekakor ne bo tako velika, kakor so si jo Evropci predstavljali še pred nekaj desetletij. Ta nevarnost bi lahko na veke ostala zgolj fantazija, če bi velesile evropskega zapada znale ustvariti pogoje za sporedni razvoj obeh civilizacij. Očividno, zaključuje Mussolini svoj članek, čaka ta naloga Italijo, ki ima za tako posredovalno nalogo že tisočletno tradicijo in po svojih kulturnih ter prometnih okoliščinah najlepšo pozicijo.

Konec italijanskega parlamenta

Zadnja seja zakonodajne poslanske zbornice pred uvedbo novega korporacijskega sistema

Rim, 18. jan. ž. Poslanska zbornica je imela danes svojo poslednjo sejo, s katero je bila zaključena petletna zakonodajna doba sedanjega italijanskega parlamenta.

Seja se je pričela kokor običajno ob 16. Vse galerije so bile nabito polne občinstva. Poslanska zbornica je razpravljala o novem korporacijskem zakonu, o katerem je poročal predsednik posebne parlamentarne komisije poslanec Rocco. V svojem poročilu je podal obširen pregled političnega razvoja v Italiji ter še posebej razvoj korporacijske zakonodaje od l. 1926 dalje. V smislu znanih Mussolinijevih ekspozejev je razčlenil zakonski načrt ter zaključil svoj govor s poudarkom, da ostanejo dosedanji sindikati še vedno osnovni elementi nove korporacijske ureditve v fašistični državi. Po kratki debati so poslanci, ki so bili vsi v črnih srajcah, z velikimi manifestacijami soglasno sprejeli zakonski načrt. Med splošnimi ovacijami režimu je bila nato seja zaključena.

Prihodnje dni bo objavljen kraljevski dekret o ukinitvi sedanje poslanske zbornice in o roku, v katerem bodo morale nacionalne konference in ostale organizacije, ki so po zakonu dobile pravico predlaganja kandidatov za volitve v novo zbornico, sklicati svoje po zakonu določene organe, ki naj izberejo in predložijo velikemu fašističnemu svetu kandidate.

Bojkot nemškega blaga v Ameriki

Newyork, 18. jan. č. V zvezi z oktobrskim sklepom ameriške federacije delavskih strokovnih organizacij, s katerim je bil ostro obsojen narodno-socialistični režim v Nemčiji zaradi ukinitve bavarske strokovne zveze in preganjanja židov, je poslal predsednik federacije Villiam Green lokalnim skupinam federacije poziv, v katerem je zahteval, naj nemudoma prično izvajati bojkot nemškega blaga. Green naglaša, da se federacija ne bori proti kakršnikoli notranji ureditvi Nemčije, niti proti nemškemu narodu, nego zahteva edinole svobodo za nemške delavske zveze. Bojkot nemškega blaga se je ponekod že pričel.

Macdonald izzvižgan

London, 18. jan. č. Ministrski predsednik Macdonald se je snoči mudil v svojem volilnem okrožju, v katerem so organizirali velik shod. Okrog 2000 zborovalcev pa ga je neprestano motilo z ironičnimi vpadi in žvižganjem. Poseben odpor so pri poslušalcih izzvale Macdonaldove navedbe o vladni politiki proti brezposelnosti. Macdonald je moral končno prekiniti svoj govor in zapustiti dvorano, kjer so divje demonstrirali proti njemu. Okrog 200 policijskih stražnikov je zaščitilo ministrskega predsednika, da se je lahko nemoteno odpeljal z zborovanja. Njegov odhod so množice ljudstva spremljale s ponovnimi demonstracijami.

Pretep v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 18. jan. č. V kuloarjih budimpeštanske poslanske zbornice je prišlo včeraj popoldne do hudih incidentov in celo do pretepa med levičarskimi in narodno-socialističnimi poslanci. Že v zborničnem dvorani so se spopadli socialni demokratje z voditeljem madžarskih narodnih socialistov Zoltanom Meskom, ki je v daljšem govoru razvijal narodno-socialistični politični in kulturni program Socialistični poslanec Reislinger je motil Meska s ponovnimi medklici, zaradi česar ga je ta nahrulil: »Jezik za zobe, rdeča podganal« To je socialista tako razkačilo, da je skočil proti Mesku in so ga drugi poslanci komaj zadržali, da ga ni napadel. Ko je Reislinger kasneje opazil Meska na hodniku, ga je kljub intervenciji drugih poslancev fizično napadel in pretepel. Nastal je velik škandal in je morala intervenirati celo parlamentarna policija, ki je šele po hudem naporu vzpostavila red in mir.

Prevratni načrti rumunske Železne garde

Bukarešta, 18. januarja. g. Iz spisov, ki so jih našli v stanovanju generala Cantacuzena, je razvidno, da bi moral atentat na ministrskega predsednika Duco pomeniti začetek fašističnega prevrata. Našli so tudi listo novega kabineta. Ministrski predsednik naj bi postal Codreanu, dočim si je general Cantacuzene pridržal tri važne resore, namreč notranje, zunanje in fin. ministrstvo.

Ameriške finančne reforme

Washington, 18. jan. AA. Valutni odbor reprezentančne zbornice je odobril Rooseveltov zakonski načrt o razvrednotenju dolarja. Sprejel je amandman, ki zahteva, da poda zakladni tajnik kongresu poročilo o operacijah blagajne za stabilizacijo valute.

Newyork, 18. jan. č. Pred bankami so se danes zbirale cele kolone ljudi, ki so menjavale zlato za papirnati denar. Kakor znano poteče danes opolnoči rok za zamenjavo zlata z bankovci. V parlamentarnih krogih se je pojavila proti vladnim valutnim načrtom opozicija, ki jo vodi senator Glas. Na seji parlamentarnega odbora za banke je namreč senator Glas kritikoval vladne odredbe, češ, da so protiustavne. Kljub tej opoziciji pa računajo v političnih krogih, da bo kongres sprejel vladne valutne reforme.

Kuhinja za brezposelne v Zagorju

Zagorje, 18. januarja.

Na prizadevanje zagorske občine in drugih krajevnih činiteljev se je posrečilo pridobiti zadostna sredstva, s katerimi je bila pretekli ponedeljek otvorjena kuhinja, kjer bodo dobivali brezposelni opoldne okusno in zadostno hrano. V to svrho je bila preurejena delavnica g. Korbarja, kjer so postavili štedilnik in zadostno število miz.

Prvi dan je dobilo hrano okrog 50 brezposelnih. Število pa že narašča in bo kmalu doseglo maksimum 150, ki je določen v načrtu. Vsi, ki prejemajo hrano, izrekajo dobrotnikom najtoplejšo zahvalo.

Nagla smrt

Ljubljana, 18. januarja

Okrog 18. je bila policija obveščena, da so v Soteski št. 4 našli mrtvega krojaškega pomočnika, 60 let starega Franca Trojarja. Trojar se je snoči zaprl v svojo sobo in ga davi ni bilo na spregled. Šele proti poldnevu je njegove sostanovalce zaskrbelo, ali se mu ni morda pripetilo kaj hudega. Poklicani policijski zdravnik dr. Avramović je ugotovil, da je pokojnika zadela kap.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro ali samo nekoliko oblačno, stalno, podnevi toplo, ponoči mraz. — Situacija včerajšnjega dne: Sekundarni ciklon, ki je prevladoval nad južno Evropo ter povzročil snežne viharje, se je sedaj oddaljil proti vzhodu. Za njim se je pojavil nad našo državo visoki pritisk, ki je prodrl do jugovzhodne Evrope od Azorov preko Sredozemskega morja. Nad severno Evropo prevladuje še vedno močan ciklon. Pritisk je narasel za 1 do 9 mm, posebno v južnem Primorju in v vzhodnih krajih države.

Dunajska vremenska napoved za petek: V južnih Alpah poslabšanje vremena in dvig temperature. Prvič po dolgem času se pojavlja možnost, da se bo končala doba milega vremena.

Razkrinkani in razgaljeni..

—c. Pariz, 16. januarja.

Afera Aleksandra Staviskega, ki je tako zelo razburila vso francosko, pa tudi ostalo svetovno javnost, je imela pri vsej svoji ogabnosti tudi svojo dobro stran: razgalila in razkrinkala je gotove ljudi v Srednji Evropi, ki so se po vojni posvetili zločinskim in pustulovskim podvigom, želeč pri tem obogateti na račun zatiranih, a obenem sejati nezaupanje v mednarodne odnošaje. Zlasti madžarski magnati že deset let sem razburjajo vso Evropo z najrazličnejšimi aferami in škandali. Da omenimo samo najznačilnejše: Windischgrätzova afera s falsificiranjem francoskih frankov, afera s tihotapstvom orožja, afera s prodajo madžarskega vina v Švici in mnogo sličnih. Vse te afere madžarskih grofov pa so sedaj našle svoj epilog še v aferi Staviskega, ki po svojem obsegu in po svojih posledicah presega vse dosedanje škandale na svetu.

Inicijatorji in glavni režiserji politično-finančne afere, ki se odigrava sedaj v Franciji, so dejanski madžarski magnati. Oni so tisti, ki so od konca svetovne vojne pa vse do danes prepričevali Evropo, da vse, kar delajo, delajo le v korist madžarskega naroda in za odpravo njemu storjenih krivic. Toda afera Staviskega jih izdaja v docela drugačni luči.

Kaj so zagrešili madžarski magnati? Ob koncu svetovne vojne je nastalo vprašanje odškodnine za posestva madžarskih državljanov, ki so prišla pod agrarno reformo v Jugoslaviji, Češkoslovaški in Rumuniji. Ker se je reševanje tega vprašanja zavlačevalo, je prišlo naposled aprila 1930. do tako zvanega pariškega sporazuma, ki so ga podpisale poleg Jugoslavije Češkoslovaške in Rumunije tudi Madžarska, Francija, Anglija in Italija. S tem sporazumom se je ustanovil tako zvani agrarni fond, iz katerega bi se imela izplačati odškodnina madžarskim optantom, katerim bi se z razsodbo mešanih razsodišč priznala pravica do odškodnine. V ta fond bi morale plačevati svoje prispevke vse države podpisnice. Toda velesile so takoj po objavi Hoovrovega moratorija ustavile plačevanje svojih anuitet, smatrajoč, da se nanaša moratorij tudi na ta plačila. Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija pa so kljub moratoriju redno vršile svoja plačila, smatrajoč, da slone njihove obveznosti na razsodbi sodišč in da je to zadeva časti in poštenja, tembolj, ker gre za odškodnino siromašnih madžarskih optantov.

Madžarska vlada se je nasprotno postavila na docela drugačno stališče. Čim je bil proglašen Hoovrov moratorij, je ustavila vsa plačila v ta fond, čeravno je bilo pravilno poslovanje tega fonda edino v korist madžarskim državljanom. Poslabšanje gospodarskih in finančnih prilik v Evropi, izzvano v veliki meri zaradi ustavitve reparacijskih plačil Nemčije, Madžarske in Bolgarije, je kljub vsem naporom Male antante onemogočilo, da bi prišel ta fond do svojega izraza in da bi izvrševal naloge, ki so mu bile namenjene. V sedanji dobi slabe konjunkture se je vrh tega zanimanje velesil, zlasti Anglije, za to mednarodno finančno institucijo docela ohladilo. Tako agrarni fond, ki je bil osnovan aprila 1930. niti do danes ni začel funkcionirati in ni izdal niti svojih obligacij, kakor je bilo zamišljeno.

V položaju, ko nihče ne ve, kaj bo s tem fondom, ali bo jutri sploh še obstojal, se je pojavil grof Bethlen, ki je v veliki meri preprečil financiranje agrarnega fonda, vplivajoč na madžarsko vlado, da je ustavila svoja dolžna plačila. Skupno z ostalimi madžarskimi magnati je grof Bethlen po bajno nizki ceni, ki znaša komaj 2 do 3 odstotke dejanske vrednosti, pokupil od madžarskih siromašnih optantov razsodbe razsodišč, s katerimi se jim priznava odškodnina iz agrarnega fonda, jih odnesel v Francijo ter izvršil velikopotezno spekulacijo, združeno s široko zasnovanim političnim načrtom. Grof Bethlen je napravil aranžman s Staviskim, kateremu je odstopil te priznanice za ceno 6 odstotkov njihove prave vrednosti. Ves dobiček, ki ga je Stavisky dosegel s prodajo teh priznanic, je prepustil grof Bethlen Staviskemu pod pogojem, da financira Stavisky v Franciji kampanjo ogromnih razmer v korist revizionističnih teženj Madžarske ter na škodo Francije in njenih zaveznikov v Srednji Evropi. Stavisky je sprejel te pogoje, podpisal pogodbo z grofom Bethlenom ter začel nato izvajati njegov načrt, ki je prišel z razkritjem bayonnske afere na dan in čegar posledice so za enkrat še nedogledne. Koliko milijonov so zaslužili Stavisky in njegovi sotrudniki v tej aferi in na kako lažnih osnovah je poizkušal izdati Stavisky obveznice bayonnskega kreditnega zavoda, kojih podlago so imele tvoriti neustvarljive priznanice madžarskih optantov, se najbolje vidi iz izjave znanega pravnika Steeda, ki velja za najboljšega poznavalca haaškega in pariškega sporazuma. Na vprašnje, ali so podane garancije za izplačilo teh priznanic, je Steed odgovoril, da pariški sporazum sploh nima nobenih sankcij zoper velesile in Madžarsko v primeru, da ne bi v redu vršile svojih plačil v agrarni fond.

Iskreno obžalujemo državljane francoske republike, ki so postali žrtev teh brezvestnih spekulantov, prepričani pa smo, da se bo francoski narod znašel tudi pri tej priliki, kakor se je že pri mnogih drugih še mnogo težjih. Toda ta afera bo vsekakor dober opomin francoskim politikom in francoski javnosti, da začno bolj pazljivo motriti in zasledovati mračne in zločinske podvige madžarskih magnatov, ki so šli v svoji smelosti tako daleč, da so z denarjem francoskega naroda uprizarjali kampanje proti Franciji in njenim zaveznikom.

Danes so motivi revizionistične akcije že čisto jasni. Madžarski magnati so v svoji brezvestnosti in v svojem egoizmu najprvo oropali najsiromašnejše madžarske državljane, nato pa oškodovali še francoski narod in svojo akcijo naperili proti njemu. Če je kje potrebna revizija, potem je potrebna predvsem pri madžarskih magnatih, ki danes vodijo madžarski narod.

Naši kraji in ljudje

17 milijonov za socialne in kulturne namene

Iz novega proračuna ljubljanske mestne občine

Ljubljana, 18. januarja

Pri vsej skrbni štednji, ki jo je gospodarska kriza narekovala mestni občinski upravi pri sestavi novega proračuna, se socialne zdravstvene in kulturne postavke niso nižale, temveč so se nasprotno v nekaterih nujnih poglavjih še celo zvišale. Kratek pregled nam zgovorno pokaže, da se vodstvo mestne občine živo zaveda nalog, ki jih doba gospodarske stiske stavlja komunalni politiki.

Za socialne namene

določa proračun vsoto 4,829.254 Din (za 48.000 več kakor lani). Od tega je za poslovanje socialno političnega urada določenih 330.958 Din (za 39.000 manj kakor lani). V tej vsoti so vštete plače, stanarine in doklade nameščencem urada in stroški za obleko služiteljem. Za ustanove dijakom, siromašnim vdovam in onemoglim obrtnikom je namenjeno nekaj več kakor lani — 16.196 Din. V tej postavki je tudi trinajst letnih štipendij za dijake drž srednje tehnične šole po 1000 Din. Največ dijaških in ubožnih ustanov pa, ki so bile votirane v časih boljše valute, znaša danes precej skromne zneske: po 10, po 12.50 po 20, po 25 Din na leto. Med njimi je tudi eno mesto za dekliško balo — 50 Din.

Največje in najvažnejše postavke v socialnem proračunu so starostna preskrba, mladinsko skrbstvo in pa delavsko skrbstvo. Za *starostno preskrbo* je določenih 2,648.300 Din (za 78.000 manj kakor lani). Za redne podpore je votiranih 1,050.000 Din. Od te vsote bo prejemalo mesečno: 110 oseb po 50, 290 po 75, 577 po 100, 3 po 180 Din (20 šilingov), 1 po 225 Din (25 šil.). Izrednih podpor bo podeljenih 180 tisoč Din, za obleko in obutev revežem 40.000 Din, za oskrbo bolnikov na domu 10.000 Din. V raznih hiralnicah in drugih zavodih bo socialno politični urad vzdrževal 70 oseb in je v ta namen predvidenih 368.300 Din. Poslovanje zavetišča za onemogle v Japljevi ulici bo veljalo 1,000.000 Din (za 100.000) manj kakor lani). Samo nakup živil za 250 oseb (oskrbovancev, podniranih dijakov in postrežbe) znaša 684.375 Din ob proračunanem znesku 7.50 Din na osebo. Ta vsota pa se deloma krije s prispevki oskrbovancev, s prispevki dnevnih zavetišč in z donosom ekonomije.

Mladinsko skrbstvo ima letos postavko 1,188.800 Din (za 48.000 več kakor lani). Rednih podpor je določenih v skupnem znesku 400.000 Din, od česar bo prejemalo mesečno: 34 otrok po 30, 160 po 50, 302 po 80 Din. Izrednih podpor bo izplačanih 40.000 Din za obleko in obutev 50.000, za šolske potrebščine 12.000, za preskrbo otrok z mlekom v šolah 10.000 Din. Dnevna zavetišča pri Sv. Florijanu, v Sp. Šiški in na Taboru, kjer prejema vsak dan toplo hrano 200 otrok, bodo veljala 240.800 Din. Za otroška igrišča, ki so v Ljubljani še zmerom nenačeto vprašanje, je določenih skromnih 3000 Din. Za počitniške kolonije je rezerviranih 70.000 Din, za prehrano 40 siromašnih dijakov 40.000 Din. V raznih zavodih bo urad oskrboval 50 najbednejših otrok, kar bo veljalo 160.000 Din, pri raznih rejnicah pa 40 otrok v znesku 150.000 Din. Manjše vsote so določene še za šolske takse siromašnim učencem, za socialno pravno zaščito in za podpore sirotam padlih na Zaloški cesti.

Za *delavsko skrbstvo*, ki pomeni v času krize najtežjo panogo v socialni politiki mestne občine, je namenjenih 455.000 Din (za 10.000 več kakor lani). Od tega je 195 tisoč določenih za novo zgrajeni Delavski dom (anuiteta od posojila, popravila, vzdrževanje poslopja itd.), 200.000 pa za podpore brezposelnim delavcem, pristojnim v Ljubljano. Za oskrbo vajencev, ki so iz Ljubljane doma, pri mojstrih bo urad plačal 35.000, za delavske izobraževalne tečaje 5000, za ogrevalnico in prenočevalnico na Poljanah 20.000 Din. — V Gortanovem fondu je določenih 30.000 za podpore siromašnim primorskim beguncem. Raznih podpor bolnikom za zdravljenje po specialistih in za zdravila ter karitativnim društvom za obdaritve siromašnih občanov itd. je določenih 155.000 Din. V tej postavki je všteta tudi podpora Rdečemu križu v znesku 70.000 Din. Neizterljive podpore v gotovini, hiralski stroški, zdravila in pogrebni stroški za tuje občane znašajo 5000 Din.

Za zdravstvo

predvideva proračun 1,972.883 Din izdatkov (za 36.000 več kakor lani). Najvišjo postavko v tem poglavju tvorijo osebni izdatki mestnega fizikata (5 zdravnikov, uradništvo in drugo osebje, med katerim so tudi mestni konjač in dve mestni babici) ki znašajo 302.625 Din. Za tržni urad je predvidenih osebnih izdatkov 132.813, za dva mestna desinfektorja 32.400, za ljudsko kopališče 25.800, za reševalno postajo 163.483, za bolnišnico za silo 9600 Din. Stvarni izdatki pa znašajo za mestni fizikat 36.000 Din, za reševalno postajo (obleka, vzdrževanje avtomobilov itd.) 194.925, za organizacijo obrambne službe za primer sovražnega napada iz zraka 50.000, za tržno nadzorstvo 47.000, za zasilno bolnišnico 10.000 Din. Osrednji protituberkulozni ligi v Ljubljani je votiranih 100.000 Din za vzdrževanje protituberkuloznega dispanzerja. Za zdravljenje bolnikov z nalezljivo boleznijo je namenjenih 20.000 Din, za izolacijo in desinfekcijo 7000, za bolniško oskrbo siromašnih občanov 200.000, za mestno posvetovalnico za šolsko mladino 15.000 (zobozdravniška dela ubožnim učencem, obsevanje z višinskim solncem itd.), za ortopedično zdravljenje šolske mladine (podpora ortopedičnemu zavodu društva »Atena« za zdravljenje siromašnih otrok) 10.000 Din. Znatne so tudi postavke za javna kopališča: ljudska kopel 110.000, letno kopališče ob Ljubljanici 70.000, kopališče na Taboru 48.000, kopališče v Mednem (za počitniške kolonije) 14.000 Din.

Za mestne šole

je letos določenih 4,186.821 Din (za 480 tisoč več kakor lani). Pod tem naslovom so zbrani stroški za vzdrževanje cele vrste mestnih otroških vrtcev, osnovnih in meščanskih šol, mestne ženske realne gimnazije in raznih tečajev. Prvi mestni otroški vrtec na Ledini (potrošno vzdrževanje, inventar, učne potrebščine) velja mestno občino 27.550 Din, vrtec v Trnovem 27.930 prispevek za vrtec pri uršulinkah znaša 2000 Din. Mnogo višje so seveda postavke za osnovno šolstvo: I. mestna deška osnovna šola na Ledini 174.039 Din, II. deška na Grabnu 155.679, III. deška na Vrtači 125.570, IV. deška na Prulah 133.550 osnovna šola na Barju 76.050, VI. deška v Šiški 193.505, I. mestna dekliška osnovna šola pri Sv. Jakobu 214.175, III. dekliška v Mladiki 196.036, IV. dekliška v Šiški 71.200 Din. Za manjšinsko šolo na Grabnu je namenjenih 8550, za pomožno šolo na Grabnu 6000 Din. — Za I. deško meščansko šolo na Prulah je določenih 17.000 za II. deško meščansko v Šiški prav tako 17.000, za I. dekl. mešč. pri Sv. Jakobu 14.000, za II. dekl. mešč. v Šiški 10.000 Din. Med zasebnimi šolami pa: za Lichtenturnov zavod 27.000, za uršulinsko osnovno in meščansko dekliško šolo 23.000, za osnovno šolo v Marijanišču 11.600 Din. Prispevek za drž. učiteljsko šolo znaša 32.400, za okrajno učiteljsko knjižnico 6000, za plačo tajniku in blagajniku krajevnega šolskega odbora 12.000 Din. Letni stroški za mestno žensko realno gimnazijo dosezajo lepo vsoto 1,416.432 Din. Za prosvetni oddelek pa znašajo izdatki 61.567, za trgovski tečaj 52.608, za mestno gospodinjsko šolo 275.990, za gospodinjske tečaje 20.000, za obrtno-nadaljevalne šole 120.000, za trgovsko nadaljevalno šolo 15.000, za drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt 32.500, za gostilničarsko strokovno šolo 42.000 Din. Za trgovsko akademijo se z novim proračunom povrne anuiteta v znesku 650.000 Din.

Za znanost, umetnost in prosveto

je votiranih 765.725 Din (za 41.000 več kakor lani). Od te vsote je med drugim določenih 125.725 za kulturni oddelek mestnega magistrata, 30.000 za mestno knjižnico in čitalnico, 23.000 za nakup slik in kipov, 75.000 za podpore v znanstvene in kulturne namene, 400.000 za narodno gledališče, 20.000 za mestne diletantske odre, 50.000 za narodno galerijo in 10.000 Din za pospeševanje umetnostne obrti.

Razen tega je med rednimi ustanovami določenih še raznih dijaških štipendij ter invalidskih in drugih podpor v znesku 113.846 Din.

Za upokojence, vdove in sirote je določenih pokojnin in drugih dajatev za 3,383.182 Din. Za plače in opravo poklicnih gasilcev je namenjenih 674.499 Din, za prostovoljno gasilno in reševalno društvo 400.000 Din. Za bolniško zavarovanje delavcev je odmerjenih 579.500 Din.

V celoti je torej v novem proračunu določenih za izrečno socialne in kulturne namene 16,905.710 Din, kar pomeni pri letnem proračunu 47 milijonov v resnici veliko postavko.

I. SMOSARSKA in V. VASILJEV
v prekrasnem filmu
HIŠA NA MEJI
Zbori kozakov, plesi, pesem, kozaška ljubezen.
ZVOČNI KINO IDEAL
Predstave ob 4., 7. in 9¼ uri zvečer

Ko se začno krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste **»Franz Josefovo« grenčico**, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. **»Franz Josefova«** voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Razkrinkana morilska zarota

Zdravnika dr. Lazića so umorili dva mlajša brata Draksina in njuna svakinja

Beograd, 18. januarja.

Strašna morilska zarota v Vladimirovcu je popolnoma razjasnjena, deloma po priznanju samih zarotnikov, deloma pa po ugotovitvah kemične analize. Te ugotovitve so bile še posebno važne, ker so baš zaradi njih zarotniki izgubili živce ter naposled izpovedali, kako so umorili nesrečnega zdravnika.

Kakor je »Jutro« že poročalo, je bil strašnega umora sprva na bolj osumljen mesar Trifun Draksin, najstarejši od treh bratov, ki se je večkrat prepiral z zdravnikom, ker ga je ta ovadil zaradi nemarnosti v njegovi klavnici. Trifun pa je nedolžen, kajti izkazalo se je, da so zločin zasnovali in izvedli njegova žena Marija ter njegova brata Nikolaj in Marko. Ko je nesrečni zdravnik zadnjič odšel od doma, je dejal materi, da gre k Draksinu in ko ga ni bilo več nazaj, so vsi mislili na Trifuna Draksina. Zločin pa je bil izvršen v mesnici Trifunovega najmlajšega brata Marka, ki je imel na posestvu staršev svojo posebno mesnico. V dogovoru z Markom in Nikolajem je zdravnika tja zvabila Trifunova žena Marija. Svak Nikolaj je čakal zdravnika skrit pred mesnico s puško. Zarotniki so nameravali svojo žrtev ustreliti, ker pa je bil zdravnik le lahko ranjen, mu je Marko vrat presekal s sekiro. Na mesarskem vozičku so proti jutru truplo, ki se ga je glava komaj še držala, odpeljali iz vasi in vrgli v obcestni jarek. Ker je bila vsa preiskava v Trifunovi hiši brezuspešna, pa so naposled pregledali tudi Markovo mesnico in tam so našli predpasnik s sumljivimi krvavimi madeži. Ko je kemična preiskava, izvedena v Beogradu, ugotovila, da so ti madeži od človeške krvi, so zločinci priznali in opisali izvedbo svoje zarote.

V bistvu se priznanja ujemajo, dasi skuša vsak kolikor mogoče zmanjšati svojo odgovornost. Tako trdi Marija, da je zdravnika samo poklicala po naročilu obeh svakov. Nikolaj pa pravi, da je po dogovoru nanj streljal in da je takoj zbežal, ko je videl, da ga ni zadel. Marko je priznal, da ga je udaril s sekiro, zatrjuje pa, da je storil to v silnem razburjenju. Kakor vse kaže, so imeli zarotniki tudi namen izropati stanovanje svoje žrtve, kjer je prebivala samo mati dr. Lazića. Viharna noč je bila za razbojniški napad posebno prikladna, napad pa ni bil izvršen, ker je bil nesrečni zdravnik prej povabil goste, ki so čakali nanj pozno v noč in ga tudi iskali po vsej vasi. Po zločinu so bili poleg pravih zločincev aretirani tudi najstarejši brat Trifun, Nikolajeva žena, starši treh bratov in neki sluga. Vsi ti so že izpuščeni, ker je s priznanjem zločincev izkazana njihova nedolžnost. Sluga, neki Bosanec, je bil sicer v hiši, ko so zarotniki pripravljali zločin, a ni o vsem ničesar razumel, ker so brata in svakinja govorili rumunski.

Danes napeta drama iz življenja kokainistov
BELI STRUP
Trgovina z mamili in nje zločini
Zvočni kino DVOR
Tel. 27-30
Predstave ob 4., 7. in 9. uri
Cene 2, 4, 6 in 8 Din.

Žrtev eksplozije

Hrastnik, 18. januarja.

V vsej hrastniški dolini je bolno odjeknila vest o smrtni nesreči zglednega mladeniča Filipa Marna, ki je v soboto postal žrtev poklica na Grosupljem. Eksplozija gasilnega aparata v tamošnji vrvarni mu je zadala tako hude rane, da jim je podlegel v ljubljanski bolnišnici. Njegov pogreb v torek popoldne na ljubljanskem pokopališču je najboljše dokazal, kako priljubljen je bil blagi pokojnik. Vsi uslužbenci grosupeljske tovarne, razen onih, ki so morali opravljati najnujnejša dela, so ga spremili na zadnji poti. Uradnice in delavke so nosile v sprevodu krasne vence. Navzočni so bili tudi zastopniki vseh narodnih društev, posebno številno pa Sokoli in gasilci. Iz Hrastnika so prispeli zastopniki Sokola in občine ter mnogi prijatelji. Ob grobu sta se poslovila od pokojnika ravnatelj tovarne g. Dular in starosta grosupeljskega Sokola. Oba sta poudarjala, da je tragična nesreča iztrgala ne samo podjetju, marveč tudi narodnim organizacijam najidealnejšega sodelavca.

Filip Marn se je rodil v Trbovljah leta 1910. in se je preselil s starši v Hrastnik, kjer opravlja njegov oče, kakor poprej v Trbovljah, službo občinskega redarja. V hrastniški kemični tovarni se je Lipe izvežbal v električarski stroki, nakar je dovršil delovodsko šolo v Ljubljani, kjer si je tudi s svojim blagom značajem pridobil mnogo prijateljev. Vsi, ki so z njim delovali v poklicu ali pa pri Sokolu in drugih narodnih organizacijah, ga bodo ohranili v najboljših spominih.

Nenadna smrt

Tržič, 18. januarja.

Vratar v predilnici v Tržiču g. Jože Rus je šel v ponedeljek po opravkih na tržiški grad k svojemu gospodarju. Vračajoč se je začutil trenutno slabost, zato je stopil v svoje stanovanje na Ljubeljski cesti in sedel v kuhinjo za mizo. Ker očitno ni hotel biti moten po raznih obiskih brezposelnih, je zapahnil kuhinjska vrata.

Ko se je vrnila žena iz tovarne, ni mogla v stanovanje. Na njeno trkanje ni nihče odprl. S silo so morali odpreti vrata in na največje začudenje so našli za mizo g. Rusa mrtvega. Zadela ga je kap.

Pokojnika so pokopali ob veliki udeležbi tržiškega delavstva in nameščenstva. Rajnki, ki je bil povsod zaradi svoje veselosti in šegavosti zelo priljubljen, zapušča odraslo hčerko, ki je poročena na Dunaju, sina pa mu je vzela svetovna vojna. Žalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din 32.— po steklenici.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Naš tenorist v viziji »Morje«

Državna glasbena akademija iz Zagreba priredi drevi v unionski dvorani koncert, ki nastopi na njem tudi naš mnogo obetajoči rojak tenorist g. Ivan *Francl*. Pel bo

tenorsko partijo Hrvata v Lhotkovi glasbeni viziji »More«, ki nam slika prihod hrvatskega naroda iz Karpatov na naš Jadran. Tenorista Francla smo spoznali lani v novembru, ko je nastopil v »Toscі« prvič v Ljubljani, potem pa smo ga slišali na novinarskem koncertu 1. decembra. Obakrat je bil sprejet izredno toplo in posebno na novinarskem koncertu se je pokazalo, da smo dobili s Franclom odličnega pevca, ki bo svoj sloves nedvomno na koncertu drevi še bolj utrdil.

NOCOJ Danes glasbena komedija, simfonija jazza
ALI NIKDAR
ELITNI KINO MATICA Telefon 21-24
V tem delu nastopajo najboljši orkestri sveta, žonglerji plesnega parketa in jazzbandisti
Predstave ob 4., 7.¼ in 9.¼ uri zvečer.
NOV FOXOV ŽURNAL
Predprodaja vstopnic od 11. do ½13. ure popoldne.

KULTURNI PREGLED

Antologija slovenske lirike

Lirika je po splošni sodbi tista književna zvrst, ki je v nji dosegla umetnost slovenske besede najvišji vzpon; v nji se je razodela v najbolj značilni obliki svojska vsebina naše narodne duše. Slovenci se v jugoslovanski tipologiji pojavljamo kot liričen, ženski del (Dvorniković) in naša prevladujoča liričnost naj bi bila v ostrem kontrastu z epično naravo Srbohrvatov. Nekateri si jalovo prizadevajo, da bi na osnovi tega karakternega nasprotja, čigar veljavnost bi bilo treba šele preizkusiti tudi na drugih naši vrednotah in tipičnih lastnostih, čim bolj oddaljili Slovence od Srbohrvatov. Značilno je, da Čehom nihče ne pripisuje ličnega značaja, sam Dvorniković jih n. pr. uvršča med tako zvane trde moške Slovane, vendar na eden najbolj poklicanih, prof. Arne Novák, ugotavlja v svoji najnovejši studiji o češki književnosti (v zborniku Československa vlastiveda: Písemnictví, Praha 1933), da je izmed vseh čeških književnih zvrsti lirika najbolj zrela, najbolj kvalitetna v svetskem smislu, obenem pa najbolj svojska kot izraz češkega narodnega karakterja. Arne Novák upravičeno obžaluje, da je prav ta literarna oblika najmani preložljiva, ker je najtesneje zvezana s samo strukturo izvirnega jezika — tožba, ki jo smemo ponoviti tudi Slovenci.

Vzlic temu sprejmimo mnenje, da smo narod lirikov. Zaradi tega je bilo nekoliko čudno, da vse do zadnjega časa nismo imeli poštene antologije naše lirike in naše poezije sploh, in da še danes nimamo dobre antologije naše celotne poezije od Prešerna dalje. Golarjev poizkus pred leti ni uspel. Antologija, ki jo je pred vojno izdal pri Matici Hrvatski prof. dr. Ilešič, je dajala za tedanje razmere boljšo podobo, vendar ni imela namena, pokazati našo poezijo izključno s pesniško - estetskega vidika, marveč poučno ilustrirati nje razvoj in posamezne smeri, kakor je to potrebno v poljudne in šolske svrhe. Šele za božič smo dobili prvo antologijo, ki je vredna tega imena, namreč »Slovensko sodobno liriko« v redakciji Antona Vodnika in z uvodom Rajka Ložarja. Ta krasno, zares reprezentativno opremljena knjiga (prinaša tudi slike vseh zastopanih pesnikov), predstavlja v naši literaturi tako novost, da se moramo ob nji pomuditi dalje kakor ob marsikaterem drugem pojavu.

Že naslov tega cvetobera slovenske lirične pesmi kaže, da je bila v knjigo sprejeta samo sodobna lirika. Začetek sodobnosti sovpada z nastopom Moderne v naši literaturi, zato antologijo, ki je v tem okviru urejena kronološko, otvarjajo Murn, Kette, Cankar in Župančič. Odtod sega izbor do najnovejših imen. Po letih najstarejši izmed tu zastopanih lirikov je Fran Eller (1873), čigar pesniški pojav pa sega v povojno dobo, t. j. v pesnikova zrela moška leta, kar je v tem krogu edinstven primer. Najmlajši pesnik pričujoče antologije, Bogomil Faturi, se je rodil l. 1914. Med najstarejšimi in najmlajšim je 38 imen, vseh pesnikov je torej 40. Med temi so mrtvi štirje. Nemara ni neznačilno, da je v tem liričnem zborniku zastopana samo ena pesnica (Vida Taufer-ieva); ali je to znak, da je naše ženstvo neliično in da paradoksno predstavlja v liričnem, ženskem narodu njegov epični element?!

Po literarni klasifikaciji je zastopana lirika novoromantične in impresionistične generacije, slednje z odtenki v romantično in klasicistično smer, dalje generacija postimpresionizma z očitnim nagibom v ekspresionizem, nato ekspresionistična smer, ki pri nas ni imela kdo ve kaj obilne žetve, nato pa poezija nove stvarnosti vse do najnovejših odtenkov.

Za vsakega književno - teoretično razgledanega čitatelja je posebna zanimivost obsežni uvod Rajka Ložarja (45 strani). Uvod v antologije imajo po naravi stvari določen namen: pokazati morajo čitatelju značaj in pomen obravnavane literarne zvrsti in nje časovnega razdobja, opozoriti ga na značilnost v antologiji zastopanih avtorjev in ga ogreti za pravilno uživanje izbora. Uvod dr. Ložarja izpolnjuje prvi dve zahtevi, tretji pa komaj zadošča. Ta uvod je namreč najobsežnejša in najizčrpnejša posedanja studija o naši sodobni liriki: po svojih svetovnonazorskih in literarnonazorskih osnovah, po novih vidikih, s katerimi vrednoti posamezne pojave in veže razvojno linijo, pomeni važen poizkus enotne, na znanstvenih temeljih sloneče klasifikacije naše lirike, poslužujoč se pri tem najmodernejših formalističnih metod. Zaradi tega se bo morda okrog tega uvoda sukala še marsikakšna literarno - teoretična in kritična diskusija, kajti Ložarjeve nazore, metode in izsledke bodo morali naši kritiki in esteti podvreči temeljitejši razčlembi. Vendar pa tak uvod ne sodi v antologijo lirike. Ne sodi sem po svoji prenatrpanosti s teorijami, ki jih širši krog čitateljev ne pozna (saj tudi v tem pogledu še vedno precej ličimo v 19. stoletju in le manjši krog mlajšega izobraženstva uvažuje izpremembe, ki so nastale v modernem mišljenju s prodorom duhovnih ved in s prevratom v fizikalnih vedah). Z druge strani dr. Ložarja uvod ne sodi sem po svojem težkem slogu, ki je vzlic avtorjevemu odklanjanju racionalizma v jedru izrazito racionalističen in zahteva od čitatelja dokaj intelektualnega napora. Ob njem se ne bo nihče ogrel za liriko, priznavamo pa, da bo pozoren čitatelj literarno-teoretično marsikaj pridobil, če ni že en courant z najnovejšimi strujami na tem področju.

Pisec uvoda se v glavnem drži Vebrove predmetnofilozofske estetike. Liriko obravnava kot posebno, v filozofskem smislu avtonomno literarno zvrst. V nasprotju z naturalistično estetiko poudarja kot novo, sodobnemu duhu bližje estetsko stališče, da lirična pesem ni pesniška upodobitev snovi, marveč je irealni lik, ki ga kot takega doživljamo in ki je zgrajen na svojih podlagah, kamor sodijo tudi elementi vesoljnega izkustvenega in neizkustvenega sveta ne glede na to, ali dejanski so ali jih ni (str. 9.). Na primeru estetskega pojmovanja besede »nastrojenje« in nje pomena za lirično umetnost kaže pisec razlike med prejšnjim in današnjim pojmovanjem poezije; današnje doživljanje lirične pesmi ima svoj predmet mimo snovi, v celotni svetovnonazorni situaciji in biti človeka (st. 11). V nadaljnjem pisec karakterizira in gleda na organični razvoj našega pesništva vrednoti posamezne struje in pesniške osebnosti. marsikatera njegova sodba in klasifikacija je močno problematična, vendar tu ni prostora, da bi se spuščali v diskusijo. Zanimivo je, kakšno mesto določa dr. Ložar liriki Jože Lovrenčiča, ki je po njegovi sodbi pomenila za mladi rod l. 1918. »isto, kar Župančič za generacijo l. 1910.« V tem postimpresionistu vidi nekakšega Janeza Krstnika, slovenskega ekspresionizma in v najbolj razkričanem ekspresionistu Podbevšku Lovrenčičevega učenca. Nedvomno so v tem delu Ložarjeve razprave tudi nekatere reliefno ostre in pravične karakterizacije posameznih pesnikov, tako n. pr. Murna, Župančiča, Gradnika, Majcna, Seliškarja in dr.

Izbira pesmi za antologijo je bila vsikdar, v vseh časih in vseh situacijah, kaj težavna in delikatna naloga. Ponavadi so najslabše tiste antologije, ki v njih določijo pesmi sami avtorji, kar nas prepričuje, da pesnik ne pozna sebe dovolj objektivno. Pesmi za to antologijo je izbral pesnik Anton Vodnik (izjema je pri B. Vodušku). Umljivo je, da si vzlic sicršnjemu stremljenju po objektivnosti, ki mu ga nočemo in ne sme-

Domače vesti

• **III. bolgarski stenografski shod in proslava 80-letnice profesorja Antona Brezenška.** III. bolgarski stenografski shod, ki je bil določen za 21. t. m., je po iniciativi bolgarskega stenografskega društva »Brzopis« v Sofiji definitivno preložen na 15. aprila 1934, ki je obenem 80. rojstni dan očeta slovenske in bolgarske stenografije prof. Antona Bezenška. Obenem je stavilo društvo »Brzopis« sofijski mestni občini predlog, da se imenuje ena mestnih ulic po Antonu Bezenšku. Bolgarski stenografi so v živahni zvezi z odborom za proslavo v Ljubljani in se bodo udeležili tudi odkritja spominske plošče na Bezenškovi rojstni hiši v Bukovju v začetku julija 1934. Tudi za knjigo o Bezenškovem delovanju med južnimi Slovani, ki jo bo omenjeni odbor izdal v teku marca in za katero so prispevali Bolgari posvetilne članke, ki bodo vnešeni v knjigo v bolgarščini, vlada v Bolgariji veliko zanimanje. Dolžnost je tudi Slovencev, da podpro delovanje odbora in se odzovejo na razposlane okrožnice.

• **Slovaški etnograf dr. Geryk v Zagrebu.** Ravnatelj slovaškega narodnega muzeja v Turčianskem sv. Martinu, dr. Jan Geryk je prispel v Zagreb, da bi v svojem muzeju uredil tudi oddelek hrvatske folklore z vsemi tipičnimi predmeti in vzorci. Za hrvatsko folkloro je v muzeju rezervirana dvorana s površino 500 kv. metrov, dočim je slovaška etnografija razstavljena na površini od 2200 kv. metrov. Turčianski svetomartinski muzej ima tudi svojo knjižnico, ki obsega preko 170.000 del. Dr. Geryk je obiskal zagrebški etnografski muzej in urednika folklorističnega »Zbornika«.

V LUČKAH...

X **Imenovanje.** Za upraviteljico zavoda za prisilno vzgojo mladoletnic v Slavonski Požegi v 5. skupini je imenovana gospa Marija Danko.

• **Smrt odličnega častnika.** V Beogradu je umrl polkovnik Kosta M. Barjaktarević, poveljnik 18. pešpolka. Pokojnik je spadal v vrsto onih častnikov, ki so se odlikovali z največjo hrabrostjo v vseh vojnah od leta 1912 naprej in ki so bili istočasno tudi najbolj sposobni za vzgojo častniškega naraščaja. Rodil se je leta 1886. v Beogradu, kjer je tudi dovršil višjo šolo vojne akademije. Predno je postal poveljnik 18. pešpolka, je bil prideljen v službovanje pri podčastniški šoli in v nižji vojni akademiji.

• **Modri vlak v zlatarskem okraju.** Poljedelsko razstavo in njena predavanja je v zlatarskem okraju obiskalo rekordno število kmetov. Modri vlak se je ustavil na postajah v Bedek ovčini, Zlatar-Bistrici, Budiščini in Golubovcu ter je imel v treh dneh preko 10.000 obiskovalcev.

• **Natečaj za najboljšo študijo o tujem kapitalu v balkanskih državah.** Jugoslovenska skupina balkanske konference objavlja, da je na podlagi sklepa sveta balkanske konference in v zvezi s posebno podporo Carnegijeve ustanove razpisan natečaj za najboljšo študijo o vprašanju: Tuji kapital v balkanskih državah, in sicer v Albaniji, na Bolgarskem, v Grčiji, Rumuniji, Turčiji in Jugoslaviji. Natečaj bo razpisan pod nastopnimi pogoji: 1. udeleži se ga lahko vsakdo brez razlike narodnosti; 2. razprave morajo biti napisane v franc. jeziku; 3. izročiti jih je treba do konca avgusta letos v 7 izvodih v tajništvu balkanske konference, Beograd, Ratnički dom; 4. vsaka razprava mora imeti posebno geslo, ime avtorja pa mora biti predloženo v zapečatenem omotu; 5. razprave bodo izročene posebni ocenjevalni komisiji šestih strokovnjakov, izbranih iz narodnih skupin balkanske konference; 6. razdeljene bodo tele nagrade: ena po 400 dolarjev, dve po 200 dolarjev in tri po 100 dolarjev.

• **Podpore za pogozdovanje.** Minister za za gozdove in rudnike je podelil tele podpore za pogozdovanje: ravnateljstvu premoženjske občine v Bjelovaru 35.000 Din, slunjski premoženjski občini v Karlovcu 30.000 Din in premoženjski občini v Otočcu 40.000 Din.

Pri lenivosti črevesa, bolezni jeter in želodca, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna **»Franz Josefova«** grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin.

Danes pri Slamiču:
najfinejše morske ribe
Najboljša vina!

• **Odprte planinske koče.** Planinske koče na Sv. Planini in Sv. Gori so vse leto odprte in oskrbovane. Na razpolago so kurjene sobe. Teren na Sv. Planini je znan smuški teren v Zasavju. Dom na Krvavcu in Valvazorjeva koča sta stalno oskrbovana in je v neposredni bližini idealen smuški teren. Celjska koča nad Celjem, priljubljena izletna točka, obdana s prekrasnimi smuškimi poljanami, je stalno odprta in dobro oskrbovana. Koritzkega koča na Smrekovcu 1570 m je vse leto odprta in oskrbovana. Snežne razmere prav dobre in idealni srednjealpinski smuški tereni. Koča na Ljubniku je stalno odprta in oskrbovana; vsa pota so dobro izhojena.

• **Ita Rina v filmu »A življenje teče dalje«.** Dne 28. t. m. odpotuje v Prago ga Ita Rina, da dokonča snemanje v filmu »A življenje teče dalje«. Zunanja snemanja tega filma so že gotova in se bo februarja vršilo delo le v ateljeju. Za sodelovanje pri tem filmu bo prejela ga. Ita Rina 4000 nemških mark (okroglo 75.000 Din).

• **Nj. Vel. kralj je sprejel pokroviteljstvo** nad reprezentančnim tehniškim plesom, ki bo 3. februarja v Celju.

• **Za organizirano pomoč gladujočim rudarjem.** Ker je akcijski odbor za pomoč gladujočim rudarjem v Ljubljani odgovoren za svoje poslovanje predvsem široki javnosti, iz katere se mu stekajo sredstva za njegove pomožne akcije, podajamo v naslednjem tudi obračun rudarskega koncerta, ki se je pred nedavnim vršil v Ljubljani, in z njim združenega rudarskega dne. Dohodki od koncerta so znesli brutto 16.476 Din, od česar odpade na vstopnine 15.651 Din, na preplačila 125 Din, na honorar za prenos po radiu 500 Din, očetje frančiškani pa so za nastop slavčkov v cerkvi prispevali 200 Din. Zbirka po mestu na rudarski dan je znesla 4800.25 Din, uprava velesejma je darovala 1000 Din, posamezni darovalci pa 224.25 Din skupaj 6025. 50 Din. Skupni dohodki koncerta in zbirke so znesli 22.501.50 Din, stroški za koncert in za zbirko pa skupno 7400.75 Din, tako da je po odbitku vseh izdatkov ostal čisti iznos 15.100.75 Din. Od tega je odbor naložil 15.000 Din v poštni hranilnici. Ker smatra odbor za eno svojih najvažnejših nalog posredovanje služb in pouka rudarski mladini, ki v domačem kraju nima nobenega izgleda na bodočnost, je odločil to vsoto za kritje potnih stroškov učnine itd. mladim fantom in dekletom, ki odhajajo iz revirjev v svet. Od naloženega zneska je doslej nakazal na naslov trbovljske občine za potne stroške v doslej posredovanih 44 primerih, za učnine itd. 3200 Din, tako da znaša vloga v hranilnici še 11.800 Din. — V naravi pa so v zvezi z nabiralnim dnem darovale naslednje tvrdke: tvornice usnja Freund v Mariboru, Woschnagg v Šoštanju, Verbič na Vrhniki po eno balo usnja, tvornice čevljev Peko v Tržiču 1 zavoj snežk, Petovia v Ptuju 1 zavoj copat. Bat'a v Borovem 1 zavoj in 20 parov gumijastih škornjev (te škornje je tvrdka sama neposredno razdelila 20 dečkom v Trbovljah in Hrastniku, obenem pa je obljubila, da bo letos sprejetih nekaj dečkov iz revirjev v njen internat v Borovem), trgovina s čevlji Roglič v Mariboru 1 par čevljev, predilnica Mautner v Litiji 1 balo molina, tekstilna tvornica Tivar v Varaždinu 1 obleko in 1 hubertus-plašč, veletpražarna »Proja« v Ljubljani 600 kg žitne kave, Kolinska tovarna cikorije 27 kg kavnega dodatka tvrdka P. Kovač v Ljubljani 4.5 kg začimbe. Vse zbrano blago je odbor dostavil trboveljski občini, ki ga je razdelila med najpotrebnejše. — Znesek 800 Din, ki se je ob isti priliki nabral iz denarnih prispevkov posameznih tvrdk, smo že izkazali v poročilu o akciji za prehrano gladujočih rudarskih otrok

• **Redukcija rudarjev v rudniku Kreka.** Ravnateljstvo državnega rudnika v Kreki je sklenilo opustiti delo v starem rovu »Posavina«, kar ima za posledico odpust 150 rudarjev, ki so po veliki večini že preko 10 let v službi. Rudarji so po svojih zaupnikih predlagali, naj bi se namesto redukcije uvedlo okrožno delo, da bi tako posledice zmanjšanega obratovanja prenašali vsi rudarji.

• **O bankrotu »rodbinske« banke v Paračinu** je izreklo sodišče v Jagodini že drugo razsodbo. Paračinska banka je lani skrahirala in proti njenemu vodstvu je sodišče uvedlo preiskavo. Mnogih sleparij in lažnega bankrota so bili obtoženi predsednik banke Milun Popović in njegova sinova, ki sta v očetovi banki opravljala posle ravnatelja in knjigovodje. Vodstvo te »rodbinske« banke je bilo že po prvi razpravi obsojeno, in sicer oče — predsednik na 5 in pol, direktor na 4, knjigovodja pa na poldrugo leto robije. Obsojenci so se pritožili, kar pa jim ni pomagalo, ker so bili sedaj pri ponovni razpravi obsojeni vnovič na isto kazen. Paračinska banka je oškodovala mnogo siromašnih vlagateljev, ki ne bodo nikdar prišli do svojih prihrankov. Rodbinskemu vodstvu banke so bile razne malverzacije olajšane zaradi tega, ker je bil predsednik banke Milun Popović tri leta tudi predsednik paračinske občine

Sredstev za iztrebljenje je mnogo. Zanesljivo, milo, normalno izpraznjenje omogočajo ARTIN - dražeje.

ARTIN

Vsebina škatlice po 8.— Din zadostuje za 4 do 6-krat.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narodnega zdravja. S. Br. 22.115. od 12. decembra 1933.

• **Smrtna nesreča v rudniku Radoboju.** V premogovniku Radoboju pri Krapini je storil smrt rudar Alojz Sajko iz Kraljevice. Pri delu v rovu ga je zasula in zadušila nad 2 m visoka plast zemlje. Komisija je ugotovila, da gre za nesrečno naključje in ne za pomanjkanje varnostnih naprav.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

PRIDE!

Iz Ljubljane

u— **Pogreb gospe Ivane Seunigove,** ki se je vršil včeraj popoldne, je v izredni meri pokazal spoštovanje, ki ga je v vsej Ljubljani uživala ugledna pokojnica. Pred hišo žalosti na Starem trgu so se takoj po 14. uri zbirale množice ljubljanskega prebivalstva. Pogrebne obrede je vršil šentjakobski župnik g. Barle ob asistenci treh duhovnikov. Pogrebni voz, v katerega sta bila vprežena dva para vrancev, je bil ves obložen s krasnimi, težkimi venci, ki so jih poleg svojcev darovale tudi mnoge prijateljske družine, med njimi minister dr. Albert Kramer in gospa. Za globoko žalujočim sinom in štirimi hčerkami so se vrstili sorodniki, nato so sledile mnoge ljubljanske dame, med njimi gospa Anči Kramerjeva z gospo Olgo Pucovo, dalje številni najvidnejši predstavniki, tako g. divizionar Cukavac z gospo, predsednik PZ dr. Baltič in arhitekt Šubic, predsednik Zveze denarnih zavodov gen. ravnatelj Slokar, tajnik dr. Pless in drugi predstavniki Zbornice TOI, načelnik prosvetnega oddelka prof. Josip Breznik in nekateri drugi višji uradniki banske uprave, ravnatelj Akademskega kolegija prof. Jeran, predsednik MŽD g. dr. Oton Fettich in večje število občinskih svetnikov, generalni tajnik TPD Josip Pogačnik, starosta Ljubljanskega Sokola Bogumil Kajzelj, zastopniki uredništva in uprave »Jutra«, mnogi trgovci, bančni uradniki in še številni predstavniki vseh ljubljanskih krogov. Skozi špalir občinstva se je dolgi sprevod ob solnčnem vremenu pomikal čez čevljarski most in zavil čez Novi trg v Gosposko ulico ter nadaljeval pot skozi Wolfovo ulico in Marijin trg na Miklošičevo cesto, nakar je zavil po Komenskega ulici proti Sv Križu. Mnogo udeležencev pogreba je sledilo krsti tik do grobnice, kamor je legla ugledna pokojnica k zadnjemu počitku ob strani moža in hčerke. Lahak ji bodi počitek po obilnem delu v življenju!

Planinsko veselje
priredi S. P. D.
1. febr. ob 20. na Taboru

NI NIKAKA ČAROVNIJA,
temveč samo edinstveno pomlajujoče in osvežujoče delovanje Hormolin - kreme, ki dela kožo gladko in mehko kakor baržun. Hormoni, ki jih vsebuje ta krema, ne pomlajujejo samo kože, ampak vse telo. Zato zahtevajte izrecno pravo »Hormolin-kremo Paracelsus«.

DREVI OB 20. URI
V DVORANI HOTELA »UNION«
SIMFONIČNI KONCERT
DRŽAV. GLASBENE AKADEMIJE V ZAGREBU

u— **Nocojšnji simfonični koncert v veliki dvorani hotela Uniona se začne ob 20.** Spored: Beethoven: Violinski koncert s spremljevanjem velikega orkestra v d-duru (solist Zlatko Topolski) in Morje, simfonična vizija za soli, zbor in veliki orkester. Solisti so: Marjana Radev, Ivan Francl, Dezider Halaz in Nikola Bogdan. Mešani zbor šteje 60, orkester pa 70 članov, vsi gojenci državne glasbene akademije iz Zagreba. Dirigiral bo rektor Fran Lhotka. Državna glasbena akademija v Zagrebu, ki je danes najviše organizirana glasbena šola v naši državi, je izšla iz šole hrvatskega glasbenega zavoda, ki je do prevrata deloval in vzdrževal sistematično glasbeno šolo z največjimi umetniškimi uspehi. Po prevratu je prevzela šolo država v svojo upravo, hrvatski glasbeni zavod pa vrši še nadalje svoje glasbene funkcije. Društvo obstoja od leta 1826. dalje. Nocojšnji nastop državne glasbene akademije v Ljubljani bo prvi večji njen koncertni nastop v našem mestu. Orkester in zbor pod umetniškim vodstvom g. Frana Lhotke uživata v Zagrebu najboljše ime. Obe deli, izmed katerih je prvo eden najlepših violinskih koncertov svetovne literature, drugo pa simbolično delo, ki v dveh delih opeva prihod Hrvatov iz Karpatov na naš Jadran, sta bili že ponovno izvajani v Zagrebu z največjim uspehom. Od Morja se bo izvajal drevi le prvi del. Besedilo, ki ga pojo solisti in zbor, je priobčeno v sporedovi knjižici, ki je izšla za ta večer. Občinstvo ponovno vabimo, da v velikem številu poseti ta koncert in tako pokaže svoje zanimanje za napredek glasbe, predvsem za intenzivno umetniško delo v zagrebški akademiji in v Zagrebu sploh. Prodaja vstopnic v teku dneva v knjigarni Glasbene Matice, od pol 20. dalje pa v veži pred veliko dvorano Uniona.

u— **Razdelitev poslov pri ljubljanskih sodiščih.** Pri sreskem sodišču v glavnem ni nikakih sprememb. Sodnik g. Branko Goslar vodi civilno pravdne stvari po določenih črkah toženih strank in tožbe zaradi odškodnine iz avtomobilskega obrata. To je II. oddelek. Tretji oddelek vodi s. o. s. g. Vladko Veluščček, IV. oddelek tožbe črk P do Ž s. o. s. dr. St. Bajič, oddelek IVa s tožbami črk C, E, I, J, T do Ž in sodne odpovedi s. o. s. g. Janko Müller. Pri okrožnem sodišču so bile izvedene le delne spremembe. Civilni senat I. vodi sodnik Alojzij Žigon, člana sta sodnika Jakob Jerman in dr. Vladimir Železinger. Sodniki-poedinci za civilne zadeve so g. Rajko Lederhas, dr. Josip Šenk in dr. Vladimir Rupnik. Trgovskemu senatu predseduje s. o. s. Jakob Antloga, člana senata sta s. o. s. Anton Avsec in sodnik-laik. Sodniki-poedinci v tem oddelku so: g. Rajko Lederhas, dr. Josip Šenk in dr. Vladimir Rupnik. Sodnik-poedinec za menične in čekovne zadeve je g. Jakob Antloga. Predsednik prizivnega in rekurznega senata za civilne zadeve je s. o. s. dr. Gašo Stojković, člana senata dr. Jurij Štempihar in Srečko Verbič. Kazenski oddelek je ostal v glavnem neizpremenjen. Predsednik je g. Anton Mladič, namestnik g. Ivan Kralj. Člana malega senata sta gg. Ivan Kralj in Adolf Hudnik. Senat 5 sodnikov: predsednik g. Anton Mladič, namestnik g. Ivan Kralj; člani senata: gg. Ivan Kralj, Adolf Hudnik, Franjo Gorečan in Rajko Lederhas, odnosno namestniki. Kazenski sodnik-poedinec g. Franjo Gorečan. Sodnik za mlajše mladoletnike g. Ivan Kralj. Preiskovalni sodniki: VII. oddelek sodni pristav g. Viktor Prohinar, IX. oddelek sodnik dr. Mirko Kresnik, XI. oddelek preiskovalni sodnik pristav s. o. s. Vinko Pance. Obrtno sodišče vodi g. Jakob Antloga.

u— **Tragično preminulega medicinca Davida Zelcerja** so spremljali na njegovi zadnji poti mnogoštevilni tovariši. Akademsko pevsko društvo mu je zapelo žalostinko, društvo medicincev pa mu je položilo venec na grob. Tovariši pokojnikovi se za vse te izraze sočutja in pietete iskreno zahvaljujejo, posebno zahvalo pa izrekajo židovskemu predstavništvu za materialno podporo pri pogrebu.

u— **Članom in članicam J. n. a. d. »Jadrana«.** Drevi ob 20. bo otvoritveno predavanje v zimskem semestru z interesantno in aktualno temo: Moderna država. Osebnost predavatelja, g. univ. prof. Spektorskega, ki je bil že večkrat naš spoštovan gost, nam jamči, da bo z večerom vsak zadovoljen. Posetite predavanje polnoštevilno in mu izkažite s tem ponovno svojo zahvalo za njegovo naklonjenost. Vabljeni tudi prijatelji in starešine društva. — Odbor.

u— **V društvu »Soči«** bomo v soboto 20. t. m. ob pol 21. pri »Levu« imeli priliko spet slišati našega odličnega predavatelja mestnega zdravnika g. dr. Franta Misa, ki bo govoril o žlezah z notranjim izločanjem in njihovi zvezi s telesnim in duševnim zdravjem. Vabljeni »Sočani«, prijatelji in vsi, ki vas ta zelo poučna snov zanima. Vstop vsem prost.

u— **Gojenci državne glasbene akademije iz Zagreba,** ki bodo koncertirali drevi ob 20. v veliki dvorani Uniona, se pripeljejo v Ljubljano s poštnim vlakom ob 18. Na kolodvoru jih pozdravijo gojenci državnega konservatorija, državnega učiteljišča in pevski zbor Glasbene Matice. Vabimo pa tudi druge prijatelje k sprejemu.

BOHEMSKI KARNEVAL
27. jan. — Union — Ronny

u— **Gilgi, ena izmed nas** — je naslov filmu, ki ga bo predvajala ZKD danes ob pol 15. Brigita Helm nam v tem delu pokaže nov tip ženske, vzrasle in vzgojene v svobodnih nazorih sedanje dobe. Film je najboljše delo te odlične nemške umetnice. Vstopnina 3 in 5 Din. — Komur je do tega, da vidi propast, ječo in ljubezen mladega dekleta, naj si ogleda prekrasno filmsko delo »Sestra Angelika«, ki pride v Elitni kino Matica. — Simfonija jazza »Nocoj ali nikdar«, ki se predvaja danes v Matici, pa je film smeha, zabave in lepe godbe. Poglejte!

u— **Smučarski izleti SPD.** Zimsko-sportni odsek SPD priredi v soboto in v nedeljo skupni smučarski izlet na Krvavec in na Orožnovo kočo. Skupina izleta na Krvavec: odhod z glavne postaje v Ljubljani v soboto z vlakom ob 13.43; povratek v nedeljo z vlakom iz Kamnika ob 17.25, vodja skupine je g. Marsel; cena izletu na Krvavec 38 Din (železnica, prenočišče na skupnem ležišču, večerja, zajtrk in kosilo) Skupina izleta na Orožnovo kočo: odhod v soboto z vlakom iz Bohinja v nedeljo ob 17.45; vožnja po železnici za polovično ceno; prenočnina znaša 10 Din (hrano je treba nesti s seboj). Udeležbo za izlet na Krvavec, odnosno na Orožnovo kočo je treba prijaviti najdalje do petka 19. t. m. v pisarni SPD, palača Grafike, Masarykova cesta, telefon 29-63.

u— **Sokol Ljubljana - Šiška priredi dne** 21. t. m. ob 3. popoldne v spodnji dvorani hotela Bellevue čajanko za naraščaj in deco, na katero vabimo tudi starše članov imenovanih oddelkov. K čajanki bomo prišli vsi, ker ni vstopnine in je postrežba brezplačna. Pokažite, posebno starši, da ste pravilno umeli ukrep novega prednjaškega zbora, ki je že takoj v začetku svojega delovanja pripravil veselje svojim oddelkom. Na svidenje!

u— **Rekordne obsodbe.** O kazenskih razpravah pred senatom ljubljanskega okrožnega sodišča smo že včeraj obširneje poročali. Senat je proti 9 obtožencem, ubijalcem in vlomilcem, izrekel odnosno potrdil stroge sodbe, katerih kazen je dosegla 39 let in 6 mesecev. Zadnja sta prišla pred senat poklicna vlomilca Martin Potočnik in France Soklič, doma iz Gorij na Gorenjskem, ki sta pred leti izvrševala kar obrtoma razne vlome po Gorenjskem in sta postala pravcata strahovalca gorenjskih kmetov. Predlanskim sta 28. februarja vlomila pri ge. Filipini Kobal v Gorjah in ji odnesla razne stvari v vrednosti okoli 250 Din. Bila sta lani že obsojena na večjo robijo zaradi mnogoštevilnih vlomov. Soklič je lani poleti pobegnil iz mariborske kaznilnice ter se klatil okrog pod napačnim imenom, ker se mu je posrečilo dobiti delavsko knjižico, ki jo je potem na nekaterih mestih ponaredil. Klatil se je tudi po vaseh okoli Vrbskega jezera. Mali senat je potrdil sodbo: Potočnik na 2 leti in 8 mesece robije, Soklič pa na 1 leto in 6 mesecev robije ter na denarno kazen 180 Din odnosno v tridnevni zapor. Senat je v sredo razpravljal od jutra do poznega popoldneva.

u— **Škotskega zmaja že imajo...** Zvedeli smo, da so v škotskem jezeru Loch Ness ujeli pošast, ki vznemirja že par tednov ves svet. Pogumni lovci so Ljubljančani. O zanimivem lovu bomo še poročali.

u— **Plesna šola Sokola I. Tabor.** V nedeljo 21. t. m. ob 20. se bo vršila v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru zaključna plesna vaja, združena s čajanko. Policijska ura podaljšana. Igra priznani The Falctone jazz. Vabljeni prav vsi.

PENSION — RESTAVRACIJA
„JALOVEC“
Rateče—Planica, tri minute od železniške postaje, nudi brezplačen smučarski tečaj, vodstvo za ture tudi za poedince.

mo zanikati. ni mogel pred občutljivo tehtnico lastnega okusa pomagati drugače, kakor s subjektivnim merilom in z osebnim svetovnonazorskim gledanjem. Urediti dobro antologijo lirike, je nedvomno težje kakor urediti dobro mineraloško zbirko, saj v prvem primeru pri vsaki važnejši odločitvi zaman iščeš drugih kriterijev in drugih pomagal, kakor jih imaš v sebi.

Vzlic temu, da radi priznamo nujno in neizogibno subjektivnost takega izbiranja, bi si vendar želeli, da bi bili pravičnejše zastopani nekateri pesniki, ki uredniku antologije svetovnonazorsko in po svoji estetski opredeljenosti niso posebno priklonjeni. Izmed najstarejše generacije tega razdobja je n. pr. R. Peterlin Petruška zastopan z eno samo, zani prav malo značilno pesmijo, dasi je ta pesnik prinesel v našo poezijo nov potepuški, bosjaški nastroj in je ustvaril nekoliko lepih pokrajinskih motivov iz tujih dežel, ki so prežeti s tem »nastrojem Vladimirja Levstika označuje Ložar z »racionalistično kretnjo modernega človeka« in mu pripisuje v poeziji samo sociološčno značilnost drugače pa se mu zdi njegova poezija preveč subjektivna in njen svet »ne dostopno osebno strukturiran«. Dejansko pa je Levstik ustvaril nekoliko liričnih balad in razpoloženjskih pesmi, ki brez njih ne bi smelo biti antologije naše moderne lirike. Baudelairejevski demonizem poezije Antona Novačana je nezadostno in bledo zastopan s pesmijo »Oče Mrak«. Tudi Stane Kosovel ni z eno samo pesmijo označen dovolj markantno. Poezija Antona Ocvirka se takisto ne da odpraviti z eno pesmijo in z Ložarjevo opazko, da njegov izglajeni izraz zabranjuje moči pesniškega doživetja dostop do nas. Ali stroga zvestoba klasični obliki n. pr. pri Valéryju ali pri našem Gradniku ter njun izglajeni izraz ovirata dostop pesniškega doživetja pri nas?!

Če bi bila v tej antologiji svobodneje zastopana poezija navedenih pesnikov, bi bila celotna podoba naše sodobne lirike nekoliko drugačna; v nji bi bilo manj zamaknjenosti v idealne privide in več zemeljskih tonov. — Po vsem tem lahko dvomimo, da so pri obravnavanju nekaterih pesnikov glede njih udeležbe v antologiji odločevali na tehtnici urednikovega okusa samo in edinole pesniško - kvalitetni momenti.

Vzlic vsem, pri antologijah tako rekoč že neizogibnim pomislekom in ugovorom s tega ali onega vidika pa priznavamo, da je »Sodobna slovenska lirika« izpolnila že prehudo zevajočo vrzel. Naj bi ta knjiga v času, ki je tolikanj odtujen liričnemu izrazu in nenaklonjen delu oblikovalcev najdelikatnejše literarne umetnosti, nosila tudi v širše narodove sloje svetlo poslanstvo domače poezije!

—o.

Peter Podreka — pesnik beneških Slovencev

Po koncertu »Ljubljanskega Zvona«, čigar program je — kakor znano — obsegal skladbe komponistov iz Julijske Krajine, nam je dolgoletni voditelj goriških Slovencev in njih današnji zgodovinar g. Andrej Gabršček napisal nekoliko zanimivih reminiscenc na Petra Podreko in njegovo rodoljubno poezijo, ki je pred petdesetimi leti močno vplivala na narodno zavest goriških Slovencev. Priložnostni verzi tega ljudskega prigodničarja pač nimajo literarne cene, imajo pa svojo vrednost v splošni kulturni sliki tedanje dobe, v ozračju narodnega prebujenja, v čitalniškem in veselicarskem razdobju, iz katerega so pozneje poganjale višje kulturne vrednote. Današnji položaj daje tem kulturno-zgodovinskim beležkam vrednost starih, srcu dragih reči, sledov dobe, ki je bila na teh težko preizkušenih tleh radostnejša od današnje. Uredništvo.

...Opazil sem, da pri pesmi »Slovenskim mladenkam« ni bil označen — pesnik, beneški Slovenec **Peter Podreka**, kaplan v Roncu na oni strani Matajurja, nad staro cesto od Kobarida v Čedad, tik za bivšo državno mejo. Bil je pesnik prigodničar Ob novih mašah ob kakih slavnostnih prilikah je začutil v sebi pesniško žilico in je spesnil marsikako lepo prigodnico Tam okoli l. 1877. se je mudil v Kobaridu kjer je imel učitelj in skladatelj **Srečko Carli** svoj pevski zbor v Narodni Čitalnici (ki jo je ustanovil Simon Gregorčič leta 1871). Pa so pevci Podreki na čast zapeli nekaj pesmi, med temi Carlijev »Bled« Podreka je bil vesel, da imajo Kobaridci takega učitelja — pa mu je pri tisti priči zapel pesmico za lepo — mazurko. Glasila se je:

Jaz nisem Taljanka,
pa tudi ne bom,
sem zvesta Slavjanka
in ljubim svoj dom.

Hči matere Slave,
kreposti nje znam,
slavjanske zastave
nikoli ne izdam.

Sad moj'ga poroda
pa mora bit', mora bit'
svobodi naroda —:
slavjanski ščit!

Le Tebi bom zvesta,
predragi moj dom,
a tujcu nevesta
nikoli ne bom!

Čez par dni so Kobaridci že peli lahkotno mazurko na to srčkano besedilo, ki je šla v živce in noge. In naše kobaridske devojke so to mazurko najrajši plesale. Besede: »Sad moj'ga poroda ...« so za vmesni trio. Iz Kobarida se je ta »Slavjanka« razširila po vsej deželi, ... in je izpolnila svojo nalogo... Kamor smo prišli, povsod so se dekleta skazovala s: »tujcu nevesta — nikoli ne bom!« V dobi naše ginljivo zanimive narodne renesanse je prišel beneški kaplan Podreka na pomoč s svojo mazurko...

Pesem: »Slovenskim mladenkam« pa se je rodila l. 1878 po velikem taboru na Žganovem dvorišču v Kobaridu. Ta tabor je bil še nekak odsev taborov, ki smo jih bili pričeli l. 1868. Na Šempaskem polju je bil prvi in največji tabor, ki ga je vodil oče goriških Slovencev dr. Karol Lavrič. — Dve leti po nesrečni smrti Lavričevi so njegovi učenci priredili velik tabor v Kobaridu na dvorišču znane patricijske hiše Andreja Mašero čegar drugi sin živi še danes v Ljubljani, — prof. Fran Mašera. Za tabor smo kobaridski pobje radi pomeli dvorišče, okrasili hodnik z zelenjem in razobesili zastavice poleg ogromnih trobojnic. — Na taboru je prvi govoril poznejši kranjski politik Fran Povše, za njim goriški Ern. Klavžar, poslanec vipavski Jos. Faganel in pa Ivan Nabergoj s Proseka, poznejši voditelj tržaških Slovencev. — Kobariški pevci pa so pod vodstvom učitelja Carlija peli in se nekak višek še zapeli: Jaz nisem Talijanka ... Morali so ponoviti, najbolj navdušen je bil pa Peter Podreka ... In še tisto popoldne je spesnil pesmico: »Slovenskim mladenkam«, ki naj pojo veselo in še dalje budijo slovensko deželo, kajti naša danica je vendar že vzšla in zdrobila sovražnike v prah. Ko se združijo vsi sinovi slovenski v rod velikanski, takrat bo sovražnike strah, — ali mladenkam se bodo vila vezila v slavni spomin.

In te »Slovenske mladenke« je uglasbil Volarič ob klavirju v »Narodni čitalnici« v Kobaridu ki je bila takrat v drugi patricijski hiši Fedrigovi (Juretičevi), l. 1883., torej točno pred 50 leti. Tudi ta ženski duet

Velike

zimskosportne prireditve

L. Z. S. P. v Ljubljani

SOBOTA 20. januarja ob 14. uri: tek na 18 km — cilj in start pod Rožnikom.
NEDELJA 21. januarja ob 10. in 15. uri: skoki na skakalnici v Mostecu.

u— **Lep večerni pojav.** V sredo zvečer so lahko mnogi Ljubljančani in okoličani opazovali nenavaden nebesni pojav. Večerna zarja je bila čudovita. Sprva so oblaki žareli v živo rdečih barvah, ki so se naglo spreminjale v lilasto rdečo in bledo modro barvo. Proti večeru, ko je nastala že tema, se je na zapadu pojavil prvi krajec v dokaj nepričakovani legi. Oba roglja sta bila navpična. Poleg krajca se je živo bleščala velika zvezda. Včeraj zjutraj, v dobi sredozimcev, ki traja od 17. do 25. t. m., je pritisnil mraz, ki je v dravski banovini dosegel 3.5 do 10 stopinj C pod ničlo. Po dnevi pa je bilo lepo solnčno vreme.

u— **V mestni klavnici** se bo v soboto ob 15. prodajalo na prosti stojnici svinjsko meso po znatno znižani ceni.

u— **Drevi nadaljevalni plesni tečaj Jenkove šole v Kazini.** Novi člani-ce vabljeni. Posebne plesne ure vsak dan.

članom VZAJEMNE POMOČI

in članom ostalih pomožnih blagajn!

Nudimo proti gotovim pogojem celotno odškodnino za izgube pri gornjih pomožnih blagajnah. Naslov interesenta naj se javi pod šifro »Kritje« na oglasni odd. »Jutra«.

Iz Celja

e— **Poverjeništvo Vodnikove družbe za Celje in okolico** vabi vse, ki želijo ostati še dalje člani, da poravnajo v tujsko-prometni pisarni poleg celjskega kolodvora članarino in s tem olajšajo delo družbeni pisarni. Na razpolago je še nekaj izvodov broširanih knjig lanskega, odnosno prejšnjega letnika. Sprejemajo se novi člani.

e— **Na Ljudskem vseučilišču** bo predaval v ponedeljek 22. t. m. ob 20. g. inž. Šlebinger iz Ljubljane o predmetu »Radioprenos slik — gledanje v daljavo«. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Predavatelj je delal dalje časa v Hertzovem institutu v Berlinu.

e— **Preskrbite si vstopnice! Ljubljanska** drama bo vprizorila v torek 23. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču v Celju učinkovito Juškjevičevo komedijo »Gospod Sonjkin in njegova sreča«. Predstava bo za abonma. Opozarjamo neabonente, da si takoj nabavijo vstopnice v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdove.

e— **Žrtve nesreč.** Včeraj ob pol 10. dopoldne se je pečarski pomočnik Aleksander Žerjav iz Gaberja spodtaknil na robu hodnika na oglu Kralja Petra ceste in Kovaške ulice ter padel tako nesrečno, da si je nalomil desno nogo v členku. — Ko je sedel 22letni posestnikov sin Martin Četina iz Podloga pri št. Petru v Sav. dolini doma na kuhinjskem oknu, je izgubil ravnotežje. Padel je na štedilnik in se opekel po glavi, vratu in roki. — V torek je vtaknila triletna posestnikova hčerka Ivana Zdolškova iz Vezovja pri Slivnici levo roko v vrelo mleko in se hudo opekla. Ponesrečenci so v celjski bolnici.

e— **Divji petelin pod kozolcem.** V torek so našli pod nekim kozolcem na Babnem pri Celju lepega divjega petelina, ki se je bil mirno pridružil kokošim. Očividno sta ga prignala mraz in glad. Ljudje so redkega gosta po kratkem boju ujeli živega in ga izročili celjskemu lovcu.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Gospodar pragozda Tarzan« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

a— **Železniško postajališče na Teznu pri Mariboru** je stopilo v odločilno fazo. Zaradi raznih formalnosti, ki so nastale po zadnjih občinskih volitvah sta morali novi občini Pobrežje in Studenci po izvršeni komasaciji drugih bivših občin ponovno sklepati o odobritvi splošnih pogojev za ustanovitev nove postaje. Oba občinska odbora sta te pogoje ponovno odobrila, sedaj pa je bil akt zopet predložen preko sreskega načelnika g. Makarja banski upravi, obenem pa je bil naprošen za ureditev tega važnega vprašanja tudi narodni poslanec g. Krejči, ki bo že te dni interveniral pri pristojnih ministrstvih v Beogradu, da v kratkem postopku ugodno rešijo vso zadevo. Pričakovati je, da se bodo prva dela pri izkopavanju temelja lahko pričela še pred pomladjo in da bo dobilo ob tej priliki primerno število brezposelnih delo in kruh.

a— **Bogojavljenje.** Srbska pravoslavna cerkvena občina v Mariboru obvešča vse pravoslavne vernike in prijatelje, da bo posvečenje vode na praznik Bogojavljenja danes dopoldne ob 9.30 uri na dvorišču meljske vojašnice in na Trgu svobode.

a— **Nova uprava v Dijaškem domu.** Na zadnjem občnem zboru je bila izvoljena nova uprava tukajšnjega društva in zavoda »Dijaški dom«. Namesto odstopivšega g. dr. Lešnika je prevzel predsedstvo g. dr. Matija Heric, ravnatelj realne gimnazije, dočim je postal vodja zavoda znani pedagog in mladinoljub profesor g. Viktor Gruntar. Poskrbljeno je v polni meri, da bodo imeli gojenci zavoda kljub nizki mesečni oskrbnini (500 Din) v domu vse, kar potrebujeta njihova duša in telo. Gojenci zavoda imajo vešče pedagoško nadzorstvo, vzoren red in pri učenju dragoceno pomoč.

a— **Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, podr. Maribor** ima svoj letni občni zbor v nedeljo 21. t. m. ob 10. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Pozivajo se vsi službe prosti tovariši, da se občnega zbora v čim večjem številu udeleže.

a— **Predavanje o jadralnem letalstvu s** skioptičnimi slikami bo v soboto 20. t. m. ob 14. v kemični predavalnici realne gimnazije. Predaval bo vodja jadralne letalske skupine mariborskega Aerokluba cand. inž. Boris Cijan.

a— **V našem poročilu o občnem zboru** krajevnega odbora Jadranske straže je pomotoma izostalo, da je bila po svojih delegatih zastopana tudi mariborska Zveza kultur. društev. ZKD je zastopala veččlanska deputacija s podpolkovnikom g. Vidmarjem na čelu.

a— **Zopet žrtev poledice.** Včeraj dopoldne je padel v šoli v Razlagovi ulici 9letni učenec Ivan Zakotnik iz Malgajeve ulice tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

a— **Nož in izsiljevanje pred sodiščem.** Pred malim kaz. senatom sta se zagovarjala Prah Franc in njegova priležnica Mihelakova Liza zaradi hude telesne poškodbe. 2. julija lani sta bila v neki gostilni v Slov. Bistrici obtoženca in neki Černec. Prah je začel nadlegovati Černeca, da se bosta šla metat za liter vina. Toda iz šale je nastala resnica. Priležnica Liza se je potegnila za ljubčka in začela udrihati z dežnikom po glavi Černeca. Ta se je branil, odrinil Mihelakovo in nekajkrat s pestjo udaril napadalca Praha, ki je nato z nožem zamahnil po Černčevi roki. Le svoji izredni krepki naravi se mora Černec zahvaliti, da za poškodbo ni umrl. Storilec je znan pretepač, ki je zapustil svojo ženo in 4 nedorasle otroke. Domača občina ga je za vedno izgnala. Tudi Mihelakova je ločena in živi v kokubinatu s Prahom. Občina Slov. Bistrica jo je zaradi njenega nemoralnega življenja izgnala. Prah je bil obsojen na dve leti robije. — Istega dne sta sedela na zatožni klopi Klevža Franc in njegov pajdaš Mutal Filip s Pohorja. Obtoženca sta napadla lani 2. julija posestnika Flisa. Zahtevala sta, da se odpove neki odškodnini in podpiše tozadevno potrdilo. Ker se je Flis branil, sta ga podrla na tla in ga davila. Mutal pa je nastavil na posestnikova prsa nož in mu grozil, da ga bo ubil. Hočeš nočeš je moral Flis podpisati omenjeno potrdilo. Sodba: Klevža Franc na 10 mesecev zapora in Mutal Filip 10 mesecev strogega zapora.

za zbor je izpolnil svojo nalogo za prebujo našega ljudstva na Primorskem.

Isti Peter Podreka je priobčil v »Soči« 24. aprila 1871. ginljivo pesem: »Slovenija ino njena hčerka na Beneškem«. — V tej toži beneška slovenščina materi Sloveniji, da se vse sestrice ob Dravi, Savi in Soči pripravljajo kako jo ovenčajo, ali Beneška Slovenija ječi v okovih in žuljih ... Ko Ti bodo sestrice dajale vezila v preslavni spomin, bom jaz milotinke glasila pod vrbo, potem pa — pogin. In takrat mamka Slovenija položi na mojo gomilo cipresovo tužno vezilo in kani iz očesa — solzo. — Na to pa jo mamka Slovenija takole obodri:

Ne misli tak hčerka slovenska,
ne obupaj na lastni prihod:
Naj priče še sila peklenska,
ne uniči slovenski zarod!

Njegov nečak dr. Carlo Podrecca je izdal l. 1884. znano knjigo »Slavia Italiana«, v kateri je mogel po smrti Petrovi dosloveno ponatisniti v slovenščini vso to pesnitev, ter je dodal laški prevod v prozi. Zadnja kitica je tako poitalijančena:

»Non parlar cosi, o figlia slovena!
non disperare del tuo proprio avvevir:
si scateni anche la violenza infernale,
non amentera il germe sloveno!«

To je bil Peter Podreka, preprosti kaplan v Beneški Sloveniji pod našim divnim Matajurjem. Evo vam kos naše zgodovine iz dob narodnega preporoda ob meji, iz dob, o katerih moremo reči z laškim poslancem v goriškem deželnem zboru: »Era meglio, quand' era peggio! — Bilo je bolje, ko je bilo slabše!«

A. Gabršček.

Še niste nakazali naročnine

za zadnji kvartal? Dokler ne plačate, niste zavarovani za slučaj nezgode pri zavarovalnici

»JUGOSLAVIJI«, splošni zavarovalni družbi v Ljubljani.

Nakažite še danes! Naša številka čekovnega računa je 11.842.

Pijače v Ljubljani lani in pred vojno

Ljubljana, 18. januarja

Vina in vinskega mošta je Ljubljana, ki šteje zdaj okrog 63.000 prebivalcev, popila lani 3,562.644.97 l, za kar je izdala, če računamo povprečno 12 Din za liter vina, 42.751.740 Din. Na prebivalca je prišlo okoli 60 l vina. A kako je bilo pred 20 leti? 1913 je Ljubljana štela 47.000 ljudi in pognala skozi grlo 2,081.109 l vina in je prišlo na prebivalca po 45 l. Konzum vina je torej narasel; drugače pa je s pivom. Lani je Ljubljana popila le 618.575 l piva, nasprotno v letu 1913 ogromno količino 2,523.622 l. Če vzamemo ceno pivu 9 Din za liter, je lani Ljubljančan izdal za pivo le 5.567.175 Din, in je prišlo na glavo okoli 10 l, dočim pred 20 leti kar 53 l.

L. 1913. so popili Ljubljančani 113.78 hl ruma in likerjev, lani pa 270 hl. Špirita (žganjevca) so pred 20 leti porabili 2115.27 hl (jeruš!), nasprotno lani le 224.14 hl. Dandanes trošijo špirit pač največ le za industrijske svrhe, za izdelavo ruma in likerjev. Delavci so »žganjevec« (jeruš) močno opustili, ker pridejo na cenejši račun če pijo vino in brezalkohlne pijače, katerih potrošnja narašča. Ali konzum domačega, pitnega žganja se je povišal. Leta 1913. so ga popili v Ljubljani le 997.76 hl, lani pa 1796.44 hl.

Gospodarstvo

Nova začasna pariteta dolarja

Že v našem članku, ki smo ga objavili 17. t. m. (»Stabilizacija dolarja«) smo omenili, da je zelo verjetno, da bo Roosevelt začasno in morda tudi končno stabiliziral dolar na višini 60 odstotkov prejšnje zakonite zlate vrednosti in da je zaradi tega pričakovati povišanje uradne nakupne cene za zlato od 34.06 na 34.45 dolarja za unčo. Med tem časom je ameriška vlada dejansko povišala **nakupno ceno za zlato na 34.45 dolarja za unčo, kar** točno ustreza vrednosti dolarja na višini 60 odstotkov starega zlatega dolarja. Dosedanja nakupna cena 34.06 dolarja za unčo zlata je veljala od 18. decembra, to je skoro 4 tedne. Prav tako je predsednik Roosevelt na podlagi dosedanjih pooblastil izdal tudi že tri uredbe glede trgovanja z devizami in valutami. V zvezi z napovedanimi valutnimi reformami bo odslej vršila nakupe zlata za račun vlade newyorška Federalna rezervna banka, dočim je doslej vršila te nakupe družba Reconstruction Finance Corp. ki bo vse nakupljeno zlato (za 120 milijonov dolarjev, od tega 97 iz inozemstva in 23 iz USA) izročila državnemu zakladnemu uradu.

V zvezi z zaplembo zlata, ki leži pri federalnih rezervnih bankah je v tozadevnem zakonskem načrtu predlagano, da dobe te novčanične banke za oddano zlato državne zlate certifikate, in sicer po stari pariteti (20.67 dolarjev za eno unčo zlata). Ti certifikati bodo služili novčaničnim bankam samo za podlago in ne bodo prišli v promet. Na osnovi nove začasne zlate paritete (60% prejšnje zlate vrednosti) bo le 60 odstotkov državnemu zakladu izročenega zlata obremenjeno z omenjenimi certifikati. Ostalih 40 odstotkov, ki tvorijo valorizacijski dobiček v vrednosti dveh milijard novih dolarjev, pa bo vlada porabila za stabilizacijski fond. S sredstvi tega stabilizacijskega fonda bo vlada kupovala odnosno prodajala tuja plačilna sredstva in zlato z namenom, da se obdrži stabilnost dolarja na sedaj določeni višini odnosno zlati pariteti. Seveda to še ne pomeni, da bo dolar v bodoče ostal definitivno na novi višini (60 o st. prejšnje zlate vrednosti) ker bo dobil Roosevelt pooblastilo, da v okviru 50 in 60% prejšnje zlate vrednosti spremeni relacijo dolarja nasproti zlatu. Roosevelt hoče dolar približati zlati valuti, pri tem pa si v smislu propagatorjev indeksnega dolarja pridržuje možnost spremembe nove paritete z namenom, da doseže zaželjeni nivo cen in da se cene na tej višini stabilizirajo. Ni pa izključeno, da bo sedanji začasni stabilizaciji sledil pozneje prehod k pravi zlati valuti pri sedanji pariteti.

Mednarodni tečaj dolarja je še vedno za 3% nad novo pariteto in se ameriška vlada trudi z velikimi nakupi zlata v Londonu potisniti tečaj dolarja navzdol do nove paritete. Ti nakupi so precej oslabili angleški funt.

Glede razmerja do ostalih valut je Roosevelt izjavil, da upa priti končno do stabilnega razmerja dolarja nasproti angleškemu funtu in francoskemu franku. Tajnik zakladnega urada Morgenthan pa je dejal, da zadostuje sporazum med Ameriko, Anglijo in Francijo za ureditev in stabilizacijo valut na svetu. Iz Washingtona celo poročajo, da si ameriška vlada že prizadeva doseči sporazum z Anglijo, ki naj onemogoči valutno vojno med obema državama. S posebno konvencijo naj bi se zajamčila stalna pariteta med dolarjem in funtom. V newyorških finančnih krogih računajo nadalje z možnostjo, da se bo Francija pret ali slej odločila opustiti sedanjo zlato pariteto.

Agrarna reforma pred haaškim razsodiščem

Že meseca septembra pr. l. smo poročali, da se bo mešano razsodišče v Haagu bavilo tudi z nekaterimi tožbami, ki so jih vložili madžarski državljani zaradi agrarne reforme v Jugoslaviji proti Agrarnemu fondu A in proti naši državi. Takrat se je zasedanje razsodišča vršilo v Neuchatelu v Švici. Tokrat si je razsodišče izbralo Pariz za sedež svojih razprav, ki so se pričele 11. t. m.

Razsodišče je sestavljeno iz istih oseb, kakor lansko jesen. Našo državo zastopa v razsodišču prof. dr. Arandjelović, dočim fungira predsednik kasacije minister n. r. dr. Subotić kot stranski intervenijent ob strani zastopnikov Agrarnega fonda A. Glede tožbe tičočih se agrarne reforme pri njivah in travnikih se je razsodišče že ponovno pridružilo pravnemu mnenju, ki ga zastopa naša država, da so namreč vse tožbe, ki so bile vložene po 20. januarju 1930, ko je bil sklenjen v Parizu poseben sporazum med prizadetimi državami, zakasnele. Drugačna pa je stvar pri gozdovih. Kakor znano, se je razlastitev gozdov naših veleposestev izvedla šele spomladi leta 1932., ko je izdalo ministrstvo prve razlastitvene odloke. Ti odloki tvorijo podlago za nekatere tožbe, tako tudi tožbi dedičev pokojnega dr. Alfreda kneza Windischgrätza glede graščine Rogatec pri Rogaški Slatini.

Nasproti si stojita dve tezi: prva, ki jo zastopa naša država in Agrarni fond, da bi se morale tudi te tožbe vložiti do 20. januarja 1930, češ, da se je agrarna reforma tudi glede gozdov pričela izvajati že leta 1919. in so razlastitveni odloki iz leta 1932. le nadaljevanje agrarne reforme; drugo tezo zastopajo veleposestniki, ki pravijo: do leta 1932. je bilo sploh nemogoče vložiti kako tožbo, ker noben veleposestnik ni vedel ali in koliko gozda mu bo država v svrho agrarne reforme odvzela. To tezo brani tudi pravni zastopnik Windischgrätzovih dedičev.

Debata, ki se je vršila 15. t. m., je bila zelo živahna. Odločitev sicer še ni padla, vendar vse kaže, da se bo razsodišče postavilo na stališče, da veleposestniki niso mogli tožiti prej, dokler jim ni bil dostavljen razlastitveni odlok. Razsodba bo izdana pismenim potom. V stvari čabranske graščine je razsodba že padla in kakor se čuje, je tožnikom prisojena odškodnina 12 milijonov zlatih kron, ki jih mora plačati Agrarni fond A.

Čitajte tedensko revijo

ŽIVLJENJE IN SVET

Preferenčni režim med Avstrijo in Italijo

V zvezi s konkurenco avstrijskega lesa na italijanskem trgu, se pri nas v zadnjem času mnogo razpravlja o prikritih preferencah, ki veljajo v trgovinskem prometu med Avstrijo in Italijo. Avstrijski izvoz v Italijo se je lani (pri nazadovanju celotnega avstrijskega izvoza) povečal, in sicer tako, da se je obenem dvignila aktivnost Avstrije v prometu z Italijo. Pogodba o kreditnih ugodnostih (kakor se imenuje oficielno preferenčni sporazum med Avstrijo in Italijo), ki nudi ugodnosti v obliki povračila carin, prevoznih stroškov in obresti za izvozne kredite, je stopila v veljavo že v novembru leta 1932. Pretekli mesec je bila ta pogodba še razširjena in je v novi obliki stopila v veljavo 1. januarja t. l. z izjemo italijansko-avstrijske lesne konvencije, ki bo uveljavljena šele tedaj, ko bo Italija povišala svoje carine na les. Izvajanje italijansko - avstrijske pogodbe o kreditnih ugodnostih je v finančnem pogledu prepuščeno Avstrijsko-italijanskemu institutu za pospeševanje izvoza v Rimu, dočim vodi za Avstrijo te agende državna banka Kreditinstitut für öffentliche Arbeiten. Za financiranje preferenčne pogodbe je Italija stavila na razpolago 30 milijonov lir, Avstrija pa 6 milijonov lir. Od te vsote je bilo doslej za povračila carin in obresti izvoznih kreditov ter prevoznih stroškov izplačano 25 milijonov lir. Ta sredstva se imajo v bodoče še povečati. Kakšne posledice je imela ta preferenčna pogodba na promet med obema državama, nam kažejo naslednje številke. Izvoz iz Avstrije v Italijo je znašal l. 1932. 75.6 milijona šilingov, lani v prvih 11 mesecih pa že 78.7 milijona šilingov; nasprotno pa se uvoz italijanskega blaga v Avstrijo ni povečal in je znašal v prvih 11 mesecih preteklega leta le 44.5 milijona šilingov nasproti 68.4 milijona šilingov v letu 1932. Aktivnost avstrijske trgovinske bilance z Italijo se je znatno povečala in je znašala lani v 11 mesecih 34.2 milijona šilingov nasproti 7.2 milijona šilingov v letu 1932.

Stanje Narodne banke

V svojem najnovejšem stanju od 15. januarja izkazuje Narodna banka zmanjšanje zlate in devizne podlage za 3.3 na 1876.9 milijona Din, istočasno pa povečanje deviz, ki se ne vštejejo v podlago, za 6.8 na 81.1 milijona Din. Zaloga kovanih novcev v srebru in niklju se je v drugi četrtini januarja povečala za 40.2 na 289.1 milijona Din.

Krčenje meničnega portfelja se nadaljuje v znatnem obsegu. V drugi četrtini januarja se je menični portfelj zmanjšal za nadaljnih 7.8 milijona Din na 1772.5 milijona Din, lombardna posojila pa so nazadovala za 10.8 na 280.3 milijona Din. Skupaj so v prvi polovici januarja menična in lombardna posojila nazadovala za skoro 30 milijonov. Od najvišjega stanja v oktobru 1932 so posojila doslej nazadovala že za preko pol milijarde Din.

Obtok bankovcev se je zopet približal najnižjemu doslej zabeleženemu stanju (ki smo ga imeli 22. decembra preteklega leta, ko je znašal obtok 4177 milijonov). V drugi četrtini januarja se je namreč obtok bankovcev skrčil za 73.9 milijona Din in znaša sedaj 4179.8 milijona Din, to je za 444 milijonov manj nego lani ob istem času in za 875 milijonov manj nego pred dvema letoma. Istočasno so se obveznosti na pokaz povečale za 65.1 na 1098.6 milijona Din. Najbolj so narasle vloge na žirovnih računih, in sicer za 52.1 na 540.8 milijona Din. Obveznosti z rokom pa so se povečale za 4.5 na 1138.6 milijona Din.

Kritveno razmerje je ostalo v glavnem nespremenjeno in znaša sedaj kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah 85.55% (po zadnjem izkazu 85.56%), v samem zlatu pa 34% (33.94%).

Stanje na dan 15. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 8. t. m.): **aktiva:** podlaga 1876.9 (— 3.3), od tega v zlatu 1795.0 (—), v devizah 81.9 (— 3.2), v valutah 0.04 (— 0.08); devize, ki se ne vštejejo v podlago 81.1 (+ 6.8); kovani novci 289.1 (+ 40.2); posojila na menice 1772.5 (— 7.8); lombard 280.3 (— 10.8); stari državni dolg 1715.9 (+ 0.1); začasni državni dolg 600.0 (—); **pasiva:** obtok bankovcev 4179.8 (— 73.9); obveznosti na pokaz 1098.6 (+ 65.1), od tega nasproti državi 5.3 (— 0.6); po žirovnih računih 540.8 (+ 52.1), po raznih računih 552.5 (+ 13.7); obveznosti z rokom 1138.6 (+ 4.5).

Gospodarske vesti

= *Izplačilo desetega kupona obveznic vojne škode.* Dne 1. februarja t. l. zapade v plačilo 10. kupon 2½% loterijskih obveznic za vojne škode. Glede na to se opozarjajo vsi interesenti, da se bo izplačilo tega kupona vršilo, kakor prej, in to 1. na blagajni oddelka za državne dolgove in državni kredit v Beogradu; 2. pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah; 3. pri vseh poštah v državi. Oddelek za državne dolgove in Poštna hranilnica s podružnicami bodo izplačevale predložene kupone v neomejenih količinah. Pošte bodo pa na podlagi pravilnika iz leta 1925. izplačevale posameznikom do 10 kuponov na dan. V ta namen potrebna sredstva so zagotovljena ter je v korist lastnikov kuponov, da se obrnejo neposredno in izključno samo na označene ustanove, kjer jim bo vrednost kuponov likvidirana in izplačana brez odloga.

= *Pred trgovinskimi pogajanji z Nemčijo.* Kakor znano smo po večmesečni carinsk. vojni lani v septembru sklenili z Nemčijo začasno pogodbo o največjih ugodnostih v prometu med obema državama. Sedaj poročajo iz Berlina, da nemška vlada vrši priprave za nova pogajanja z Jugoslavijo za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe. Ta pogajanja naj bi se v kratkem pričela.

= **Izravnan spor zaradi prodaje naših svinj na češkoslovaškem trgu.** Kakor poročajo iz Prage, je češkoslovaška vlada izdala odlok, s katerim se povoljno rešuje spor med našimi izvozniki svinj in češkoslovaškim uvoznim sindikatom za živino. Naši izvozniki so namreč že ponovno zahtevali pravico, da si sami izberejo komisionarja, ki naj njihovo blago proda na tržišču. Češkoslovaška vlada si je prizadevala da bi prišlo do sporazuma med interesenti samimi in ker so ostala tozadevna pogajanja brezuspešna, je sama posegla vmes in je odredila, da se ukine dosedanji režim, tako da bodo od 1. marca tekočega leta naši izvozniki lahko svobodno izbirali komisionarje in z njimi svobodno sklepali pogodbe o provizijah in stroških. — Zadnje tedne se je ta spor znova poostril in so naši izvozniki zopet ustavili vsak izvoz svinj na češkoslovaški trg, kar pa ni neugodno vplivalo na tržne cene pri nas, ker se je znatno povečal naš izvoz svinj v druge države, zlasti v Francijo in Grčijo. Zadnje dni so bile v Južno Francijo izvožene velike količine debelih svinj in so bile na tržišču v Bordeauxu dosežene razmeroma ugodne cene.

= **Umetni zlati zobje — luksuzni predmet.** Na vprašanje ali so umetni zobje odnosno zobne krone iz zlata luksuzni predmet, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal naslednje pojasnilo: Umetni zobje in zobne krone iz zlata, platine in srebra se carinijo kot izdelki iz plemenitih kovin po tar. št. 533. in 534. carinske tarife. Ker pa sta te številki carinske tarife prenešeni v seznam luksuznih predmetov, pomeni to, da je treba po čl. 1. uredbe o luksuznem davku od 14. avgusta 1932 smatrati umetne zobe in zobne krone kot luksuzne predmete. Zato morajo zobozdravniki in tehniki plačati za izdelavo zob od zlata, platine in srebra luksuzni davek.

= **Velika dražba nepremičnin.** Sresko sodišče v Mariboru je razpisalo za 4. april t. l. dražbo nepremičnin Sladkogorske tvornice lepenke in papirja (zemljiška knjiga Sladki vrh, vl. št. 174, 175, 54, 85 in 198 in zemlj. knjiga Št. Ilj, vl. št. 288 in 289). Cenilna vrednost teh nepremičnin znaša 37.5 milijona Din in vrednost pritiklin 8.2 milijona Din, dočim je najmanjši ponudek določen na 18.7 milijona Din. Stavbe so cenjene na 16 milijonov, ostalo pa odpade na zemljišče, vodne naprave, žično železnico, stroje in vse druge pritikline. Vse to leži na Sladkem vrhu ob Muri poleg državne meje. Glavni upnik je Zadružna gospodarska banka, katere terjatev znaša 12 milijonov Din, je pa še več drugih upnikov.

Borze

18. januarja.

Na zunanjih tržiščih je danes deviza London nadalje nekoliko popustila, dočim notira Newyork le nebistveno nižje in se še vedno drži na višjem nivoju, nego bi ustrezalo novi ameriški nakupni ceni za zlato (1 unča zlata za 34.45 dolarja), ki se točno drži nove zlate vrednosti dolarja (60% prejšnjega zlatega dolarja). V Curihu bi morala n. pr. deviza Newyork notirati 3.11, dejansko pa notira 3.2075. — Na ljubljanski borzi je deviza London znova popustila, Newyork pa notira le za malenkost nižje nego včeraj. Avstrijski šilingi se trgujejo nespremenjeno po 9.15 (v Zagrebu po 9.1150, v Beogradu po 9.06). Grški boni so bili danes v Zagrebu zaključeni po 35.50, v Beogradu pa po 36 in 35.50.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda danes znova precej popustila in se je trgovala za kaso po 277 in 284, za februar pa po 269 in 270 (v Beogradu je bil promet po 275 in 273). Tečaji ostalih državnih papirjev se še prilično drže. Promet pa je bil zabeležen le še v 7% Blairovem posojilu po 37.

Devize.

Ljubljana, Amsterdam 2302.07 — 2313.43, Berlin 1356.86—1367.60, Bruselj 797.46 do 801.40, Curih 1108.35—1113.85, London 179.30—180.90, Newyork 3530.50—3558.76, Pariz 224.88—226.—, Praga 170.12—170.98, Trst 300.01—302.41 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.15.

Curih. Pariz 20.2925, London 16.16, Newyork 320.75, Bruselj 72, Milan 27.11, Madrid 42.75, Amsterdam 207.80, Berlin 122.55, Dunaj 56.50, Stockholm 83.30, Oslo 81.20, Kobenhavn 72.15, Praga 15.3550.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) **Beograd** 11.03, London 28.31, Milan 47.40, Newyork 560.18, Pariz 35.51, Praga 25.74, Curih 174.89, 100 S v zlatu 128 S nap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 280 den., 7% investicijsko 56 den., 8% Blair 39 den., 7% Blair 37 den., 7% Drž. hipotekarna banka 52 den., 4% agrarne 31 den., 6% begluške 43 den.,

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 277 — 280, za februar 267 — 269, za marc 261 — 267, za april 255 — 267, 7% investicijsko 56 den., 4% agrarne 28 — 30, 7% Blair 37 — 39.50, 8% Blair 39 — 40, 6% begluške 45 — 46.50; bančne vrednote: Narodna banka 4000 bl., Priv. agrarna banka 234 — 236; industrijske vrednote: Šečerana Osijek 120 — 130, Trbovlje 90 — 110.

Beograd. Vojna škoda 275, 273 zaklj., 7% investicijsko 60, 58 zaklj., 4% agrarne 30.50 zaklj., 6% begluške 45.25, 43.50 zaklj., 8% Blair 42 bl., 7% Blair 38 zaklj., 7% Drž. Hipotekarna banka 56 bl., Narodna banka 3940 zaklj., Priv. agrarna banka 236.50, 234 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 11.50, Državne železnice 16, Alpine-Montan 9.92.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago**, 18. januarja. **Začetni tečaji: Pšenica:** za maj 90.125, za julij 87.75, za september 88.50; **koruza:** za maj 52.50, za julij 54.625.

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.) Tendenca mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 140 — 142.50; sremska in baraniska, 78-79 kilogramov po 137.50—140; **koruza** (po navadni tarifi): promptna po 125 — 127.50; nova sušena 115 — 117.50, nova sušena za januar 122.50 — 125; **moka:** baška »0« po 240 — 245 banatska po 250 — 255.

+ **Novosadska blagovna borza** (18. t. m.) Tendenca mirna, promet je bil srednji. **Pšenica:** baška, okol. Novi Sad, Sombor, sremska 93 — 95; srednji-baška 94 — 96; gornjebaška in slavonska 95 — 97; baška poliska 96 — 98; gornjebanatska 91 — 93; južnobanatska 90 — 92. — **Oves:** baški, sremski in slavonski 51 — 53. — **Ječmen:** baški, sremski, 64/65 kg 63 — 65. **Koruza:** baška, sremska stara 76—78; nova 52 — 54; nova suš. 69 — 71; banatska stara 73 — 75, nova 49 — 51; nova suš 65 — 67. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 170 — 190; »2« 145 — 165; »5« 130 — 150; »6« 100—110; »7« 75—85; »8« 67.50—72.50; sremska, slavonska »0g« in »0gg« 165—180; »2« 145 — 165; »5« 125 — 145; »6« 100 do 110; »7« 75 — 85; »8« 67.50 — 72.50. — **Otrobi:** baški in sremski 54 — 56; banatski 50 — 54. — **Fižol:** baški in sremski 125 do 130.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (18. t. m.) Tendenca slaba, promet srednji. **Pšenica:** za marc 7.91 — 7.92, za maj 8.03 do 8.04; **koruza:** za maj 7.88 — 7.90.

Strašna katastrofa zadela francosko letalstvo

Trimotorno potniško letalo „Smaragd“ se je po dolgem poletu iz Azije neposredno pred končnim pristankom v domovini vnelo

Deset žrtev: med njimi generalni guverner Indokine in ravnatelj francoskega trgovinskega letalstva

V sredo je „Jutro“ med brzojavnimi vestmi zabeležilo strahovito katastrofo francoskega trimotornega letala „Emeraude“, ki je na povratku iz Saigona v Indokini treščilo na tla pri Corbignyu, kjer je obležalo pod razvalinami deset oseb, med njimi tudi generalni guverner francoske Indokine Pasquier. V naslednjem pri. občujemo podrobnosti nesreče po poročilu našega pariškega dopisnika.

Komaj se je Francija oddahnila nad železniško nesrečo pri Lagnyju in v trenutku, ko se je veselila uspeha Vuilleminove letalske eskadre nad Afriko, jo je zadel nov udarec, katastrofa najmodernejšega letala »Emeraude«, ki se je v snežnem viharju zrušilo na zemljo pri Corbignyju.

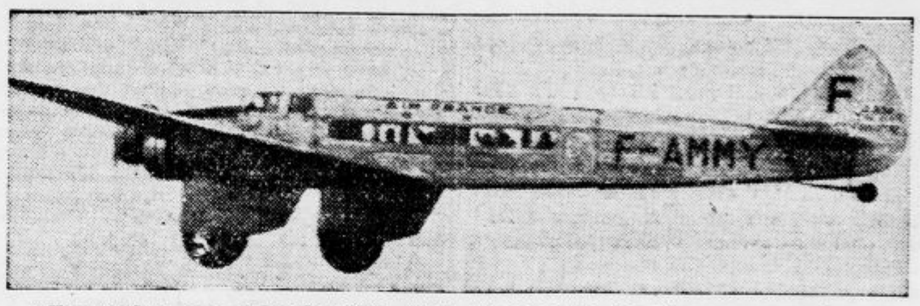

»Emeraude«, eno najmodernejših letal »Compagnie Air France« v zraku

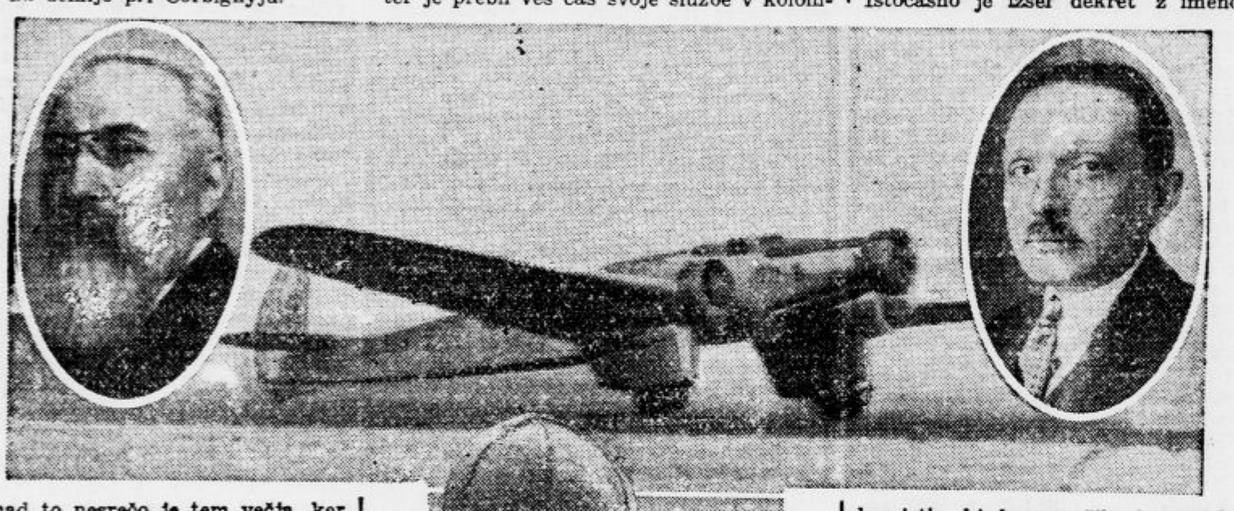

Žalost nad to nesrečo je tem večja, ker je bil ta aeroplan dika in ponos francoskega civilnega letalstva in ker je prišel pri tem ob življenje guverner Indokine Pasquier, ki je bil pozvan v Pariz na važna politična posvetovanja.

Vzroki nesreče še niso popolnoma pojasnjeni. Ljudje pripovedujejo, da je letel »Smaragd« nad Corbignyjem še precej visoko ter se je polagoma bližal tlom, kakor bi iskal primernega pristajališča. Potem se je skril za hišami, takoj nato je pretresla ozračje eksplozija in proti nebu je zasukljal močan plamen.

Iz tega sklepajo, da je hotel pilot zaradi poledenelih letalskih ploskev zasilno pristati. Nesreča je hotela, da je med spuščanjem k zemlji zadel ob električno žico, ki je povzročila eksplozijo.

Posledice so bile strašne. Udje raztrganih teles potnikov, deli letala in posamezni kosi tovora so se razleteli daleč naokrog. Osebe, ki so bile v aeroplanu, so zgorele do nespoznavnosti. Poskusi, da bi ogenj pogasili, so se popolnoma izjalovili. Letalo je gorelo s takšno silovitostjo in ogenj je razširjal takšno vročino, da je bilo nemogoče približati se gorišču.

»Smaragd«, ki se je vračal iz Indokine v Francijo, je bilo letalo, s katerim je nedavno letel v Moskvo sam francoski letalski minister Pierre Cot. Po tistem poletu so ga poslali v Indokino, da pripelje domov ondotnega guvernerja Pasquierja.

Polet se je vršil v etapah in zadnji postaji letala sta bili Marseille in Lyon. Iz Lyona se je dvignil pilot k direktnemu poletu proti Parizu. Start je bil ob 18. uri 15 minut zvečer, eno uro pozneje je še vodja letala poslal radiogram v Lyon s poročilom, da leti v višini 1600 m in da je vse normalno. Ob 20. uri 45 minut, ko je bilo letalo na polovici pota iz Lyona v Pariz ter je letelo nad postajo Corbignyja, pa se je zgodila nesreča. V Corbignyju je nenadoma nastala tema. To se je zgodilo zaradi kratkega stika in strokovnjaki sodijo, da je vihar zajel aeroplan ter prisilil pilota, da nekaj ukrene. Pri spuščanju k zemlji pa je letalo zadelo ob električno žico visoke napetosti, kar je povzročilo nesrečo.

Med potniki, ki so izgubili življenje, je poleg generalnega guvernerja Indokine Pasquierja tudi Emanuel Chaumié, ravnatelj trgovinskega letalstva v zrakoplovnem ministrstvu, njegova žena, dalje Maurice Noguès, namestnik generalnega ravnatelja družbe »Air France«, potem Balazuc, sekcijski šef »Air France«, Larrieu, uradnik v ministrstvu za letalstvo, kapetan Brussault, odronančni oficir guvernerja Pasquierja, pilot Launay, radiotelegrafist Queyrel in strojnik Campbell.

Najtežji udarec pomeni gotovo smrt generalnega guvernerja Pasquierja, ki je bil najbolji živeči organizator francoske kolonialne posesti. Rodom je bil iz Marseillea ter je prebil ves čas svoje službe v kolonijah. Generalni guverner Indokine je bil od leta 1928.

Zgoraj: letalo »Smaragd«. Na levi: generalni guverner Pasquier, na desni: ravnatelj trgovinskega letalstva Emanuel Chaumié

Spodaj (od zgoraj navzdol): Maurice Noguès, Balazuc. Na desni: pilot Launay in mehanik Campbell

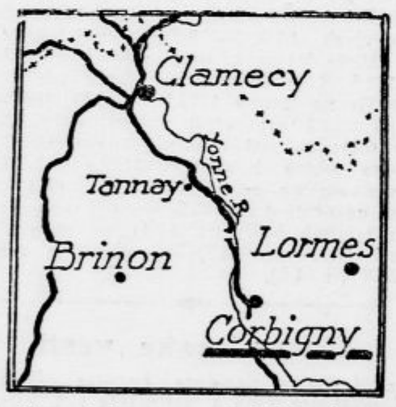

Emanuel Chaumié je bil sin bivšega francoskega ministra Chaumiéja, sam pa je bil poslanec radikalnih socialistov od l. 1924. do 1928., nakar je stopil v službo pri ministrstvu za letalstvo, kjer si je stekel lepe organizatorske uspehe. Še proti koncu lanskega leta je spremljal ministra za letalstvo Cota v Moskvo in Prago. Bilo mu je jedva 44 let.

Minister za letalstvo Pierre Cot je odredil, da se morajo v znak žalovanja nad nesrečo »Smaragda« takoj ustaviti vse recepcije v njegovem resoru ter se je takoj odpeljal z avtomobilom do Neversa, prvega večjega mesta tik Corbignyja, odkoder se je podal naprej na prizorišče katastrofe. Istočasno je izšel dekret z imenovanjem komisije, ki bo proučila in preiskala podrobne vzroke katastrofe.

Trimotorno letalo »Smaragd« je bilo enokrovnik najmodernejšega tipa. Uvrstili so ga v promet šele pred štirimi meseci. Letalo je bilo kovinasto, gnali so ga trije stroji tipa Hispano-Suiza, vsak motor je razvijal 575 k. s.

P a r i z, 18. jan. Letalska komisija, ki se je sestala takoj po imenovanju ter se odpeljala v Corbigny, da začne preiskavo o nesreči »Smaragda«, je ugotovila presenetljivo dejstvo, da se letalo pri padcu na zemljo ni dotaknilo nobene električne žice. Tako je vzrok eksplozije prav za prav popolnoma nejasen. Truplo guvernerja Indokine Pasquiera so spoznali slučajno po nekem listku, ki je bil v kosu obleke, ki je ostal po naključju deloma ohranjen.

PIERRE COT, francoski letalski minister

Francoska javnost je zaradi katastrofe močno potrta in pariški opoldnevnik »Paris Midi« sprašuje: »Ali bo niz nesreč prav tako neskončen kakor serija škandalov?« Prebivalstvo je pobito zaradi neprestanih preizkušenj, ki jih nalagajo razmere najboljšim francoskim sinovom. Mnogo se razpravlja o tem, da je krivo nesreče, ki prihajajo zadnje čase nad Francijo, ne le tveganje podvigov, ampak tudi zastareli material, ne izključujejo pa tudi še drugih vplivov z zagonetnejšim ozadjem. Nekateri listi celo prikrito menijo, da gre v mnogih primerih za čine sabotaže.

Prva brezžična slika o katastrofi pri Corbignyu

Po uspelem raidu

Presrčen sprejem francoskih letalcev

Kakor smo že na kratko poročali, se je po sijajnem poletu, ki je dokazal vso vrednost izbranega moštva in aparatov, po 20 tisoč km poti, večinoma skozi afriško vročino in afriške peščene viharje, zračno brodovje francoskega generala Vuillemina vrnilo v domovino. Še na zadnjem delu poti je moralo skozi težko preizkušnjo, hudo nevihto, ki jo je pa prebilo brez škode celokupna francoska vlada. Brodovje 28 letal je v pozdrav obkrožilo Pariz, nato je pristalo gladko v ravni vrsti. Državni predsednik Lebrun je pohitel k letalu komandanta Vuillemina, da ga po starem običaju objame in poljubi.

Sprejem vrlih letalcev na pariškem letališču Le Bourgetu je bil preprost, toda presrčen. Poleg ogromne množice je prišla

Državni predsednik Lebrun poljublja generala Vuillemina

Eskadra kroži pred pristankom nad Parizom

Letala se postavljajo po pristanku drugo poleg drugega

Milijonski skandal z devizami

Velika devizna afera v Berlinu — Tiralice za bankirji

V Berlinu so odkrili milijonsko tihotapstvo z devizami. V središču afere je švicarski bankir Jacques Ehrensperger, ki je pretihotapil iz Nemčije, kolikor je mogla oblast že doslej dognati, nad tri milijone deviz. Vsota pa bo najbrže še močno narasla. Oblasti so v zvezi s to afero prijele osem oseb, preiskava pa še ni zaključena in kaže, da je bilo tihotapstvo silno prekanjeno pripravljeno.

Glavni krivec škandala, švicarski bankir Ehrensperger, je pobegnil čez mejo, za njim pa so jo srečno ubrali tudi njegovi poglavitni pomagači, po številu sedem bankirjev iz Berlina. Ti junaki so še pred nekaj dnevi posedevali za kavarniškimi mizami v nemški prestolnici in so se odstranili šele tedaj, ko jim je postalo vroče pod nogami.

Carinske oblasti so izdale tiralice za naslednjimi krivci: Charlesom Louisom Spckerjem iz Kilchberga pri Curihu, Julijem Rappom, Unter den Linden 41 v Berlinu, Rudolfom Merzfeldom, Unter den Linden 56, Konradom Sztykgoldom iz Pariza, Ernestom Leipzigerjem iz Pariza, Oskarjem Steinbergom, prej iz Berlina, zdaj v Parizu, dr. Hansom Bänzingerjem iz Curiha in za manekinko Edeltrauto imenovano »Grit« Lagerquiristovo ter neko prijateljico bankirja Sztykgolda.

Francoski trdnjavski pas

Francoski državni podtajnik v vojnem ministrstvu Guy Lachambre je izjavil novinarjem, da je pregledal francoski obmejni trdnjavski pas in da je z uspehom inspekcije popolnoma zadovoljen. Vesti, ki so govorile o površno izvedenih trdnjavskih napravah, so brez podlage.

Prepovedane lože v Nemčiji

Pruski ministrski predsednik in notranji minister Göring je prepovedal prostozidarske lože v Prusiji, in sicer: Veliko matično ložo »Pri treh svetovnih kroglah«; Veliko deželno ložo nemških prostozidarjev »Deutschchristlicher Orden« in »Veliko ložo Prusije«. Prepoved lož je utemeljil s tem, da vidi v njih nevarna združenja, ki jih Nemčija v današnjem stanju več ne potrebuje.

Borba za dolge valove

Pretežna večina evropskih radio oddajnih postaj je začela oddajati na podlagi luzernskega sporazuma po novih valovnih dolžinah. V območju srednjih valov so se spremembe izvršile brez motenj. Pri dolgih valovih pa so nastopile velike zmešnjave, ker so nekatere oddajne postaje odklonile priznanje luzernskega načrta. Več držav namreč ni podpisalo luzernskega sporazuma, pred vsem Švedska, Holandska in Finska. Zato bo treba ponovnih pogajanj in še nekaj potrpljenja, preden bo ta zadeva urejena.

Medved raztrgal otroka

Te dni sta raztrgala dva potujoča medveda v Rottemnannu pri Gradcu triletnega otroka uradnika Baumanna. Potujoči cirkuški komedijanti so bili privezali medveda v neki hlev, kamor je zašel tudi trileti otrok, ki se je zverema približal, da sta ga raztrgali. Otrok je bil v nekaj minutah mrtev.

Zvočni film

V zvočnem filmu so dale znanost, tehnika in umetnost naši dobi novo izrazno sredstvo. Saj je zvočni film po kratki razvojni dobi postal kulturna dobrina vsega sveta. Čeprav danes že vsakdo uživa to dobrino, prevzet od raznoterih dojmov, ki mu jih nudi, je pa vendarle malo tistih, katerim so znane osnove, način in razvoj te panoge.

S temi uvodnimi besedami se začenja prav tako temeljit kakor poljudno pisani članek prof. Miroslava Adlešiča, ki ga priobčuje tedenska revija »Življenje in svet« s primernimi skicami in slikami. Vsak inteligenten posetnik kinematografov bo našel v tem članku vse potrebne informacije o zvočnem filmu.

MNOGI NE VEDO

da imajo bolne rastline vročino! Botaniki so nedavno odkrili, da so listi takšnih rastlin za nekaj stopinj toplejši od zdravih;

da so poznali kožno kremo, kakršno rabijo današnje ženske za lepotičenje telesa, že Rimljani pred 1800 leti. Iznašel pa jo je neki zdravnik tedanje dobe.

VSAK DAN ENA

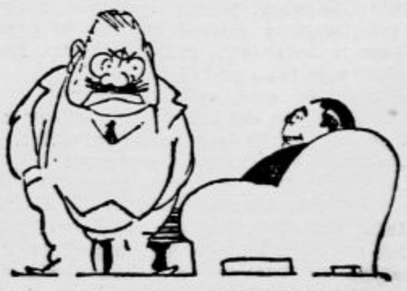

»Zdravnik mi je določil le še tri mesece!«
»Kaj? Tako ste bolni?«
»Kaj še! V treh mesecih ga moram plačati!« (»Mocca«)

S P O R T

GAK : Ilirija

Jutri ob 15. in v nedeljo ob 10. na drsališču Ilirije

Ilirija bo odigrala jutri in v nedeljo z Gakom iz Gradca prvi mednarodni hockeyski tekmi letošnje sezone v Ljubljani. V nedeljo je nastopilo moštvo Ilirije v Mariboru v propagandni tekmi proti Kastner & Oehler, katero je prav nesrečno izgubilo. Ilirija je pokazala v tej tekmi velik napredek, kar je predvsem zasluga mednarodnega trenerja Raucha. Bila je v drsanju hitrejša od nasprotnika in ga v zadnjem delu igre potisnila popolnoma v obrambo. Le pomanjkanju rutine in slabem streljanju ilirijanskega napada ter indisponiranemu vratarju se ima Kastner & Oehler zahvaliti za zmago. Soglasna sodba občinstva je bila, da bi moral biti rezultat neodločen

V jutrišnji in nedeljski tekmi z Gakom, prvorazrednim moštvom Gradca, ki nedeljskega nasprotnika Kastner & Oehler prekaša, bo skušala Ilirija popraviti svoj prvi letošnji start v Mariboru. Moštvo bo nastopilo v postavi kot v Mariboru, izmenjano z dvema igralcema: Gorše (Franzot), Kačič, Lejka, Luce, Pavletič, Gregorič, drugi napad pa v postavi Rafko, Starman Dolfe, Zelenodolsky ali Mlakar.

Občinstvo vabimo, da se udeleži obeh tekem v čim večjem številu, o načinu igre, ki je podoben nogometu, smo v »Jutru« že govorili. Naši igralci so zopet v polnem treningu in smemo pričakovati v jutrišnji tekmi povsem izenačene borbe. Ti dve tekmi sta za naše fante tudi zadnji trening perd velikim mednarodnim hockey turnirjem na Bledu, na katerem bodo sodelovala štirj inozemska moštva.

Obe tekmi se odigrata na drsališču Ilirije ob Celovški cesti, jutri ob 15., v nedeljo ob 10. dopoldne. Vstopnina propagandna.

Tekme za zimski pokal

V nedeljo 21. t. m. se nadaljujejo nogometne tekme za zimski pokal v prid brezposelnim igralcem. Tekme postajajo od nedelje do nedelje bolj zanimive in privlačne, kar dokazuje število gledalcev, ki so doslej prisostvovali tem tekmam.

V nedeljo nastopijo tile pari: v Kranju Korotan : Disk, v Ljubljani Reka : Mars in Primorje : Slovan. Tekma v Kranju prične ob 14.30, v Ljubljani pa ob 13.15 in 15. na igrišču Hermesa.

Da ne bo nesporazuma! — V člankih »Sportno leto 1933« sem med težkoatletske discipline uvrstil tudi sabljanje, dasi niti po organizaciji niti po značaju ne spada v to sportno panogo. Članek je moral biti posebno glede disciplin, ki se pri nas za zdaj goje še v ožjih krogih, zelo zgoščen in posledica tega je bila, da sabljanje ni našlo mesta za sebe, temveč slučajno med težkoatletskimi disciplinami. Naročnik, ki nas je opozoril na to slabo razvrstitev, pravi med drugim: »Sportno sabljanje, ki se je razvilo šele v zadnjih letih in se ne sme zamenjati s tkzv. »buršovskim« sabljanjem, nima nobene zveze s težko atletiko. Kar je tenis na prostem, to je sabljanje v dvorani. Tenis in sabljanje zahtevata gibčnost in eleganco kretenj predvsem pa inteligenco. Sabljanje je izrazita borbena sportna panoga in prav zaradi vseh teh vrlin imamo med sabljači tudi veliko število dam. Kdor je videl gibčne postave sabljačev v borbi, kdor je opazoval bliskovito in elegantno igro obeh borcev in kdor je sam kdaj sukal kot pero lahki floret, epeč ali sabijo, ta seveda ne more v sabljaču videti težkega atleta.« — Prav je tako! Toda moj članek je bil namenjen pregledu lanskih sportnih dogodkov in ta namen je dosegel ne glede na to, da so bilj sabljači slabo uvrščeni in prav med težkoatlete. — L. S.

Ljubljanski zimskosportni podsavez. Ob 20. v damski sobi kavarne Emona širša seja upravnega odbora. Vsi odborniki ter vsi gospodje ki so na zadnjem sestanku prevzeli kakšno funkcijo, se naprošajo, da se seje sigurno udeleže. Klubi se opozarjajo, da je zvečer žrebanje in da pravočasno prijavijo tekmovalce. Vabijo se delegati, da seji prisostvujejo. Tekmovalci morajo biti radi zdravniškega pregleda eno uro pred startom pri Čadu pod Rožnikom.

Iz LNP (poškodbeni fond). Seja odbora danes ob 20. v tajništvu podsaveza. Zaradi važnosti vsi!

Radio

Petek, 19. januarja.

LJUBLJANA 11: Posavje II. (J. Lapajne). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Reproducirana glasba. — 18.30: Sokolsko predavanje. — 19: Pogovor s poslušalci. — 19.30: Izleti za nedeljo. — Wagnerjev večer, izvajata ga. Marčec-Olupova in g. Marčec. — 20.45: Radio orkester. — 21.30: Čas, poročila. — 21.50: Radio jazz, vmes poje kuplete g. Jelačin.

Sobota, 20 januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13 Čas, plošče. — 18: Slavni tenoristi na ploščah. — 18.30: Dolenjski šaljivec (Pirnat) — 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu. — 19.30: Zunanjepolitični pregled. — 20: Radio - orkester. — 20.45: Kuplete poje g. Brandstätter. — 21.15: Samospevi gdč. Kristanove. — 21.45: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 16: Narodna glasba. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 13: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Koncert orkestra. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19.35: Prenos iz Brna. — 20.15: Pesmi. — 20.40: Predpustni program. — 22.15: Orkester. — BRNO 19.35: Godba na pihala. — 20.15: Stareiša komorna glasba. — 20.45: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.20: Chopinove klavirske skladbe — 23.05: Plesna glasba. — DUNAJ 12: Orkester. — 16.35: Zborovsko petje. — 17.45: Plošče. — 18.55: Glasbena komedija »Giuditta« — 22.10: Orkester. — BERLIN 20.05: Mešan program. — 24: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Program kakor v Berlinu. — MÜHLACKER 20.10: Zabaven program — 22.45: Plošče. — 23: Mešan glasbeni program. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.40: Madžarske pesmi. — 19: Prenos opere z Dunaja. — 22.20: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.15: Violinski koncert z orkestrom. — 21: Prenos opere iz gledališča.

Službeno iz OZDS. Za pokalne tekme 21. t. m. se delegirajo: v Ljubljani: ob 13.15 SK Reka : SK Mars g. Jordan, ob 15.15 ASK Primorje : SK Slovan g. Ramovš, v Kranju ob 14.30 SK Korotan, Kranj : SK Disk Domžale g. Pevalek (rezerva g. Lukežič).

Smučarski klub Bloke je priredil prošlo nedeljo na 15 km dolgi progi tekmo za naslov klubovega prvaka. Nastopilo je 23 članov iz Blok, Loža, Grahovega in Loškega potoka ter 15 dečkov, ki so tekmovali na 2 km dolgi progi. Tekme se je tudi udeležil kapetan Boško Milošević z dvema tekmovalcema graničarjema. V hudi borbi za naslov prvaka je zmagal naš Anton Klančar (Nova vas) v času 1:24.46. Sledili so Franc Zidar (Sv. Duh) 1:25.07, Stanko Laurič (Lož) 1:26.34, Jožko Krašovec (Nova vas) 1:27.18 Stanko Tome (Nova vas) 1:28.46. Pri tekmi dečkov je zopet zmagal Sletni Dušan Modic iz Nove vasi v času 9.57. Zaradi megle pa so nekateri zgrešili pot ter je bilo tekmovanje razveljavljeno.

SK Ilirija (smučarska sekcija) ima drevi ob 20. v klubski sobi kavarne Evropa sestanek vsega članstva. Trener g. Marx, ki prevzame vodstvo treningov po prvenstvu, bo imel predavanje o mazanju in dal v splošnem vsa navodila. Zato polnoštevilno in točno.

ŽSK Hermes (table-tenis sekcija). V sredo se je vršil ob velikem zanimanju sekcijskega članstva občni zbor. Po stvarnih poročilih funkcionarjev in absolutoriju staremu odboru je bil izvoljen novi odbor z načelnikom g. Ciglarjem. Pri volitvah sta bili postavljeni dve listi. Zmagala je lista, ki so jo predlagali mlajši člani sekcije. Sekcija priredi 18. in 19. marca velik propagandni table-tenis turnir pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marušiča. — (Nogometna sekcija). Danes od 14. naprej na igrišču strogo obvezen trening vseh prostih igračev.

TSK Slovan. Drevi ob 19.30 pri »Sokolu« članski sestanek, katerega naj se udeleže vsi igralci. Po sestanku ob 20. istotam seja upravnega odbora. Zaradi važnega dnevnega reda vsi odborniki polnoštevilno.

Smučarska sekcija Grafike. Sekcija priredi v nedeljo 21. t. m. stafetne tekme za pokal SGRJ. Vabijo se vsi člani, da pridejo danes ob 20. na sestanek v prostoru Grafike.

SD Sora, Dravlje nadaljuje v nedeljo ob 14. v Podutiku pod vodstvom Jana Bachlede svoj smučarski tečaj. Vse informacije se dobijo pri Vodniku Pavletu. Nove člane pa sprejema načelnik sekcije na terenu. — Danes ob 20. gimnastične vaje v Gasilnem domu. Vabljeni vsi člani tečajniki.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Širši sestanek JNS** se bo vršil drevi ob pol 21. v restavraciji »Pri semenu«. Poročali bodo funkcionarji krajevne organizacije in občinskega kluba JNS. Vabljeni so vsi člani in somišljeniki.

Iz Tržiča

č— **Dosedanji občinski upravi v Kovorju in pri Sv. Ani** sta izročili 17. t. m. županske posle v roke pri zadnjih volitvah izvoljenima upravama. Proti volitvam v Kovorju in pri Sv. Ani sta bili vloženi pritožbi na upravno sodišče, ki pa sta bili zavrnjeni. Pri predaji poslov je zastopal bansko upravo sreski načelnik kranjski vladni svetnik g. dr. Ggrin. Novi župan kovorske občine je g. Košir Anton, šentanske pa g. Meglič Jakob.

č— **Osebne vesti.** Na meščanski šoli v Tržiču sta nastopila službo nastavnika g. Rot Gotard in ga. Rotova Ana, ki sta prišla iz Ribnice. V Ribnico je bil premeščen g. Vanič Ladislav, ki je s koncem prvega polletja odšel iz Tržiča. Upravnik tržiške pošte g. Javor Franc je odšel v Ljubljano, upravniške posle na pošti pa vodi začasno ga. Zupanova. Šolski upravitelj na osnovni šoli g. Hartman I. se je preselil k Mariji Snežni, na njegovo mesto pride dosedanji upravitelj osnovne šole v Podblici. Šentanska šola trenutno zaradi menjave učiteljev nima rednega pouka.

č— **Izpremememba pri oskrbništvu koče na Zelenici.** Dolgoletni najemnik zeleniške koče g. Ferdinand Jocif, krojaški mojster iz Tržiča in znani smučarski sportnik, se je preselil v Kranj. Oskrbništvo zeleniške koče je prevzel zdaj njegov pomočnik, smučarski prvak g. Franc Čarman, po domače Frank.

Iz Zagorja

z— **Občina kupuje živila.** Po zmernih cenah kupuje občina kmetijske pridelke, nakar opozarjamo okoliške kmete. Porabila jih bo za prehranjevalno akcijo.

z— **Novi občinski lokali.** Zaradi povečanja zagorske občine je promet tolikanj narasel, da se je moral izseliti osnovni razred zagorske šole iz desnega trakta občinske hiše zato, da so tam uredili urad z okniščci. Prejšnji pretesni lokal je odmerjen predstojniku občine

z— **Tuji brezposelni iz vseh krajev** domovine dnevno oblegajo vrata. Vmes so gotovo ljudje, ki priberačeni denar zapravijo. Kdor že daruje, naj se posluži blokov, ki jih ima v zalogi občina. Vsebujejo 50 listkov po 25 par. Te listke je mogoče vnovčiti samo v zagorski občini za živila. Tako je onemogočena zloraba miloščine.

Iz Laškega

l— **Lovska prireditev.** V soboto 20. t. m. zvečer bomo imeli v Sokolskem domu lovsko veselico z obilnim sporedom. Pričakujemo velike udeležbe.

l— **Samomor.** V sredo si je pognal iz samokresa kroglo v glavo mestni cestni pometač Pusovnik, star 66 let. Bil je takoj mrtev. Izredno vestnega in pridnega delavca so dolžili, da je imel razmerje z nekim 15 letnim dekletom. To ga je tako žalostilo, da si je vzel življenje. N. v m. p.!

Iz Novega mesta

n— **Deveti sestanek zdravnikov Dolenjske in Bele Krajine** bo 21. t. m. ob 15. v javni ženski bolnišnici. Predmet razprave bodo medicinsko-znanstvena in zdravniško-stanovska vprašanja.

n— **Nekaj statistike o bolnišnici usmiljenih bratov** Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji bo v kratkem praznovala 40 letnico obstoja. Bolnišnica je bila zgrajena leta 1894. po zaslugi p. Kajetana Popotnika, koroškega rojaka. Od ustanovitve do leta 1898. je imela bolnišnica prostora samo za 40 bolnikov. Spričo naraščanja bolnikov se je zgradila nova stavba z enim nadstropjem za 70 bolnikov, izolirnico z dvajsetimi posteljami in mrtvašnico, ker je pričela bolnišnica zaradi izvrstne uprave in izvežbanih zdravnikov slovesti daleč po bivši Kranjski, so leta 1912. stavbo dvignili še za dve nadstropji. Tako povečana zgradba je lahko sprejemala do 150 bolnikov. Sedanji upravnik zavoda, p. Ksaverij, se mnogo prizadeva, da bi zavod še moderniziral in izpopolnil. Vendar so težkoče zaradi denarja. Dolgoletni primarij zavoda je požrtvovalni zdravnik g dr Ignacij Pavlič. Zavod je sprejel na zdravljenje v minulem letu preko 2000 bolnikov Izvršenih operacij je bilo 650 in 205 oseb rentgeniziranih. Dohodki zavoda so znašali v preteklem poslovnem letu okroglo 638 000 dinarjev, izdatkov pa je bilo okroglo 789 tisoč dinarjev, tako da zraša primanjkljaj dobrih 150.000 Din. Primanjkljaj bo moral zavod pač kriti iz lastnih sredstev, ker ne dobiva nobenih podpor. V zavodu se dnevno zglasi za hrano 60 do 80 siromakov, ki so vsi navezani na miloščino zavoda. Ta humani zavod gotovo zasluži podporo tudi od zunaj

n— **Šolarja sta oropala.** V sredo je šel sinček šolskega upravitelja g. Križišnika iz šole domov v Št. Peter. Med potjo pa sta ga napadla dva neznanca. Vzela sta mu 13.50 Din gotovine in pušico za peresnike. Orožniki so oba zlikovca izsledili v Črešnjici pri Št. Petru. Sta to brata 15 letni Jože in 20 letni Janez Jerman. Izpočetka sta dejanje tajila, ko pa so našli pri njiju pušico za peresnike, sta priznala rop. Odvedena sta bila v zapore novomeškega okrožnega sodišča.

n— **Kino »Dom« v Sokolskem domu** bo predvajal danes ob 20.15 ter v nedeljo ob 15., 18. in 20.15 uri zvočni velefilm »V odsvitu zore«. Predigra: Paramounntov zvočni tednik.

Iz Ptuja

j— **Sodne obdukcije v lanskem letu.** Kazenski oddelek sreskega sodišča v Ptuju je imel lani vsega 17 obdukcij, od tega 14 izven Ptuja in 3 v ptujski bolnišnici. Nasproti l. 1932 je bilo 14 obdukcij manj. Kazenskih prestopkov pa je bilo 1242 (nasproti l. 1932 za 123 manj.) Sodb je bilo izrečnih 749, vloženih prizivov pa 144.

j— **Električna žica je ubila konja.** V torek je bil v Ptuju velik snežni metež in se je več električnih žic odtrgalo. Proti večeru se je vračal iz Ptuja domov posestnik Horvat Janez iz Dornave z dvovprežnim vozom. V Rogoznici v bližini parne Vindiševe žage se pa je levi konj dotaknil pretrgane električne žice in ga je električni tok na mestu ubil. Drugi konj pa je dobil le majhne poškodbe, medtem ko se posestniku samemu ni nič dogodilo.

j— **Nevaren vlomilec.** Mlakar Martin, doma iz Skorbe, je bil 15. t. m. izsleden v mestu. Na policiji so ugotovili, da je Mlakar Martin zasledovan po policijskem dnevniku zaradi raznih vlomov. Osumljen je tudi, da je sodeloval pri raznih vlomih skupno z vlomilcem Lamprehtom, ki je v ljubljanskih zaporih. Mlakar je bil eskortiran v Ljubljano

j— **Kino bo predvajal v soboto ob 20. in** nedeljo ob pol 19. in pol 21. nemški zvočni film »Žensko temnico« Dodatek Foxov tednik.

Iz Konjic

nj— **Proračunska seja občinskega odbora** se je vršila 16. t. m. Proračun je bil v zakonitem roku razgrnjen na vpogled, a ni nikdo poslal nikakih pripomb. Občinska uprava je predlagala načrt proračuna z dohodki in tolikimi izdatki v znesku 258.000 dinarjev in z 78 odst. občinskimi dokladami. Nato je ves proračun kjub odbornikov JNS ponovno predelal in so se zmanjšali dohodki in izdatki na znesek 237.880 Din in na 60 odst. občinske doklade na vse državne neposredne davke od skupnega predpisa 180.776 Din. Ta proračun je bil na občinski seji proti glasovoma opozicije sprejet, pri čemer se je ugotovilo, da je proračun silno skromen. Ob sprejetju proračuna se je izrekla predsedniku občine g. Radu Jerebu za njegovo vestno in razsodno občinsko gospodarstvo zaupnica in so mu bile prirejene prisrčne ovacije. Lanski proračun je zkazal 378 599 Din izdatkov in so davkoplačevalci plačali 160 odst. občinsko doklado, a v bodočem proračunskem letu bodo plačali davkoplačevalci za 100 odst. manjšo občinsko doklado. S sestavo in s sprejetjem proračuna so občinski odborniki JNS s predsednikom občine notarjem g. Jerebom načelu na najlepši način pokazali zmožnost za vodstvo občinskega gospodarstva. Po sprejetju proračuna so se rešile še nekatere druge občinske zadeve. Tako se je sklenilo, da prevzame občina odslej pobiranje seimskih pristojbin od komune. Komunska hiša št. 13 je naprodaj in občinski odbor je sklenil glede na ponudbo ge. Lebičeve Julčke, ki bi plačala zanjo 180.000 Din, da se ta hiša proda s pogojem da bodo vse za prodajo potrebne formalnosti ugodno rešene. Pri tem vprašanju je zanimivo, kdo sestavlja danes komuno v Konjicah. Iz zgodovine konjiškega trga je posneti, da je trg menda okrog 1820. pogorel. Takratni hišni posestniki so prosili deželno vlado v Gradcu za podporo, da si postavijo spet hiše. Rešitev te prošnje se je odlašala daljšo dobo, med katero so hišni posetniki že postavili spet domove. Iz poslane podpore se je nato ustanovil poseben sklad, ki naj bi tvoril premoženje komune in so bili zanjo tudi sprejeti neki statuti. Vse zadevne listine s statuti vred pa je baje nekaj let pozneje odstranil neki magistratni ravnatelj, kakor se je takrat imenoval občinski tajnik v Konjicah, tako da danes v občinskem arhivu ni več listin o tem, kdo sestavlja danes še komuno. Zadevno se je na seji sklenilo, da se bo glede prodaje izvršilo glasovanje sedanjih hišnih posestnikov v Konjicah, ki bodo sklepali tudi o tem ali naj se kupnina uporabi za odplačevanje občinskega dolga za elektrifikacijo trga. Pasji davek ostane isti kakor v letu 1933. V letu 1934. se bo tudi vršilo osebno delo (kuluk) na občinskih cestah. Zanimiva je bila razprava o pritožbi Šumerja Martina proti odločbi občinske uprave glede onesnaženja Šumerjeve hiše ob priliki občinskih volitev. Občinski odbor je sklenil, da se odločba občinske uprave v vsem obsegu potrdi, tako da mora Šumer Martin, trgovec in posestnik v Konjicah, do 20. t. m. osnažiti svojo na pročelju s katranom pomazano hišo, tako da ne bo več poznati sledov onesnaženja. V nasprotnem primeru bo dala občina osnažiti hišo na stroške lastnika.

nj— **Občni zbor JNS v Oplotnici.** V nedeljo 14. t. m. se je vršil občni zbor občinske organizacije JNS v Oplotnici. Zboru so prisostvovali tudi številni možje, ki sicer še niso prijavili vstopa v stranko. Iz poročil funkcionarjev je razvideti, da je bilo delovanje te organizacije izredno živahno. Po podanih poročilih je delegat sreske organizacije g. dr. Mejak govoril o stanju strankine organizacije, o ukrepih vlade za omiljenje hudega gospodarskega položaja, o pomenu gospodarske Male antante in o pripravah za balkansko zvezo. Pri volitvah so bili izvoljeni v novi odbor: predsednik Gašpar, podpredsednik Kruhar, tajnik Jarc, blagajnik Berglez, odborniki: Kren, Šnejder, Kvas in Kokolj.

★

BOROVNICA. Na novega leta dan smo dobili novega župnika g. Jerina Cirila. Že pred njegovim prihodom se je govorilo, da dobimo res župnika, ki bo kos svoji nalogi ter bo nepolitičen, kakršnega si pač tudi želimo. — Na sv. Treh kraljev dan smo imeli občni zbor Sokola. Župni starosta br. Pipenbacher je v lepem govoru izpodbujal brate in sestre k delu za Sokolstvo. Pri volitvah je bil za starosto izvoljen br. Jožko Majaron. — Dne 7. t. m. se je pa vršil občni zbor občinske organizacije JNS. Zanimanje za ta občni zbor je bilo zelo veliko. Organizacija štejo danes že 212 članov, kar je za tako občino, kakor je Borovnica, zelo veliko. Sresko organizacijo je zastopal delavni tajnik Pavel Borštnik, ki je navzočnim članom (preko 150) poročal o političnem položaju. Nato sta bili predlagani dve kandidatni listi in je pri tajnem glasovanju zmagala lista, predlagana od g. Ramovša. Novemu odboru načeluje g. Jožko Majaron

D. M. V POLJU. Naš Sokol pripravlja občanom vprav izredno glasbeno presenečenje, kakršnega vsaj v naši občini še nismo bili deležni. V počastitev skladatelja Mihe Rožanca, ki se bo v kratkem poslovil od nas, bo Sokol priredil kot intimno odhodnico svojemu priljubljenemu in agilnemu članu izredno zanimiv vokalni in instrumentalni koncert. Ves spored bodo zavzele izključno le Rožančeve skladbe, zato bi to koncertno prireditev mogli nazvati »Rožančev večer«. Kakor smo izvedeli, je preskrbljeno za to, da bodo zlasti solistične točke izvajale izredno sposobne moči, ki so svoje sodelovanje že obljubile. Ni izključeno, da se bo moglo k sodelovanju pridobiti tudi eno baletno plesalko, ki bi plesala na baletno muziko, prav tako kompozicijo g. Rožanca. Veselimo se že na ta glasbeni užitek, dasi nam greni veselje dejstvo, da nas bo vedno ljubeznivi in povsod priljubljeni in spoštovani skladatelj v kratkem zapustil in se preselil v Ljubljano, kjer se bo mogel še z večjim uspehom udejstvovati na glasbenem polju, saj je prevzel glasbeno vodstvo pri Sokolu na Taboru, ki mu na pridobitvi tega člana prav iskreno čestitamo. Koncert kot odhodnica g. Rožanca se bo vršil 3 februarja zvečer v prostorih restavracije v Vevčah. Nobenega dvoma ni, da se bo naše občinstvo tega koncerta v polnem številu udeležilo, saj se nam malo kdaj nudi prilika poslušati koncertno glasbo. Spored koncerta, ki mu bo sledila splošna zabava s plesom, bomo pravočasno objavili.

GORENJI LOGATEC. Sokol bo imel 27. t. m. ob pol 20 občni zbor, katerega se najbrže udeleži župni starosta iz Ljubljane. Brate in sestre pozivamo, da se zborovanja zanesljivo udeleže — Z novo električno napeljavo Gorenjelogačani niso zadovoljni, ker je razsvetljava precej slaba in omrežje nepravilno napeljano, zaradi česar smo po nepotrebnem večkrat v temi. Vodstvu priporočamo, da te nedostatke čim prej odpravi. — Precejšnje vznemirjenje je nastalo tu zaradi premestitve sreskega načelstva. To vprašanje bi se dalo, dokler ni prekasno, po mirnem potu urediti, kajti s preselitvijo sreskega načelstva v posojilnično hišo bi ne nastopila nikaka stanovanjska kriza, ker bi bili dosedanji prostori sreskega načelstva strankam na razpolago. Po toči zvoniti pa ne bo pomagalo več. — V začetku prihodnjega meseca bo imela občinska organizacija JNS letni zbor. — S premestitvijo sodnika g. Kvasa v Zagreb vodi vse sodne posle sodni predstojnik g Premerstein sam. Spričo prezaposlenosti enega samega sodnika prosimo pristojno oblastvo, da temu nedostatku čim prej odpomore in imenuje sodišču še drugega sodnika. — V osnovni šoli se vrši šesttedenski kmetijski tečaj, kjer predavajo predavatelji iz Ljubljane in od tukajšnjega sreskega načelstva. Kmetovalcem, zlasti mlajšim gospodarjem, priporočamo poset tega poučnega tečaja.

SREDIŠČE OB DRAVI. V nedeljo 14. t. m. je uprizorilo Društvo kmečkih fantov in deklet zgodovinsko igro s petjem »Za staro pravdo«. Stvar je povprečno zadovoljila polnoštevilno publiko, zlasti prepričevalni so bili Velnarjeva (Barbara), Dogševa (Anka), Plepelec (Matija) in Pajek (Pavle). Naravna in ganljiva je bila scena v 3. dejanju in tudi Plepelec je v težki zaključni sceni dosegel popoln uspeh. Učinkovite so bile narodne noše. Vittorijeva režija je uspela. Lepe so take bodisi zgodovinske ali šaljive igre iz kmečkega življenja, toda prepričan sem, da bi občinstvo z veseljem sprejelo po dolgem času majhno spremembo. Zato naj bi se sokolski ali pa igralci omenjenega društva odločili za salonsko, moderno uprizoritev s primernim predgovorom. m.

SV. PETER POD SVETIMI GORAMI. V nedeljo 7. t. m. se je vršil v šoli občni zbor občinske organizacije JNS in obenem uspel shod našega neumornega poslanca g. Vekoslava Spindlerja. Občni zbor in shod, ki se ju je udeležilo izredno veliko število domačinov, je vodil podpredsednik organizacije župan g. Planinc Ivan. Iz tajniškega poročila profesorja g. Degna Friderika je razvidno, da je bilo delo organizacije zelo uspešno. Po poročilu agilnega blagajnika g. Božička Franca so se vršile volitve in bil izvoljen za predsednika g. Gabron Fr posestnik, mesar in gostilničar. Po volitvah je povzel besedo g narodni poslanec. V uvodu se je v zanosnih besedah spominjal 5 letnice kraljevega manifesta in velikega dela Nj. Vel. kralja Aleksandra I. kakor tudi dela narodnega predstavništva Obširno je poročal o našem gospodarstvu in o raznih zakonih, ki so velike važnosti za vse naše gospodarsko življenje. Z velikim zanimanjem so udeleženci shoda sledili izvajanjem g. poslanca in jih sprejeli z odobravanjem na znanje. Sprejete so bile tudi resolucije glede osemletne šolske obveznosti in glede znižanja zemljarine. Na razna vprašanja zborovalcev je g. poslanec dal zaželjena pojasnila. H koncu se je v imenu organizacije zahvalil g. poslancu in vsem udeležencem shoda novoizvoljeni tajnik šolski upravitelj g. Robič Anton.

ŠT. ILJ PRI VELENJU. Gasilska četa je priredila v osnovni šoli 7 t. m. Golarjevo veseloigro »Dve nevesti«. Ob tej priliki je nastopil prvič tudi moški pevski zbor gasilcev, ki nam je zapel nekaj lepih pesmi. Igralci so vloge prav dobro rešili. Postavili so se pa tudi pevci, ki jih je naš mladi organist g. Davorin Jelen v tako kratkem času prav dobro izvežbal. Dvorana je bila nabita do zadnjega kotička, iz česar je razvidno, da čaka gasilsko četo nujna naloga, da si postavi čim preje lasten dom. Naša gasilska četa ne obstaja še leto dni, a je pokazala v teh mesecih po reorganizaciji izredno delavnost. Prosvetni odsek pripravlja za pustno nedeljo zopet nekaj šaloiger. Želimo prirediteljem obilo uspeha.

Sokol

Uprava Sokolske župe Ljubljana sklicuje za nedeljo 4. februarja ob 9. v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru redno glavno skupščino z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev, pozdrav in poročilo župnega staroste, 2. poročila župnih funkcionarjev, tajnika, načelnika in načelnice, predsednika prosvetnega odbora, blagajnika, knjigovodje in gospodarja, statističarja, predsednikov gradbenega odseka, socialno-zdravstvenega, narodno obrambnega, župnega nadzornega odbora, 3. razprava o proračunu za leto 1934. in določitev višine župnega davka za leto 1934, 4. smernice in program sokolskega dela v letu 1934. (priprave in udeležba na pokrajinskih zletih SKJ v Sarajevu in Zagrebu, notranje delo v sokolskih telovadnicah, društveni javni nastopi), 5. predlogi župne uprave in župnih edinic, 6. predlog upravi Saveza SKJ za imenovanje župne uprave, nadzornega odbora in častnega razsodišča, 7. slučajnosti. Eventualni predlogi župnih edinic, ki naj bi prišli na dnevni red pod točko 5, se morajo župni upravi poslati najkasneje do 1. februarja t. l. Župne glavne skupščine se morejo udeležiti delegati vseh društev in čet. Zaradi obširnega programa naj bratje delegati uredijo svoj prihod v Ljubljano tako, da se bodo vrnili šele z večernimi vlaki, ne pa še pred zaključkom glavne skupščine. Zdravo! Župna uprava.

Smučarski odsek Ljubljanske sokolske župe priredi prihodnji teden štiridnevni tečaj za vse one tekmovalce, ki so uspešno tekmovali na župni izbirni tekmi in se nameravajo udeležiti savezne smuške tekme v smuških likih. Tečaj ima namen, da se tekmovalci dobro pripravijo za savezno tekmo v smuških likih. Prijave je treba poslati župnemu načelništvu najkasneje do 20. t. m. Ker se bo tečaj vršil v bližini Ljubljane in dogovorno s tečajniki, bo udeležba omogočena vsakomur. Kdaj bo prvi sestanek, bo objavljeno v časopisju.

Sokol na Viču vprizori v soboto 20. t. m. ob 17. in v nedeljo 21. t. m. ob 15. mladinsko igro »V kraljestvu palčkov«, h kateri starše in prijatelje naše mladine bratsko vabimo. Dramski odsek pa ponovi v nedeljo 21. t. m. ob 20. burko »Maksel«, ki je že pri premieri dosegla tako velik uspeh. Kdor se hoče dve uri veselo razvedriti, naj pride obiskat naše vrle sokolske diletante. Zdravo!

Sokol Moste priredi drevi ob 20. pod okriljem ZKD predavanje o Vatikanu in Primorju. Predaval bo akademik g. Vekoslav Iskra.

Sokol pri Sv. Juriju ob južni železnici je imel 6. t. m. redni občni zbor pri bratu Hermanu Kinclu. Zbor je otvoril starešina dr. Svetina Fran ob rekordni udeležbi članstva s pozivom na navzoče, da trikrat nazdravijo Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu. Potem je govoril o pomenu 25letnice obstoja Sokola, prečital poslanico SKJ in podal nato v kratkih besedah delovanje društva v teku leta. Sledila so poročila društvenih funkcionarjev. Na predlog načelnika br. Rongadorja je bila soglasno odobrena stara lista društvene uprave z majhnimi izpremembami. Poročilo br. načelnika o programu dela v jubilejnem letu napoveduje: II. smučarsko tekmo v nedeljo 21. t. m. ob 10., dvadnevni izlet 2. in 3. junija, plavalne tekme v juliju. Brat starešina je zaključil zbor s pozivom k vztrajnemu delu, da se tako najlepše proslavi 25letnica našega društva.

Sokol v Zrečah je imel glavno skupščino v nedeljo 14. t. m. v sokolski dvorani. Iz poročil funkcionarjev izhaja, da je društvo v redu vršilo sokolske naloge in zlasti živahno delovalo tudi na prosvetnem poprišču. Priredilo je osem dramskih predstav in en koncert. Knjižnica, ki šteje 180 knjig, posluje redno. Društveni tamburaški zbor je v teku leta ponovno pokazal svojo izvežbanost; šteje okrog 20 članov. Predavanj in nagovorov je bilo osem in vršila se je svečana akademija 1. decembra. Telovadni oddelki so se udeležili štirih telovadnih nastopov Društvo je imelo tudi svoj letni nastop. Pripadnikov šteje društvo 79. Po poročilih je župni delegat dr. Mejak obravnaval razne društvene zadeve, dal potrebna navodila za bodoče poslovno leto in izpodbujal članstvo k vztrajnemu udejstvovanju na nacionalnem poprišču. Soglasno je bil sprejet predlog za novo društveno upravo, ki jo sestavljajo po večini stari funkcionarji s starešino Mravljakom Dragom na čelu. V Zrečah bo v juniju okrožni zlet dravinjskega okrožja.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo. 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10. 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo

18. januarja.

Ljubljana 7, 768.8, —2.5, 87, NE1, 4, —, —; Maribor 7, 765.7, —1.0, 90, NW2, 5, —, —; Zagreb 7, 767.3, 0.0, 80, WSW3, 9, —, —; Beograd 7, 76..9, —2.0, 90, mirno, 5, 10. dež; Sarajevo 7, 764.1, —9.0, 90, mirno, 10. —, —; Split 7, 767.2, 3.0, 65, NE1, 4, —, — Kumbor 7, 765.4, 5.0, 60, NW2, 3, —, —; Rab 7, 769.2, 5.0, 60, NE2, 6, —, —

Temperatura: Ljubljana —, —3.0; 4.4, — Maribor 3.6, —3.0; Zagreb 3.0, 0.0; Beograd 1.0, —2.0; Sarajevo 1.0, —11.0; Split 8.0, 3.0 Kumbor —, 3.0; Rab —, 3.0.

A. Christi: 31

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

»Dejansko stanje je videti takšnole. Grofu de la Roche je znano, da ste kupili dragulje. Vse kaže, da je s prozorno pravljico napotil gospo Ketteringovo, da je vzela kamne s seboj. Po tem takem je najbrže on tisti, ki ga je spletična videla v pokojničinem oddelku, ko je vlak stal v Parizu.«

Ostali trije so pokimali.

»Madame ostrmi nad njegovim pojavljenjem, vendar pa takoj ve, kaj ji je storiti. Najprej spravi Masonovo s poti. Uslužbenec družbe za spalne vozove je postiljal v prvem oddelku, v drugega pa ni stopil. Nič torej ne brani, da ne bi bil grof v njem skrit. Nihče razen madame ne ve, da je v vlaku, sam pa skrbi za to, da spletična ne vidi njegovega obraza. Sama sta — in vlak dreví v noč. Boja gotovo ni bilo. Zakaj madame je imela morilca za svojega ljubimca.«

Obrnjen proti milijonarju je Poirot tiše nadaljeval:

»Smrt, monsieur, je morala biti hipna. Grofu je treba samo pograbiti skrinjico z dragulji, ki leži v dosegu njegove roke; še nekaj trenukov, in vlak je na glavni postaji v Lyonu.«

Carrège je pokimal.

»Čista resnica. Uslužbenec izstopi. Za takega človeka mora biti lahka reč, zapustiti voz, ne da bi ga kdo opazil, in skočiti v vlak, ki odhaja v Pariz ali v kak drug pripraven kraj. Vsa znamenja bi bila kazala na navaden železniški rop. Da se ni našlo v gospejini torbici to pismo, kdo ve, če bi vobče padel sum na grofa!«

»Zelo neprevidno je bilo, da ni pregledal torbice,« je dejal komisar.

»Seveda,« je pritrdil Poirot. »Kot pretkan poznavalec žensk bi bil moral vedeti, da ljubeča ženska nikoli ne uniči takega pisma.«

»V takih okolnostih storilec rad izgubi hladno preudarnost,« je menil preiskovalni sodnik. »Sicer pa, če bi bilo ravnanje naših zločincev zmerom logično, kako bi jih potem sploh dobili v pesti?«

Poirot se je komaj opazno nasmehnil.

»Slučaj se mi zdi popolnoma jasen,« je nadaljeval preiskovalni uradnik. »A dokazati ga je preteto težko. Grof je jeguljasta mrha, in če ga spletična ne bo spoznala...«

»Kar je zelo neverjetno,« je pripomnil Poirot.

»Da, da,« je vzdihnil preiskovalni sodnik, mencaje si podbradek. »Zadeva je kočljiva.«

»Če je res storil zločin —« je začel Poirot.

Caux mu je segel v besedo.

»Če! — ‚Če', pravite?«

»Da, gospod komisar, ‚če' sem dejal.«

»Morda nam grof lahko dokaže alibi.«

»Moj Bog, to ne bi dosti pomenilo,« je odvrnil Poirot. »Ako je izvršil zločin, si je gotovo oskrbel tudi alibi. Oh ne, razlog, da pravim ‚če', je čisto drugje.«

»Kje neki?«

Poirot je pomembno zagibal s kazalcem.

»Razlog je psihološki. Grof je lopov, slepar — vse to je res. Imel je namen, da ukrade gospejin nakit — tudi o tem ni dvoma. Vendar: ljudje te sorte so navadno strahopetci in neradi kaj tvegajo. Umora takemu človeku ne prisojam.« Nezadovolno je zmajal z glavo.

Preiskovalni uradnik se pa menda ni mogel pridružiti njegovemu mnenju.

»Nekega dne se takim ptičem zvrti v glavi, pa se lotijo reči, ki je ne zmorejo,« je vsegavedno pripomnil. »Seveda vam ne muslim ugovarjati, gospod Poirot...«

»Nu, moj Bog, izrekel sem samo mnenje,« je hitro dejal Poirot. »Preiskava je seveda v vaših rokah, in prepričan sem, da boste storili vse, kar je treba.«

»Osebno sodim, da je grof de la Roche tisti, ki ga moramo dobiti,« je rekel Carrège. »Ali ste tudi vi tega mnenja, gospod komisar?«

»Vsekako.«

»In vi, gospod van Aldin?«

»Ta človek je zločinec, zmožen vsakega hudodelstva.«

»Težko ga bo prijeti za čop,« je dejal preiskovalni sodnik. »Vsekako bomo storili, kar le moremo. Še to minuto razpošljem na vse strani brzojavni nalog, naj ga primejo.«

»Ni potreba!« je rekel Poirot.

»Kako da ne?«

Oba sta vprašujoče zastrmela vanj. Mali mož se je zasmehljal kakor samo jutrnje solnce.

»Moj posel je tak, da moram vse vedeti,« je dejal. »Grof je v naši neposredni soseščini. Stanuje namreč v vili ‚Mariji' v Antibesu!«

16. POGLAVJE

Poirot prerešetava slučaj

Vsi so spoštljivo pogledali Poirota. Mali mož res ni bil po krivem tako slaven.

»Proti vam smo vsi učenci,« je s prisiljenim nasmehom rekel komisar. »Gospod Poirot ve več kakor vsi policisti na svetu.«

Poirot je s hinavsko skromnostjo pogledal v strop.

»Kaj hočete! Že od nekdaj je moja muha, da moram vse iztakniti,« je zamrmral. Nato se je zdajci obrnil k van Aldinu.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Samostojna kuharica
in dobra gospodinja, ki lahko pokaže 10.000—20.000 Din kavcije, katera se zajamči v sigurnost, dobi mesto pri samostojnem gospodu. Želi se osebni dogovor. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 1462-1

Navijalko volne
izvežbano, sprejmem v stalno službo. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 1396-1

Služkinjo
starejšo 20—25 let, vešto šivanja perila, pranja in ki ima ljubezen do otrok, sprejmem v trgovsko hišo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Poštena služkinja«. 1522-1

Podjetne dopisnike
ki bi obenem zbirali tudi naročnike in oglase, iščemo pod ugodnimi pogoji za ilustriran slovenski tednik. — Pisati na naslov: Franes Kozar, Ruše pri Mariboru. 1523-1

Zdravo služkinjo
zanesljivo, vešto vseh gospodinjskih del in kuhe, sprejme takoj rodbina z 1 otrokom. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dolgoletna izpričevala«. 1570-1

Plačil. natakarja
išče večja kavarna. Ponudbe z navedbo vseh podrobnih pogojev glede kavcije in prispevka k režijskim stroškom kavarne, sprejme oglasni oddelek »Jutra« pod »Plačilo«. 1574-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Postrežnica
išče mesto pri samostojnem državnem uslužbencu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pošteno dekle«. 1540-2

Hotelska sobarica
Slovenka, srednjih let, s prvovrstnimi priporočili in letnimi spričevali, zmožna slovenščine, srbohrvaščine in nemščine, išče za takoj ali po dogovoru primerno mesto. Cenj. vprašanja na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva in resna«. 1562-2

Dekle
za vse hišna dela, vajeno tudi kuhe, z dolgoletnim spričevalom in veestranesko poštena, želi dobiti službo pri manjši boljši družini. Nastopi lahko s 1. februarjem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Snažna«. 1532-2

Posojilnice in zadruge, pozor!
Prvovrsten strokovnjak se nudi za sestavo bilanc — proti zmernemu honorarju. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Bilanciste«. 1536-2

Strojnik
ključavničar in električar, s petnajstletno prakso pri parnih ladjah, dober brusač žag, išče službo za minimalno plačo. Dopise na naslov: Štrojnik Petrovič, Gomirje. 1533-2

Šivilja
zmožna finejšega in vsakega pripročejšega šivanja, gre šivat na dom, v trgovino ali v salon. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra šivilja«. 1552-2

Za gospodinjo
bi šla k starejšim zakoncem ali družini z otroci, poštena in zanesljiva ter zmožna kuhe in vseh del. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 1567-2

Službo vrtnarja
išče za takoj 28 let star samec. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Samec«. 1564-2

Mlad fant
vojaščine prost, z dveletno prakso v trgovini, želi dobiti kakršnokoli stalno službo. Položi tudi 2000 Din kavcije. Josip Jurakovec, pej Kavčič, Ljubljana, Celovška cesta št. 90. 1568-2

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Konja z diro
na percelih, kupim ali vzamem v najem za vsako jutro med 5. in 8. uro. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 1537-7

Atelizersko kamero
18 × 24, tudi že rabljeno kupi Janko Kramar, fotograf v Kranju. 1569-7

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Azbestni filter
popolnoma nov, znamke »Tehag«, za 50 litrov vsebine ter aparat za polnjenje buteljk, in večjo množino buteljskih steklenic po ugodni ceni proda Michael Omahen, Vižnja gora 1538-6

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (9)

Radio
trioevni, z vdelanim zvočnikom, za priključek na elektr. tok, zamenjam za pisalni stroj ali prodam. — A. Cater, Brežice 106. 1558-9

Kapital

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Vloge bank
Nakup, prodaja, zastavitev in posojila, kakor tudi vse ostale naročila izvršujemo najugodneje. Poslovni zastop. d. d., Zagreb, Praška ulica 6/II — telefon 38-38. Za odgovor priložite znamko za 3 Din. 52-15

Večjo vlogo
Kreditne banke, ter manjšo vlogo Kmetske posojilnice ljubljanske kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ljubljana 88« 1491-16

Hranilno knjižico
Mestne hranilnice ljubljanske, z vlogo 30.000 Din, prodam event. tudi na obroke. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurno«. 1531-16

Hranilne knjižice
Ljubljanske kreditne banke, v znesku 8000—12.000 Din kupim, in prodam hranilne knjižice Hrvatske pojedelske banke, z vlogo 14.500 Din in 17.500 Din. — Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vloge 1934«. 1566-16

Vloge
Ljubljanske kreditne banke kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubljana 71«. 1573-16

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Pekarno
z inventarjem oddam takoj v najem agilnemu peku z majhno obiteljo. — Kadivnik, Senovo pri Rajhenburgu. 1463-17

Hotel Dobrča
in letovišče, dobro obiskan, na najlepšem kraju oddam v najem z vsem inventarjem. V hotelu je več tujskih sob, kopalnica in lasten vodovod. Leži poleg banske ceste blizu Tržiča. Oddam takoj ali 1. februarjem t. l. Kdor si želi dobrih dohodkov, naj ne zamudi prilike. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 1561-17

Šoferji!
Za dobo 3 let oddam avtotakso s petsedežno limuzino v brezhibnem stanju, z majhno uporabo benzina (4 cel.), v dobro idočem kraju na Gorenjskem. — Treznemu in zanesljivemu šoferju je lepa eksistenca zasigurana. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod znakom »Eksistenca«. 1580-17

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Trisob. stanovanje
lepo, v Tavčarjevi ulici, prvo nadstropje, z balkonom, kopalnico in pritiklinami, oddam s 1. majem za 1250 Din boljši stranki. Pojasnila pri upravitelju hiše Novi trg 3. 1497-21

Enosob. stanovanje
lepo in prostorno, oddam takoj ali poznaje na Blei weisovi cesti 9/II. levo

Stanovanja iče

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje
čisto, s kuhinjo in pritiklinami, po možnosti z nekaj vrta, išče družina 4 odraslih oseb, kjerkoli — najraje v Trnovem ali Prulah, za februar ali 1. marec. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točen plačnik 1934«. 1530-21/a

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobo ali lokal
iščem v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Krojač«. 1548-23/a

Sobo
opremljeno ali prazno, s posebnim vhodom in uporabo kopalnice, v bližini mesta išče stalen gospod, najkasneje do 25. t. m. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Z navedbo cene«. 1546-23/a

Sobico
strogo separirano, v centru mesta išče gospodična. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »200—250«. 1555-23/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sobo
prazno ali opremljeno oddam s 1. februarjem v Sp. Šiški, Jernejeva cesta 8, pritličje, levo. 1507-23

Elegantno sobo
z izvrstno hrano oddam s 1. februarjem v Kocenovi ulici 5. 1554-23

Sostanovalca
sprejmem takoj v Strelliški ulici 10. 1571-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din, za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

L.
Pridem 26. januarja z vlakom 1813. Pričakuj pri izhodu. — Prosim odgovor. 1572-24

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvignili sledeče šifre: Anita 20, Alpinist-Smučar, Amanda, Banja, Brez otrok Blagajna, Biser, Bleiweisova c., Cista, Cena, Center, Celoletni zaslužek, Centrum Ljubljane, Družabnik, Do 300, Do tristotisoč, Dobrosrčna, Dober zaslužek, Dobra prilika, Dobra družica, Denar, Diskretnost zajamčena, 1. februar, Gornji del, Glasovir 15, Galanterist, Gramofon 1934, Hiša z vrtičkom, Harmonija, Hrepenenje, Izurjena, Izvrstna prodajalka, Januarski dogovor, Juvanc Franc, Karkoli, Komfortno, Korespondentinja, Kompresor, Knjiga, Ljubim Te, Lahko takoj, Moka, Mesečni honorar, Moderna načela, Novo delo, Nevesta, Nemeza, Nekaj takoj, Nagrada, Osamljena 34, Obrtnica, Odrasli, Okrog 20.000 Obrt, Pogumnemu pripada svet, Prevzem tretjina hipotek, Promet 30.000, Pridno in zadovoljno, Plača se takoj, Poceni sobica, Pletiljstvo, Pošten plačnik, Pridna, Resnost 1934, Resna, Resna kupčija, Stalna boljša stranka, Središče, Siguren, Sigurnost, Sopotnica, Stanovanjska hiša Slaščičarna, Slaščičar in medičar, Sigurno, Solidnost 54—60 let, Solnce sije 99, Trebnje - Dolenjsko, Trajen zaslužek, Trajna služba, Takoj, Terjatev, Takojšnje plačilo, Upeljana moč, Učenka, Ugodno 88, Ugoden nakup, Varčnost, Veliki Amor, V Ljubljani nastopi takoj, Vdovec 35 let, Veletrgovina, V Ljubljani, Zanesljiv, Zavarovalna štednja, Zlata jama, Zaslužek, Zanesljiva, Zvesto srce, 71, 36.

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Čevljarski stroj
za šiščenje (Ausputzmaschine) zamenjam za levoročni stroj, motor, ali prodam — tudi proti branilni knjižici Ant. Cater, Brežice št. 106 1559-29

Razno

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

TIHČE NIMA VSEGA —
kar potrebuje, zato naj vsakdo pregleda »Jutrov« mali oglasnik, kjer bo našel kar išče.

ZAHVALA

Naša velika dolžnost je, da se ob pretežki izgubi našega iskreno ljubljenega, prerano umrlega sina in brata, gospoda

FILIPA MARNA

elektrotehnika tovarne motvoza in vrvarne v Grosupljem

vsem prijateljem in znancem, ki so z nami tako iskreno čustvovali, izrekli ustno ali pismeno sožalje in nam lajšali žalost, prisrčno zahvalimo.

Prav posebno se zahavaljujemo ravnatelju tovarne g. Dularju za veliko naklonjenost in vsem tistim, ki so v tovarni v Grosupljem priskočili blagopokojnemu pri veliki nesreči na prvo pomoč.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo gospodom zdravnikom in častitim sestram ljubljanske bolnice za vso njihovo požrtvovalnost, da bi rešili mlado življenje našega ljubljenega Lipčeta, in mnogim pokojnikovim znancem in prijateljem za številne obiske v bolnici.

Prav tako se najsrčneje zahvaljujemo obema govornikoma ob odprtem grobu, g. ravnatelju tovarne in br. starosti grosupeljskega Sokola za ganljive poslovilne besede in vsem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zlasti: ravnateljstvu, uradništvu, nameščenstvu in delavstvu tovarne, zastopnikom Sokola, Gasilnega in drugih društev, železnice, učiteljstva in orožništva iz Grosupelj, zastopnikom organizacije praktičnih elektro- in strojnih tehnikov iz Ljubljane ter zastopnikom občine, Sokola in drugih korporacij iz Hrastnika.

Končno se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so darovali prekrasne vence: ravnatelju g. Dularju, ravnateljstvu, uradništvu in delavstvu tovarne, organizaciji praktičnih elektro in strojnih tehnikov, Sokolskemu društvu Grosuplje in drugim.

Še enkrat vsem in za vse najiskrenejša hvala!

Hrastnik, dne 18. januarja 1934.

1395 **ŽALUJOČI OSTALI.**

G. Th. Rotman:

Bili, Bobijev sin

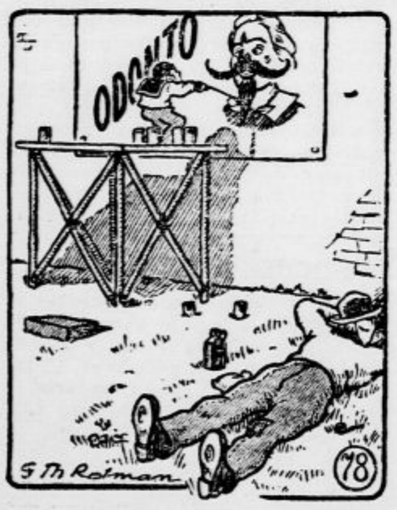

»Slikati znam jaz tudi — pri česnu sem se naučil!« je pomislil Bili, ki je skrivaj opazoval umetnika. In ko je ta nazadnje truden odložil čopič in legel v travo spat, je Bili dokončal sliko s tem, da je napravil deklici krasne brke in brado. Pri tem napornem poslu se je pa užejal.

Komisijsko skladišče

postranskega, toda rentabilnega predmeta za trgovine in skladišča oprem, s prima referencami bi poverila domača tovarna za sledeča mesta: Banjo Luko, Bitolj, Veliki Bečkerek, Vinkovce, Vršac, Vukovar, Celje, Karlovac, Kruševac, Ljubljano, Maribor, Niš, Novi Sad, Osijek, Sombor, Split, Sremsko Mitrovico, Subotico, Sušak, Šabac. Ponudbe pod »280« na »Propagando« d. d., prej Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Beograd, pošt. pret. 409. 1369

Zastopnika

iz stroke: deželni pridelki in mlevski proizvodi išče dobro vpeljana veletrgovina. Reflektira se samo na v Ljubljani in v okolici v tej stroki dobro vpeljano moč. Ponudbe s točnim opisom dosedanjega delovanja je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Moka«. 1347

svilene, ovratne rute, fini robčki v pastelnih barvah, »Breda« robčki za deco, torbice za servijete, zavese in pregrinjala, vse po izredno nizkih cenah pri

MATEK & MIKES, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Specialni enteljoblek in volan, ažur, predtisk. Vezenje monogramov, perila, zaves itd. — Pro ti predložitvi tega oglasa 5 odst. popusta.

Sedaj me pa LJUBI bolj kakor kedaj poprej

Halo! Zdravo! Pomisli, s Slavkom sem se sprla. Zakaj? — Glej, telefoniral mi je prejšnji teden trikrat, da ima mnogo dela in da se bo kasno vrnil iz urada, — zvedela pa sem, da je bil v kavarni »Nebotičnik« u družbi one lepe male plavolaske iz njegovega urada. Bila sem zaradi tega silno razburjena... Te dni pa mi je moj frizer svetoval, naj poizkusim kremo Tokalon, ker se z njeno pomočjo lahko v treh dneh dobi nova bela koža. — Verjemi mi koncem tedna pa mi je Slavko že dejal, da nisem bila še nikdar tako mlada in tako zapeljiva od prvih dni najine poroke, a to je bilo že pred desetimi leti. Prepričana sem, da me ljubi bolj, kakor kedaj poprej in da je popolnoma pozabil na ono plavolasko. Zaradi tega se moram res zahvaliti samo kremi Tokalon. Če je še nisi preizkusila, draga moja, potem jo kupi takoj. Krema Tokalon bele barbe (brez maščobe) vsebuje svežo smetano in preparirano olivno olje kombinirano z dodatki, ki krepčajo in razstezajo kožo ter jo napravijo belo. Krema prodre v kožo takoj, razkroji zajedalce, da popolnoma izginejo, zožuje razširjene znojnice, najtemnejšo in najodpornejšo kožo pa napravi svetlo in nežno. V treh dneh da ta krema koži novo nepopisno lepoto, ki je ni mogoče doseči na noben drug način.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 19.: V agoniji. Znatno znižane cene od 5 do 14 Din. Izven.
Sobota, 20.: Praznik cvetočih češenj. Znižane cene od 6 do 20 Din.
Nedelja, 21. ob 15.: Ciciban. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Kulturna prireditev v Črni mlaki. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20

Petek, 19.: Zaprto.
Sobota, 20.: Havajska roža. Izven. Znižane cene od 8 do 30 Din.
Nedelja, 21. ob 15.: Tičar. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Jenufa. Izven. Znižane cene.

*

»V agoniji«, delo enega najboljših jugoslovenskih dramatikov, se uprizori poslednjič v letošnji sezoni drevi po znatno znižanih cenah od 5 do 14 Din. Kdor še ni videl tega dela na odru naše drame, naj ne zamudi petkove uprizoritve, ki je poslednja v tej sezoni.

»Praznik cvetočih češenj« je ena najuspelejših naših dramskih predstav. V njej obdeluje znani nemški pesnik Klabund motiv domovinske ljubezni. Uprizori se v soboto po znatno znižanih cenah od 6 do 20 Din.

V nedeljo uprizori Delavski oder v režiji g. Delaka v dramskem gledališču Župančičevega »Cicibana«. Veljajo znižane dramske cene. Začetek predstave ob 15.

»Havajska roža«, Abrahamova opereta, se uprizori po znatno znižanih cenah od 8 do 30 Din v soboto 20. t. m. Pri tej predstavi bo pel ulogo Havajskega princa g. Gostič. Ostala zasedba kakor običajno.

V operi se pripravlja v režiji prof. Šesta opereta »Ples v Savoju«, ki je žela povsod največje uspehe. Zasedba bo prvovrstna. Premiera konec prihodnjega tedna. Zatem pride na vrsto romantična opera »Viljem Tell«.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 20.: Mladostni grehi. Premiera.
Nedelja, 21. ob 15.: Pogumni Tonček. Mladinska igra. — Ob 20.15: Mladostni grehi.

*

Premiera burke »Mladostni grehi« v Šentjakobskem gledališču. V soboto in nedeljo zvečer se bo igrala v Šentjakobskem gledališču nova izvrstna burka v treh dejanjih »Mladostni grehi«. Glavni motiv je adoptacija 14letne deklice. Prvo dejanje se odigrava v stanovanju pisatelja Elsnerja, drugo v stanovanju grofa de Villiersa, tretje pa v razpravni sobi varuškega sodišča v Berlinu. Izredno mnogo humorja preveva vso igro, da se bodo posetniki zelo dobro zabavali. Vablieni vsi, ki se radi smejejo. — V nedeljo popoldne se ponovi krasna Špicarjeva pravljica v petih dejanjih »Pogumni Tonček«, ki je bila pri vseh dosedanjih predstavah od vseh obiskovalcev navdušeno sprejeta. Zaradi večerne predstave je pričetek pravljice že ob 15. Vstopnice za vse predstave se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Petek, 19.: Zaprto.
Sobota, 20.: Grofica Marica. Gostovanje Marice Lubejeve.
Nedelja, 21. ob 15.: Mala Floramye. — Ob 2.: Scampolo.

VSAK JUTRO JE ZAVAROVAN ZA SMRTNE PRIMERE NESREČE ZA 10000 DIN NAROČNIKA

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.